

Camba Teerndi koc η Tawreet

Rangsohaani

Teerndii na woyse "Camba", wa teerndi koc ngan teereeci yatuus cin *Tawreeti* Musaa, te teereecin *Tawreeti*, cad teereeci koc η Fiis ci Hoolid ci. Teerndi teeku "Camba", wa na naand-suke in ci uup maañ η Adina.

Ngan jangin Camba, ambtidoh cin Kooh na boobi etohid marku. Ambtidohi koc nga, a tuma na Noohin na in ci na pese η adinaani jen ; degga nga, a namba ambtidoh na Ibrahiima na bi rimkoh nga de. N ambtidoheem Kooh gapohha ne a hey barke'de cuub cin kehyi jen taamboh nga ba.

Teerndin Camba kadtidoh an :

- Naandsukin feran Adinaani 1-2
- Camban bakaad na kakaan 3
- Findi gomal ci taambtidoh ini koodoh Aadama po η Noohin 4-6
- Naandsukin gaalin Noohin 7-8
- Findi gomal ci taambtidoh η Noohin po η Ibrahiima 9-11
- Kipes kin Ibrahiima 11-25
- Kipes kin Isaahha, kubkin Ibrahiima 21-35
- Kipes kin Yanhooba, kubkin Isaahha 25-50
- Kubuucin Yanhooba nikid cuubin Israayel η Misra 37-50

Feran Adina

¹ Nj camba, Kooh fer eel ci na kehyi.

² Kehyi nikee hulang, wa nikka barang. E ñuus muuree masma, te Fuudsinj Kooh seree nj dafuk wa.

³ Kooh woosa ne : « Wa wiisaat ! » Wa wiissa.

⁴ A hotta ne siñaari baahidf, a nistohha siñaari na ñuusi.

⁵ A teekka siñaari "noh", a teekka ñuusi "wek". Niin raakka, baab raakka, wa nikka mbeha def.

⁶ Wa weem coot, Kooh woosa ne : « Radsuk raakaat nj harmban masub ci, ne wa nistoh masub na masub. »

⁷ A habidta radsuki. A nistohha masmi nj oob radsuki na masma nj dafka. Te wa nikohha daa.

⁸ A teekka radsuki "eel ci". Niin raakka, baab raakka, wa nikka mbeha kanakdoh.

⁹ Nj finho ineem, Kooh woosa ne : « Masmi nj oob eel ci nangdukohaata disik yino po kehey suyid pul. » Te wa nikohha daa.

¹⁰ A teekka baki suydi "kehey", a teekka masmi nangdukohdi "cookom". A hotta ne wa baahidf.

¹¹ Nganj woo keem, Kooh woyissa ne : « Kehyi riifaat na in ci na paare : paangiici bay tiso, na kidig ci na ñamse, kidig nu nik na riminj wa na tisojin wa nj dooyi, nj findi mandohaadinj wa, nj kehyi. » Te wa nikohha daa.

¹² Kehyi paarra paangi bayid tiso findi mandohaad cinj ca, kidig ci na rime findi mandohaad cinj ca, waa nu nik na tisojin wa. A hotta ne wa baahidf.

¹³ Niin raakka, baab raakka, wa nikka mbeha kaahaydoh.

¹⁴ Wa mbeheem coot, Kooh woosa ne : « Nganj radsukinj eel ci, wa raakaat in ci raak siñaar, ne

ca nistoh noh na wek, ca teeboh jamano na mbeh na kiis.

¹⁵ N radsukin eel ci, ca nikaat siñaar ne ca siñaarid kehyi. » Te wa nikohha daa.

¹⁶ Kooh habidta siñaar kanak yakak, wi yakki ne wa adgoh noh, wi yini ne wa adgoh wek. A habidta yit hor ci.

¹⁷ A seridta ca n radsukin eel ci ne ca siñaarid kehyi,

¹⁸ ne ca adgoh noh na wek, ca nistoh siñaar na ñuus. A hotta ne wa baahid.

¹⁹ Niin raakka, baab raakka, wa nikka mbeha nikiisdoh.

²⁰ N woo keem, Kooh woyissa ne : « Ngan masub ci, cuurund na inaama wiiriis aastidohaata, sel pundaat n eel ci, n dafuk kehyi. »

²¹ N ineem, a ferra doopaat ci yakak ci n cookmi, na inaamaaci na huye, ca weyee jen n dooy masub ci. A ferra ca n findi mandohaad cin ca. A ferra yit in ci raak paɓ jen, findi mandohaad cin ca. A hotta ne wa baahid.

²² A barke'idta ca, an : « Nikaat basloh, rimaatdohaata, riifdaat masmin cookmi, te yit, sel ci rimaatdoh n kehyi. »

²³ Niin raakka, baab raakka, wa nikka mbeha yatusdoh.

²⁴ Wa weem coot, Kooh woosa ne : « Kehyi puldaat inaama findi mandohaad cin ca, doopaat ci raakan hed, na ci raakandi hed, na inaama yin findi mandohaad cin ca. » Te wa nikohha daa.

²⁵ A ferra doopaat ci raakandi hed findi mandohaad cin ca, a ferra ci raakan hed findi

mandohaad ciŋ ca, a ferra inaamaaci yin ci ŋ kehyi jen findi mandohaad ciŋ ca. A hotta ne wa baahid.

²⁶ Ngan woo keem, a woyissa ne : « Boo habdaat bo' ŋ ñaamaarin boo, findi mando-haadŋ boo, ne ba adgoh cuurund ciŋ cookmi, na sel ciŋ eel ci, na doopaat ci, ne ba adgoh kehyi jen, na in ci na yoonde ŋ kehyi. »

²⁷ Kooh ferra bo' ŋ ñaamaarin de. Ngan ñaamaarin Kooh, a ferra ba, yaar na bitib.

²⁸ A barke'idta ba, a woosa ba ne : « Baslaat, rimaatdohaad, riifdaat kehyi, minaat kehyi jen, adgohaad cuurund ciŋ cookmi, na sel ciŋ eel ci, na in ci na yoonde ŋ kehyi jen. »

²⁹ Kooh dokkissa, woosa ba ne : « Bayaat, ŋ on du paangi nu nik ne wedi ŋ kehyi jen, na kidig nu amboh rim na tisohin wa dah. Ca nik pesohaacin du. »

³⁰ Kooh woosa ne : « Doopaat ciŋ kehyi, sel ci na punde, in ci na yoonde ŋ kehyi, in ci na iike jen, ŋ on ca ne, ca pesoh paangi iiri. » Te wa nikohha daa.

³¹ Kooh hotta in ci a yut habid jen, ca baahha lool. Niin raakka, baab raakka, wa nikka mbeha yasna-yino'doh.

2

¹ Eel ci na kehyi, na in ci ñimnid ci tumu nga, reehoh feru daa.

² N mbeha yasna-kanakdoh, Kooh idsidukka, raak de mitdid pangkan de.

³ Wed' tah po Kooh barke'idta mbehi yasna-kanakdoh, a hoolidtaa wuu ce, laam a idsiduk nga, wi a yut fer in ci jen.

⁴ Naandsukin ferin eel ci na kehyi wedi weem.

Feruukin bo'

Wa Nikidi Kooh feree kehyi na eel ci,

⁵ ali kidig raakeedi paad n bilaf fi, te ali paangi puleedi ndoom, laam raak Nikidi Kooh tobd'i n kehyi, te bo' raakeedi ne a guur merhey mi.

⁶ Hondohdi masuɓ puleeda n kehyi te wa iiri'deeda kehyi jen.

⁷ N jamanonaam, Nikidi Kooh mahha bo' na merhey min kehyi, a fuudissa ngan kiɲin kan de iik kipes, jaarra a nikka pesoh.

⁸ Raak, Nikidi Kooh habdeen nguuk, n pulo-haad-noh, ngan Eden, a bekka boya a mahee nga.

⁹ A paaridta kidig nu nik n merhey ma, ca modta n has, ca nebpa ñamu, te ngan leernan nguuka, a paaridta kidgan kipes ki na kidgan inhisoh baahid na baahaadi.

¹⁰ Cul puleeda n Eden, wa iiri'deeda nguuka, wa pulohee ndeem, wa salla sal nikiis.

¹¹ Sala deɓ teeksee Pison, wa wileen n kur kan Hawiilaa jen, diska urus raake ;

¹² ursan kur keem, wa nikee koceet, ndeem raakee makndi eeɲdohaani na woyse *badoolah* na pemeeni na woyse *sooham**.

¹³ Sala kanakdoha teeksee Gihon, wa wilee wil kur kan Kuus jen.

* **2:12 2:12** *sooham*: wa atoh peme ruumind ; ngan faraɲse wa minid nik ne wed' "*cornaline*", "*onyx*" ruumind wala "*béryl*"

¹⁴ Sala kaahaydoha teeksee Tigar, wa nupdee
η pulohaaf-nohan Assuur. Sala nikiisdoha nikka
Ewfaraat.

¹⁵ N ineem, Nikidī Kooh bayya boya, a tummba
de guuroh na niidohan nguukan Eden.

¹⁶ A huflukka de ne : « Fu minid ñam rim cin
kidig cin nguuki jen.

¹⁷ Waaye kidgin inhisoh baahid na baahaadi,
fu heydi ñame nga, laam mbadna fu ñaman nga
dah, fu hey kaane fut ! »

¹⁸ Wa weem coot, Nikidī Kooh woosa ne : «
Daay kiik ce baahdi ngan bo'. N hey de habdi
baatdohoh yi min kerhidoh na de. »

¹⁹ N ineem, raak Nikidī Kooh maheen na
merhey doopaat ci jen, na sel ci pundoh ci jen, a
kommaba boya ca, ne a kerah findi yeem teekan
ca ; yaa nu nik hey beedkase findi yaara na hee
de teeke.

²⁰ Wa a kom boya ca, boya feridta ca tiik
jen, doopaat cin kahan ci, sel ci pundoh ci, na
doopaat cin nduufi. Waaye a yi, a hotidfi haf ce
baatdohoh yi min kerhidoh na de.

²¹ N ineem, Nikidī Kooh pani'idta boya, a
neehha neeh noodid. A nihissa yoh yino ngan
lah-fisaaran de, a rannga dīska na neh.

²² Nikidī Kooh bayya yoha a nihsoh η boya
weem, a mahha bitib naa, a kommaba boya de.

²³ Wa boya hot de, a yeella, a woosa ne :

« Waasii,
yii a yohin yoh cin ngo
na nehin nehin ngo !
Boyii teeksan bo' bitib,
laam a koodohu η bo' yaar. »

²⁴ Wa taamboho dāa po, yaar hey sabsukohe na yaay na baab, a ṇod ṇ bitiice, ba nik faan yino.
²⁵ Te wa nikka ne bed bi kanak ceem, yaara na bitiice, ba nikee faan barang te ba supkeedi nga.

3

Bakaadi koc na findi Kooh tumoh naa

¹ Waam, e iin uupēe ṇaañ ṇ doopaat cin nduufi Nikidi Kooh fere ; iina woosa bitba ne : « Andi wa keeh ne, e Kooh woo ne, du joydi nam ali rim kidig, ṇ kidig ci ṇ dooy nguuki ? »

² Bitba loffa de ne : « Boo minid nam rim cin kidig ci ṇ nguuki.

³ Waaye ini kad ṇ rim cin kidgi ṇ leernin nguuki, Kooh woo ne boo kanaat ca nam, boo kanaat ca sah reb wala boo hey kaane fut. »

⁴ Iina loffa de ne : « Muk, du heydi kaane.

⁵ Kooh inah inah ne, du nama dah, liibohaacin du hey rangsuke, du hey inhisohe baahid na baahaadi findiice. »

⁶ Bitba marakka rim can kidga, a hotta ne ca modid ṇ has, ca mandid na ini neb, te ca madah namu ne ca rangis liiboha. A beennda nga, a nammba, a nammba ed yaar ce raak de nga, yeem nammba.

⁷ N diska diska liibohaacan ba rangsukka, wed ba inhiskoh kotii ne ba tas barang ; ba bayya bi saaf mbadet, ba tokdohha ca, ba kenukka ca.

⁸ Wa noha soos po puudsa ef-efdeeda, boya na bitiice kerahha Nikidi Kooh wileeda ṇ nguuka, ba dembeeda de ṇ kidig ca.

⁹ Nikidi Kooh beedukka bo', a woosa de ne : « Fu ṇ nde ? »

¹⁰ A loffa dē ne : « N kerah dā kerah η dōoy nguuki, η tiitta, wedi η dāsfukoh dā laam η tas barang. »

¹¹ Nikidi Kooh woosa dē ne : « Moo, ya ba woo dā ne fu tas barang ? Fu ñam η kidgi η sangohee dā e ? »

¹² Boya woosa dē ne : « E bitbi fu ambsoh ho na dē, a yi ed to η rim cin kidgi, η ñammba. »

¹³ Nikidi Kooh woosa bitba ne : « Wee bek dā η ineem ? » Bitba woosa dē ne : « E iñi ñaañoh ho po η ñammbaa. »

¹⁴ Nikidi Kooh woosa iñā ne :

« N ini fu tum weem,

η alkid dā

ngan dōopaat cin kahan ci

na cin bilaf fi jen,

fu na hee hey faske

te fu genan melemsuk

η munin merhey mi

ngan kipes kin dā jen.

¹⁵ N hey beke sangtidoh

η harmban fu na bitbi

na harmban bi na hee rimkohe nga dā

na bin dē.

Bi rimkohan nga dē

hey pooke hafin dā

te fu dōban ba η patang kot. »

¹⁶ A nammba woo bitba ne :

« N hey tume po,

fu nik rook dāh, fu laay miskid,

te fu baslan ngan miskid.

Fu hey diidke η yaar fu,

waaye a yi yilfan dā. »

17 A hannda woo yaara ne :
 « Fu kerhid' woo kiŋ bitiifu
 po fu ñamid' ŋ kidgi
 ŋ sangohee dā,
 fu tahid' po merhey mi alkuud,
 ŋ kipes kiŋ dā jen fu hey yaabe
 ne fu han raak pesoŋa ŋ kehyi.

18 Wa hey paare ñapir
 na paangi raakid' rup
 te fu na hee hey guure kotii
 ne fu ñam.

19 Fu pesoŋan opin' dā
 po mbadna fu dokkan
 ŋ kehyi fu puloh.
 Laam fu habdohu merhey
 te fu dokkan ŋ merhey mi. »

20 N ineem yaara teekka bitiice Aawa (pesohi).
 Laam a yi yaayin' boobi na pese jen.

21 Nikid' Kooh habdid' ta Aadama na bitiice kulba
 und, a bekid' ta ba ca.

22 A woosa ne : « N d'iski wa nik ndii, bo'
 inhisohid' baahid' na baahaad' findi boo ; a joyd'
 been kotii ŋ rim cin' kidgi na onohe kipes, a joyd'
 ca ñam po kipes kiŋ dē kee nika po faw. »

23 Nikid' Kooh pulid' ta dē ŋ nguuka ŋ Eden ne a
 guur merhey mi a mahohu.

24 Wa a aañ bo', a d'akka ŋ pulohaad'-nohan
 nguuka, niidoh ci na woyse *seruben** na ndang

* 3:24 3:24 *seruben*: ced' faraŋse na woye "*chérubin*". Ca feruud
 findi malaakaaci, ca na pangke wuu Kooh. Ca raak paß, na
 ñaamaar bo' ambsukohid' na ñaamaar d'oopaat.

yongkaah wi na mbiliirke bak nu bak ne ba sangoh waasa kad η kidga na onohe kipes.

4

Bi def rimuk η Aadama na Aawa

¹ N finho ineem Aadama hunnda na bitiice Aawa, yeem ammba rook po a basilla, a teekka kubka Kayin. A yi Aawa, a woosa ne : « N baatdohin Nikidi η raakid bo' jaar. »

² A raakissa kubu jaar wiiriis teeku Abel, taambdoh Kayin. Abel nikka niidoh, Kayin nikka guuroh.

³ Wa kadoh kadoh po Kayin bayya η in ca a guure, a pulidta seeykaah* wuu Nikidi.

⁴ Abel nammba bay η saaw can gat can de, a pulidta seeykaah ngan sepet can mbaal ca uupee fayum. N ineem Nikidi nebuusa η Abel, a teydukka ina a edoh,

⁵ waaye a nebuudi η Kayin na ina a edoh. Ineem bekka Kayin aay-keen miskid, a nuusdukka.

⁶ Nikidi meekissa de ne : « Fu ayruk ye po fikiirin da mannda an ?

⁷ Tumohaadin da baah dah, fu hey teydukdasse ; fu tumdi baahid dah, bakaadi wedi wii radukka η nguɓu tuuy fu na sekee da, ne wa yilif da, te ya fu joya min. »

* **4:3 4:3** *seeyuk* : defgaan, booba seeykeen wuu Kooh, waaye, wa dalohid na seeyki woti-woti. Laam, ba seeykee wuu Nikidi Kooh, wa nikee wuu in wiiriis haa te ali in nikeedi η harmban ba na Kooh.

⁸ Waaye, Kayin woosa taambdoh ce ne ba kad yohon ca. Wa ba nik η yohon ca, Kayin soonnga Abel, a appa de.

⁹ Dekka po Nikidī meekissa de ne : « Kayin, a nde taambdoh fu Abel ? » A loffa de ne : « N inahdī kat, ñam na niidee de haa. »

¹⁰ Nikidī woosa de ne : « Fu habid ye an ? N kerhid ñif minj taambdoh fu looykohha kehyi po nga so ne wa wirndukdu.

¹¹ Fu alkuud po merhey mi fadid da, laam ya fu anida ñif minj taambdoh fu fu aam.

¹² Fu guuris merhey mi dah, wa edissandi da in. Fu na hee hey wiltidohe η kehyi, fu genandi disik yino. »

¹³ Kayin woosa Nikidī ne : « Ini fu deg go bitootid lool po η antalɗaa.

¹⁴ Woti fu aaniɗ to η merhey mi an e ? N hotid ne η hey da use, mi na hee hey wiltidohe η kehyi, η genandi disik yino po bo' nu hot to dah, a ap po. »

¹⁵ Nikidī woosa Kayin ne : « Kon, bo' nu ap da dah, fu hey wirndukɗasse waas yasna-kanak. » A waakidta Kayin inhisoha, ne bo' nu hot de dah, a apuu de.

¹⁶ Wa taambohha daa, Kayin kadta gena kur ka na woyse Nood, η pulohaad-nohanj Eden, a ussa Nikidī.

Bi puloh η Kayin

¹⁷ Kayin hunnda na bitiice, yeem ammba rook po a basilla, a teekka kubka Henok. Kayin yippa kur-taah, a teekkaa nganj kubkinj de Henok.

18 Henok nikka baabin Irad, Irad nikka baabin Mehuya'el, Mehuya'el nikka baabin Metusa'el, Metusa'el nikka baabin Lemek.

19 A yi Lemek, a bayya bitib kanak, yi koc na woyse Aada, yi kanakdoh, Silla.

20 Aada a yi rim Yabal, baab-caacin bi na gene η diip[†] ci, niide gat ci.

21 Taambdoh ce jaar, ya teekse Yuubal, a yi baab-caacin halmoh ci na mbiiboh ci.

22 Silla, bitbin de yinoora, rimbba Tubal-Kayin, sisbi na tibe moos na tiwiñ. Tubal-Kayin raakeen taambdoh bitib teeku Naama.

23 Lemek woosa bitib cin de ne :

« Ee, du bi bitib cin ngo,

Aada na Silla,

Sikdukaat woo kin ngo.

Heeh, sikdukaat to,

du bi bitib cin Lemek.

Yaar gaañid to,

η appa de,

Komaaki buurra so,

η boommba de.

24 Te nik ne e Kayin na hee wirndukfasse

waas yasna-kanak ne a apu dah,

cam ! Lemek na hee wirndukfasse

waas ndarñkiyaah-yasna-kanak na yasna-kanak

(77) ! »

25 Aadama hunisseen na bitiice, a ambissa rook, a raakka kubu jaar, Aawa teekka de Set[‡], laam

[†] 4:20 4:20 *diip* : diip ci ba genohee defgaan ca nilee ndut habdohu piis wala und. [‡] 4:25 4:25 Tiikin "Set" mand na "ed" wala "on" η pedfeem heber.

a woyee ne : « Kooh onid to kubu wiiriis, yi na hee namside Abel, yi Kayin ap. »

²⁶ Set nammba raak kubu, a teekka de Enos. N jamanooaam, wed ba camboh feedkoh Kooh n tiikin Nikidi.

5

Findi gomal ci taambtidoh n Aadama po n Noohin

¹ Inii wed naandsuku n Aadama na bi rimkoh nga de.

Wa Kooh na fere bo', a fer ba n mandohaadin de haf ce.

² A yi Kooh a ferra ba yaar na bitiɓ a barke'idta ba, a teekka ba bo' n noha mbadi.

³ Wa Aadama pes kiis teemet na kiis ndanjiyaah-kaahay (130), a raakka kubu yaar ya bay mandohaadin de na ñaamaaran de, a teekka de Set.

⁴ N finho raakuukan Set, Aadama pesid kiis teemet-yasna-kaahay (800) te a raakisseen bi kubu yaar na bitiɓ.

⁵ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis ndanjiyaah-kaahay (930).

⁶ Wa Set pes kiis teemet na kiis yatuus (105), a raakka kubu yaar, a teekka de Enos.

⁷ N finho raakuukan Enos, Set pesid kiis teemet-yasna-kaahay na kiis yasna-kanak (807). A raakisseen bi kubu yaar na bitiɓ.

⁸ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis ndanjiyaah na kiis kanak (912).

⁹ Wa Enos pes kiis ndanjiyaah-yasna-nikiis (90), a raakka kubu yaar, a teekka de Kenan.

¹⁰ N finho raakuukan Kenan, Enos pesid kiis teemet-yasna-kaahay na kiis ndan'kiyaah na kiis yatuus (815). A raakiseen bi kubu yaar na bitif.

¹¹ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis yatuus (905).

¹² Wa Kenan pes kiis ndan'kiyaah-yasna-kanak (70), a raakka kubu yaar, a teekka de Mahalal'el.

¹³ N finho raakuukan Mahalal'el, Kenan pesid kiis teemet-yasna-kaahay na kiis ndan'kiyaah-nikiis (840). A raakiseen bi kubu yaar na bitif.

¹⁴ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis ndan'kiyaah (910).

¹⁵ Wa Mahalal'el pes kiis ndan'kiyaah-yasna-yino na kiis yatuus (65), a raakka kubu yaar, a teekka de Yered.

¹⁶ N finho raakuukan Yered, Mahalal'el pesid kiis teemet-yasna-kaahay na kiis ndan'kiyaah-kaahay (830). A raakiseen bi kubu yaar na bitif.

¹⁷ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-kaahay na kiis ndan'kiyaah-yasna-nikiis na kiis yatuus (895).

¹⁸ Wa Yered pes kiis teemet na kiis ndan'kiyaah-yasna-yino na kiis kanak (162), a raakka kubu yaar, a teekka de Henok.

¹⁹ N finho raakuukan Henok, Yered pesid kiis teemet-yasna-kaahay (800). A raakiseen bi kubu yaar na bitif.

²⁰ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis ndan'kiyaah-yasna-yino na kiis kanak (962).

²¹ Wa Henok pes kiis ndan'kiyaah-yasna-yino na kiis yatuus (65), a raakka kubu yaar, a teekka de Matusalem.

²² Henok hunee na Kooh. Nj finho raakuukan Matusalem, a pessa nj ineem kiis teemet-kaahay (300). A raakiseen bi kubu jaar na bitib.

²³ Ina a pes jen wa kiis teemet-kaahay na kiis ndanjiyaah-yasna-yino na kiis yatuus (365).

²⁴ Henok hunee na Kooh po a hotissuudi laam Kooh rapid de rapid nj serooce.

²⁵ Wa Matusalem pes kiis teemet na kiis ndanjiyaah-yasna-kaahay na kiis yasna-kanak (187), a raakka kubu jaar, a teekka de Lemek.

²⁶ Nj finho raakuukan Lemek, Matusalem pesid kiis teemet-yasna-kanak na kiis ndanjiyaah-yasna-kaahay na kiis kanak (782). A raakiseen bi kubu jaar na bitib.

²⁷ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis ndanjiyaah-yasna-yino na kiis yasna-nikiis (969).

²⁸ Wa Lemek pes kiis teemet na kiis ndanjiyaah-yasna-kaahay na kiis kanak (182), a raakka kubu jaar.

²⁹ A teekka de Noohin* te a woosa ne : « Nj alki Nikidi aluk kehyi wii, yii a yi na hee edfide coonaanij boo nj pangki. »

³⁰ Nj finho raakuukan Noohin, Lemek pesid kiis teemet-yatuus na kiis ndanjiyaah-yasna-nikiis na kiis yatuus (595). A nameen raak bi kubu jaar na bitib.

³¹ A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-kanak na kiis ndanjiyaah-yasna-kanak na kiis yasna-kanak (777).

* 5:29 5:29 Tiikin "Noohin" reb mand na "edfid" nj pedfeem heber.

³² Wa Noohin pes kiis teemet-yatuus (500), a raakeen kubu kaahay, Sem na Haam na Yaafet.

6

Inwaasoona ambee Kooh η booba a fere

¹ Wa bo' ci camb ñimin η adinaani, te ba raakka bi komaaki cafay,

² safaal ca hotta ne cafay can bo' ca modif, ba bayya bitib ngan bi neɓ ba nga ba.

³ N ineem, Nikidī woosa ne : « N heydī fadissee bo' a maañ na iiki η tum nga de, laam a huf dong. Hutiiniη kipes kiη de hey nike kiis teemet na kiis ndan̄kiyaah-kanak (120). »

⁴ N jamanooocaam, wa raakeen bi punkal η kehyi, te ba raakisseen. Beem bed nīkee jalmbaaca deɓgaan te tiik ciη ba kerhuud. Ba rimkohee ngan safaal ca na cafay ca.

⁵ Nikidī hotta ne booba nīkee η kehyi uupee nga uup añaand, te keeñ can ba genee ba yurhid ngan in modaadi.

⁶ A raakka aay-keeñ nga, inwaaso ammba de η feri a fer bo' η kehyi.

⁷ A woosa η haf ce ne : « N hey dūmbe boobi η fer, η hoolid ba η kehyi, η faɗandī sah dōopaat ci, yakak na yin, po sel ci ; laam inwaaso ambid to η feri η fer ca. »

⁸ Waaye Nikidī baahoheen Noohin.

Gaalan Noohin

⁹ Inii wed naandsuku η Noohin. Noohin a nīkee bo' yurhid ngan booban jamanoonan de, te a hunee na Kooh.

¹⁰ Noohin raakeen kubu jaar kaahay, Sem, Haam, na Yaafet.

¹¹ Booba genee η kehyi nikee yahrukohid, te wa muuyeedi Kooh, te disik nu disik raakeen tumohaad modaadi.

¹² Kooh marakka, a hotta ne kehyi yahrukohid laam, e pesid ci hotkang jen nikee tumoh in modaadi.

¹³ Ineem tahha po Kooh woosa Noohin ne : « N ambid ne η hey dumbe boobu jen sagu riifdi ba riifdi Adina na tumohaad modaadi. N hey ba dumbe na kehyi.

¹⁴ Waaka kidig ndengid, fu habdidi haf fu in mand na wahnde yakak, wa min teembeer findi gaal. Wa raakaat bi tuuy, fu reefa *godirong* η dooyi na finhoori.

¹⁵ Fu na hee wa habdohe an : Hutiini wa nikaat saangal* teemet na saangal ndanjiyaah-yatuus (150), angiini nik saangal ndanjiyaah-kanak na saangal yatuus (25) te njooliini nik saangal ndanjiyaah na saangal yatuus (15).

¹⁶ Fu heya waakde kunoha, harmban wa na gaali nikaat suung† yino. Fu heya habdide yahndeer η hambuusi wa, gaali raak nikoha kaahay, η yoordi, η leerni na dafki.

¹⁷ Ini kad nga so, η hey bembe kehyi na masub ne η ap in nu na iike nga dah ; in nu nik ngan kehyi dah, a hey kaane.

¹⁸ Waaye η hey ambtidohe na da. Fu hey aase η dooy gaali na bitiifu na kubuucini da kaahay ci

* **6:15 6:15** *saangal* : wed meetar. † **6:16 6:16** *suung* : wedi ini amboh lecem cin ndukun ci po η suungi ; wa camban meetar.

na bitib cin ba.

¹⁹ Fu hey name bek η gaali heet doopaat nu nik ngan kehyi dah, naar yino na rib yino ne ca min muc na da.

²⁰ Heet cin doopaat ci hey haye kanak kanak, sel ci na doopaat cin kehyi, yakak na yin jen hey haye, ne ca min muc.

²¹ Fu nak, bayndoha kañam nu nik, fu bek nga, fu raak pesoha, fu na ca. »

²² Noohin habdohha in ceem jen daa, findi Kooh nakohee de wa.

7

Masma dumbree kehyi

¹ Wa ineem raak, Nikidfi woosa Noohin ne : « Aasa η dooy gaali, fu na bi kahan fu laam, η hot da dong yurhid ngan boobin jamanoonin da.

² Bayndoha η doopaat ci hoolid ci*, rib yasna-kanak na naar yasna-kanak, na ci hoolaadfiici, rib yino na naar yino,

³ na sel ci, rib yasna-kanak na naar yasna-kanak ; ne cuub cin ca min ris η kehyi.

⁴ Laam, ndii na neeh yasna-kanak, η hey tobe tof yakak, ini ree neeh ndankiyaah-nikiis (40). Nj dumb in ci η fer na iike η kehyi jen. »

⁵ Noohin tumohhaa daa, findi Nikidfi nakohee de wa.

⁶ Wa Noohin raak kiis teemet-yasna-yino (600), wed masub riifdoh kehyi.

* **7:2 7:2 doopaat hoolid** : a yi doopti min seeykoku te a minnda ñamu ngan Heber ci.

⁷ A aaseen η dooy gaala, a yi na bitiice na kubuucin de kaahay ci na bitib cin ba, ne ba muc η masma.

⁸ Doopaat ci hoolid ci na ci hoolaadiici, sel ci na in ci yin yin ci na iike η kehyi jen,

⁹ ca raakeen Noohin η gaala kanak kanak, naar na rib, findi Kooh woyohee wa.

¹⁰ Wa neeh ca yasna-kanak ca coot, masma cammba naaf kehyi.

¹¹ Wed kiis ka Noohin raakoh kiis teemet-yasna-yino (600), wa cabna kanakdoha raak neeh ndanjiyaah na neeh yasna-kanak (17). Mbadī, masma laayohngaana nikee η dooy kehyi, pookkaa η disik laayid, wa balidta. Eel ci rangsukka, ca nameeda juur masu η kehyi.

¹² A tobeeda noha na weka, ini ree neeh ndanjiyaah-nikiis (40).

¹³ Mbadī, raak Noohin η dooy gaala, na kubuucin de jaar ci Sem, Haam na Yaafet, na bitiice na bitib cin kubuucin de.

¹⁴ Ba nikka η dooy gaala na cuub cin doopaat ci jen ; cin bilaf fi na cin kahan ci, in ci yin yin ci na iike η kehyi na sel ci.

¹⁵ In ci na iike jen raakka Noohin η gaala kanak kanak,

¹⁶ naar na rib, findi Kooh woyohee wa. Yutta, Nikidī rannga buntaanan gaala.

¹⁷ Toba yuurkeeda noha na weka ini ree neeh ndanjiyaah-nikiis (40). Masma uupeeda nga rap po, wa meebpa gaala.

¹⁸ Wa baatkeeda po, gaala teembeerra η jola.

¹⁹ Wa uupeeda nga baatuk po, wa onnda tangooca uupee dafuk jen.

²⁰ Masma mirndohha kad po, wa onnda tangooça ini ree saangal yasna-kanak.

²¹ In nu nik ne a iikeen η kehyi suydi dah, a kaanid nga ; sel ca, doopaat can kahan ca na can bilaf fa na in ca yin yin ca iikee η kehyi jen, kaanid na booba.

²² In nu nik ne a hed kiñin η kehyi suydi dah, a kaanid.

²³ In ca iikee η kehyi jen ced Nikidi ambsoh, a dumbidta ca ; bo', doopaat, in ca yin yin ca na sel ca. A fadēe Noohin dong na ba nīkee na de η dooy gaala.

²⁴ Wa ineem raak, masma rissa onid kehyi ini ree neeh teemet na neeh ndan̄kiyaah-yatuus (150).

8

Niisan masma

¹ Ina masma na raake neeh teemet na neeh ndan̄kiyaah-yatuus (150) η kehyi jen, Kooh daakkoheen Noohin nof, a yi na doopaat ca nīkee na de η gaala. Wed a puudsoh η kehyi, masma haawsukeeda.

² Wa pulohee η dooy kehyi na wa juurkohee η eel ci, ca tufukka ; toba seekka.

³ Masma cooteeda yin yin ; η finho neeh teemet na neeh ndan̄kiyaah-yatuus ceem (150), wa haawsukka kotii.

⁴ Mbadi, cabna yasna-kanakdoh raakee neeh ndan̄kiyaah na neeh yasna-kanak (17) ; gaala gayca η tangooca η Ararat.

⁵ Masma uupeeda nga haawsuk po ngan mbeha koc η cabna ndan̄kiyaahdoh, tangooca hotkeeda.

⁶ Wa degga neeh ndan̄kiyaah-nikiis (40), Noohin rangissa palanteera a hab̄didee gaala.

⁷ A tuuyca ngaak-suur η hara, yeem kadeeda hayeeda, po findi masma n̄iisoh.

⁸ Noohin nammba tuuy hod̄ ne a inah andi masma n̄iisid̄.

⁹ Waaye a raakd̄i d̄iski a yongan laam kehyi riifeen na masūb, a dokukka. Noohin pulid̄ta yaah a ammba d̄e, a bekka d̄e η d̄ooy gaala.

¹⁰ A sekissa neeh yasna-kanak, a tuuyissa hoda.

¹¹ Na niina, a hayya na saaf oliiw as η ngūbiη d̄e. Noohin inahha kotii ne masma haawsukid̄ η kehyi.

¹² A baatta sek neeh yasna-kanak a tuuyissa hoda, yeem taalndid̄ta, a dokkisid̄i nga d̄e.

¹³ Kiis ka Noohin raakoh kiis teemet-yasna-yino na kiis yino (601), η cabna koc nga, η mbeha adug nga, raak masma reehid̄ η kehyi. Noohin kunissa gaala, a marakka, a hotta ne kehyi suyd̄.

¹⁴ Wa cabna kanakd̄oh raak neeh ndan̄kiyaah-kanak na neeh yasna-kanak (27), raak kehyi suyd̄ kong,

¹⁵ wed̄ Kooh woyoh Noohin ne :

¹⁶ « Pula gaali, fu na bitiifu na kūbuuciη d̄a na bitib̄ ciη ba ;

¹⁷ fu pulid̄ cuūb ciη d̄oopaat ci nik na d̄a, ciη kahan ci na ciη bilaf fi, sel ci na in ci yin yin ci jen ; ca pasarkohāat, ca nikaat basloh, ca rimaatd̄ohāat laayid̄ η kehyi. »

¹⁸ Noohin pulla gaala, na bitiiice, na kubuucin de yaar ci, na bitib canj ba.

¹⁹ Doopaat ca jen, na sel ca na in ca yin yin ca ; ca puleeda gaala cuub cuub.

²⁰ Yutta, Noohin habidta seeykidoha haf ce η Nikidī, a bayya η doopaat ca hoolid ca* na η sel ca hoolid ca, a hoomidta† ca nga.

²¹ Wa eeñdeem ree η Nikidī, a nebuusa nga, a woosa η dooy ce ne : « N heydi alkisse kehyi muk sagu bo'. Wa keeh ne η kikomaakiikanj ba, wed keeñ cinj ba na cambohee ba hiir η in mod'aadi ; η heydi dumbdisse in ci na pese η kehyi muk η findi η tumoha an.

²² Feeh kehyi wii nga dah, in cii kurkohandi nga : sok na ngud, doh na soos, yuk na reh, noh na wek. »

9

Ñaangi-ñaangi wed ini teeboh ambtidohin Kooh na Noohin

¹ N ineem, Kooh barke'idta Noohin na kubuucin de, a woosa ba ne : « Nikaat basil, rimaatdohaata po du riifid kehyi jen.

² Diski wa nik ndii doopaat cinj kehyi na sel ci na in ci yin yin ci η kehyi na cuurund ci, ca hey du neyyohe laam, η hey ca dege η yaah cinj du.

³ Findi kidig ci, in ci na pese te ca yoonde, η edid du ca jen, ca kañam nga du kotii.

* **8:20 8:20** *doopaat hoolid* : a yi doopti min seeykoku te a minnda ñamu nganj Heber ci. † **8:20 8:20** *hoomid* : doh inaa hoosuud po a nik wet, ne fu seeyuk wuu Kooh.

⁴ Waaye dū heydī ñame sepet na kipes kinj wa, wed ne, na ñif minj wa.

⁵ Ñif minj dū, wed nam nik kipes kinj dū ; wed tah dōopaat mbaa bo' nu aam ñif bo' dah, η hey dā wa taambe ; yaa nu aam ñif minj morom fu dah, η hey dā wa meekse.

⁶ Bo' nu aam ñif bo' dah, winj dā hey aamse ; laam KooH fer bo' η ñaamaarinj de.

⁷ Nikaat basloh, rimaatdohaat po dū riifid kehyi. »

⁸ KooH woyissa Noohin na kubuucinj de ne :

⁹ « Mi yii ambtidoh na dū na bi na hee rimkohe nga dū,

¹⁰ na in ci na pese na dū jen, findi sel ci na dōopaat cinj kahan ci na cinj bilaf fi, ced ci pul na dū η gaali na in ci na hee pese η kehyi jen.

¹¹ Ambtidohin ngo na dū, wa na hee nikohe an : N heydī boomisse kipes na masuḅ laayid te masuḅ laayid dūmbissandī kehyi. »

¹² A hannda deg nga ne : « Inii wed na hee teebohe ambtidohin ngo na dū, dū na in ci na pese na dū, gomal nu gomal.

¹³ N tumid ñaangi-ñaangiini ngo η eel ci wed ini na hee teebohe ambtidohin ngo na bi kehyi.

¹⁴ N nangdoh eel ci η dafki te ñaangi-ñaangiini pul dah,

¹⁵ η hey naandsuke harmban ndo na dū na cuuḅ cinj dōopaat ci jen. Masuḅ laayid dūmbissandī hed kiñin ci.

¹⁶ N hot ñaangi-ñaangiini pulid dah, η naand-suk ambtidohi η ambtidoh po faw na in ci na pese η kehyi jen. »

17 Kooh woyissa Noohin ne : « Ini teeboh ambtidohin ngo na bi kehyi, wedi weem. »

Noohin na kubuucij de

18 Kubuucij Noohin ba puloh η gaala nikee Sem na Haam yi baabin Kanaan, na Yaafet.

19 Bed bi kaahay cii, bed caacuucij boobin kehyi jen.

20 Noohin nikka guuroh, a yi koc guur reseñ.

21 Wa raakka mbeh, a annda η biiñan wa po a laarra, a wolsukka po a hoolla η dooy dīipan de.

22 Haam, baabin Kanaan, hotta de tas-barang ; a woosa taambdoh can de kanak ca nikee η hara wa.

23 N ineem, Sem na Yaafet bayya uuf, ba deggaa η yuug can ba, ba tiindeeda paa finho po ba reesa, ba ulla de wa. Ba yurhidkoheedi na baab ba laam ba waadfeedi de hot tas-barang.

24 Wa Noohin laarsuk, a inahha ini kubkin de yini tum,

25 a woosa ne : « Kanaan nikaat ñaami uup heefu η ñaam cin baah cin de. »

26 A baatta nga ne : « Nikidi Koohin Sem, a yakdaah ! Kanaan nikaat ñaamin Sem !

27 Kooh baataat saangnin Yaafet te a gen na Sem η jam η genohaacan yeem. Kanaan namaat nik ñaamin Yaafet. »

28 N finho toba yakka Noohin pesisid kiis teemet-kaahay na kiis ndankiyaah-yatuus (350).

29 A kaan wa a raak kiis teemet-yasna-nikiis na kiis ndankiyaah-yatuus (950).

10

Cuub ci puloh η kubuucin Noohin

¹ Inii wed' naandsuku η kubuucin Noohin : Sem, Haam na Yaafet na bi rimkoh nga ba. N finho masma dumbree kehyi, ba raakeen bi kubu yaar.

² Bi rimkoh η Yaafet nikee : Goomeer, Maa-goog, Maaday, Yaawaan, Tubaal, Mesek na Ti-iraas.

³ Askenas na Riifat na Toogarma, ba puloh η Goomeer.

⁴ Eliisa, Tarsis, Kitiim na Doodaanim pulohha η Yaawaan.

⁵ Bi puloh nga ba, bed' genee huntid'kohid' na cookmi, ba baatkeeda. Baa nu baaheen ped'eem dah, baahha kur ; ba gennda cuub cuub.

⁶ Bi rimkoh η Haam nikee : Kuus, Misrayim, Puut na Kanaan.

⁷ Sebaa, Hawiilaa, Sabtaah, Ra'amaa na Sabtekaa puloh η Kuus.

Sabaa na Deedaan nammba puloh η Ra'amaa.

⁸ Kuus a yi nam rim Nimrood, yaara koc nik jalmba kerhuud' η kehyi.

⁹ A nikee kaalsukoh yakak η fiki Nikidi, po ba meed woo ne : « Kaalsukoh yakak η fiki Nikidi findi Nimrood. »

¹⁰ Kur-taah ca koc η nguuran' de ced Baabel, Erek, Akkad na Kalne ngan' Sinyaar.

¹¹ Nimrood puloh kur keem, a kadta Assuur a yippa kur-taah cii : Niniw, Rehobotiir, Kaalah

¹² na Resen, kur-taaha yakka η harmban Niniw na Kaalah.

13-14 Luud, Anaam, Lehaab, Naftuh, Patarus, Kasluh na Kaftoor puloh η Misrayim. Bi puloh η Kasluh, bed rim Filistiici.

15 Kanaan saawkoh Sidoon, a degga Het nga.

16 Het a yi caacin Yebuus ci, Amoor ci, Girgaas ci,

17 Hiw ci, Arkaaci, Sin ci,

18 Arwaad ci, Semaar ci na Hamaat ci.

η mirndaani bi puloh η Kanaan pasarkohha cuub-cuub.

19 Bed genee ini amboh Sidoon na bak Gerar po η Gasaa ; na Sodom, Gomor, Atma na Seboyim, kadeeda po Leesa.

20 Beem bed bi puloh η Haam. Baa nu baaheen pedeem dah, baahha kur ; ba gennda cuub-cuub.

21 Sem yi yakak Yaafet nameen raak bi kubu yaar, a yi caacin Eber na bi puloh nga de jen.

22 Bi rimkoh η Sem nikee : Elaam, Assuur, Arpaksad, Luud na Aram.

23 Uus, Huul, Geter na Maas pulohha η Aram.

24 Arpaksad nikka baabin Selah, Selah nikka baabin Eber.

25 Eber raakka kubu yaar kanak, yinoora teeksee Peleg laam a raaku η jamanoona keh yi paysohu. Taambdoh ce teeksee Yaktaan.

26 Bii bed puloh η Yaktaan : Almodaad, Seelef, Hasarmaawet, Yeera,

27 Hadoraam, Usaal, Diklah,

28 Obaal, Abima'eel, Sabaa,

29 Ofir, Hawiilaa na Yoobaab ; bii jen ba puloh η Yaktaan.

³⁰ Ba genee η harmban Messa na tangoocan Sefaar, η pulohaad-noh.

³¹ Beem bed bi puloh η Sem. Baa nu baaheen pedeem dah, baahha kur ; ba gennda cuub-cuub.

³² Cuub ceem ced puloh η kubuucin Noohin, findi ba baahoh na findi ba genoh. Bi kur ci pasarkoh η Adina jen puloh nga ba, η finho dumbuukan kehyi na masub.

11

Tabahuukan Baabel

¹ Bala ba pasarkohan dah, boobin kehyi jen jombee pedeem yino

² po η jamanoona ba kurkoh pulohaad-noh. Ba kadoh kadoh po ba reesa η oon angid η kur ka na woyse Sinyaar, ba yippa nga.

³ Ba woosa η harmban ba ne : « Boo muulaat, boo ut ca. » Ba bayee muul findi atoh tabahoha na *godirong* findi simong.

⁴ Ba woyissa ne : « Boo habdaat kur-taah, boo tabah nga tabah jimimim po wa maangee η eel ca, wa hey tahe po boo raak tiik te boo heydi pasarkohe η kehyi. »

⁵ Wed Nikidi ruhsoh ne a marak kur ka na tabaha boobi η kehyi tufkide.

⁶ A woosa η haf ce ne : « Findi ba camboh an, ba nikka cuub yino, ba baahha pedeem, ali in wooñissandi ba η in nu ba waad tum dah.

⁷ Mbaa dah, boo ruhsaat, boo dalohid woo cin ba po baa nu nga dah, kerhuu pedmi binoobi na woye. »

⁸ Nikidí pasarohha ba η kehyi jen ; kur ka ba tabahee toppa ndaam.

⁹ Wed' tah ba teekkaa Baabel laam, η ndaam wed' Nikidí d'alahid' pedefem ci*, a pasarohha boobi ngan kehyi jen.

Bi rimkoh η Sem

¹⁰ Inii wed' naandsuku η Sem na bi rimkoh nga de. Wa Sem pes kiis teemet (100), a raakka kubu yaar, a teekka de Arpaksad, raak toba yakka cootid' po wa tummba kiis kanak.

¹¹ N finho raakuukan Arpaksad, Sem pesid' kiis teemet-yatuus (500). A nameen raak bi kubu yaar na bitib.

¹² Wa Arpaksad pes kiis ndan'kiyaah-kaahay na kiis yatuus (35), a raakka kubu yaar, a teekka de Selah.

¹³ N finho raakuukan Selah, Arpaksad pesid' kiis teemet-nikiis na kiis kaahay (403). A nameen raak bi kubu yaar na bitib.

¹⁴ Wa Selah pes kiis ndan'kiyaah-kaahay (30), a raakka kubu yaar, a teekka de Eber.

¹⁵ N finho raakuukan Eber, Selah pesid' kiis teemet-nikiis na kiis kaahay (403). A nameen raak bi kubu yaar na bitib.

¹⁶ Wa Eber pes kiis ndan'kiyaah-kaahay na kiis nikiis (34), a raakka kubu yaar, a teekka de Peleg.

¹⁷ N finho raakuukan Peleg, Eber pesid' kiis teemet-nikiis na kiis ndan'kiyaah-kaahay (430). A nameen raak bi kubu yaar na bitib.

* **11:9 11:9** Tiikin "Baabel" reb mand na "d'alah" η pedefem heber.

¹⁸ Wa Peleg pes kiis ndan̄kiyaah-kaahay (30), a raakka kubu yaar, a teekka de Reyu.

¹⁹ N̄ finho raakuukan̄ Reyu, Peleg pesid̄ kiis teemet-kanak na kiis yasna-nikiis (209). A nameen raak bi kubu yaar na bitib̄.

²⁰ Wa Reyu pes kiis ndan̄kiyaah-kaahay na kiis kanak (32), a raakka kubu yaar, a teekka de Serug.

²¹ N̄ finho raakuukan̄ Serug, Reyu pesid̄ kiis teemet-kanak na kiis yasna-kanak (207). A nameen raak bi kubu yaar na bitib̄.

²² Wa Serug pes kiis ndan̄kiyaah-kaahay (30), a raakka kubu yaar, a teekka de Nahor.

²³ N̄ finho raakuukan̄ Nahor, Serug pesid̄ kiis teemet-kanak (200). A nameen raak bi kubu yaar na bitib̄.

²⁴ Wa Nahor pes kiis ndan̄kiyaah-kanak na kiis yasna-nikiis (29), a raakka kubu yaar, a teekka de Tera.

²⁵ N̄ finho raakuukan̄ Tera, Nahor pesid̄ kiis teemet na kiis ndan̄kiyaah na kiis yasna-nikiis (119). A nameen raak bi kubu yaar na bitib̄.

²⁶ Tera raakeen kubu yaar kaahay, Ibram†, Nahor na Haaraan, wa a raak kiis ndan̄kiyaah-yasna-kanak (70).

Bi kahan Tera, baab bi Ibrahiima.

²⁷ Inii wed̄ naandsuku η Tera na bi rimkoh nga de ; Tera a yi baabin̄ Ibram na Nahor na Haaraan yi rim Loot.

† **11:26 11:26** *Ibram* : wed̄ n̄ikee tiikin̄ Ibrahiima. E Kooh teek de Ibrahiima ngan̄ saar 17, aaya 5.

²⁸ Haaraan yeem a kaanoh kur ba, η kur-taaha na woyse Uur η Babilon, raak baab ba peseeda.

²⁹ Biti Ibram teeksee Saraay[‡], yin Nahor nikka Milka, kuβkin Haaraan. Haaraan a yi namee nik baab bi Iska.

³⁰ Waaye, Saraay mineedi raak kuβu, a jaasiree jaasir.

³¹ Wa raakka mbeh, Tera kurkohha Uur η Babilon a toorkeeda Kanaan. A bayndohha kuβkin de Ibram, na setin de Loot kuβkin Haaraan. A namma bayndoh payum ce Saraay biti Ibram. Ba kadoh kadoh po η waas, η kur-taaha na woyse Haaraan, ba yippa nga.

³² Tera kaanohha ndaam raak de pesid kiis teemet-kanak na kiis yatuus (205).

12

Kooh tuuyid Ibrahiima Kanaan

¹ Bi kahan Tera, bed gen η Haaraan po wa raakka mbeh, Nikidi woosa Ibram ne : « Fada kur ki fu genoh, fu fad baah cin da, fu nam fad bi kahan baabin da ; fu yurah η kur ka maa hee da teebe.

² N hey da barke'de, η puldoh cuub angid nga da, η yakid tiikin da te fu nik camboha barke.

³ Boobi waad'dan da modid, η barke'id ba, te bo' nu waadid da modaadi dah, η aluk de. Cuub cin kehyi jen raakohan barke saguufu. »

⁴ N finho inaaam, Ibram kadta findi Nikidi woyoh de wa. Loot, kuβkan taambdoh ce, hunee na de. Wa Ibram na kurke η Haaraan waam tel

[‡] 11:29 11:29 Saraay : Kooh teek de Saarata ngar saar 17, aaya 15.

de raakid kiis ndan'kiyaah-yasna-kanak na kiis yatuus (75).

⁵ A bayndohha bitiice Saraay, na Loot, yi kubu nga de, na in ca ba raakoh η Haaraan jen na ñaam* can ba. Ba pulla, ba kafeeda po ba reesa Kanaan.

⁶ Wa Ibram ree, raak bi Kanaan genid η kur ka, a taammbaa η leerna po kidga yakka η Moore ngan Sisem.

⁷ N ndaam Nikidfi teebukka de, woosa de ne : « Kur kii jen η hey wa ede bi rimkohan nga da. » Ibram habidta seeykidoha haf ce η Nikidfi, laam a yi teebuk de nga.

⁸ Wa a yuta habid, a kurukka, a yurahha tangooa lak Betel pulohaad-noh ; a yippa diipan de η harmban Betel na Ay. Betel lakkaa muyohaad-noh, Ay pulohaad-noh. N ndaam a habidta seeykoha, a gidimmba Nikidfi na ñaamuk.

⁹ Wa a puloh nga, a yongsukeeda yin yin η bak Negef.

Saarata η kahan buuran Misra

* **12:5 12:5** ñaam : η jamanoonaam, bi bo' laayid meedeen raak ñaam. Ba meed ba meed rom, wala ba koodoh ba η hiñoh. Raakeen bi tumangee haf ba ñaam, ne ba raak pesoha. Raakeen bum nga, ba raakeen kombot po ba mindaa wirind dah, ba tumu ñaam. Te ñaam nu raakeen kubu dah, kubka na nike ñaam findiice. Ñaam nu nga dah raakeen hed, te hed cin ba mineen ba njirñidkoha η panguk nu nik, wala tum ba ini neñ ba wala ap ba sah. Ñaam mineen kad po a nik kilifa wala bo' yakak η kahan hed ce wala η dooy boobi sah. Waaye raakid bi nga nak, ba mineen raak haf ba, ne hed cin ba teyduka dah.

¹⁰ Waam, ad raakeen η kur ka, Ibram kadta Misra† ne a nikohaah nga laam ada miskeen.

¹¹ Wa a kad po a heeda aase Misra, a woosa bitiice Saraay ne : « Sikduk ko, η inhid ne fu modid lool,

¹² bi Misra hot da dah, ba hey woye ne fu bitiiso te ba hey yo ape fu tas.

¹³ Ngalla boo ree dah, fu na woye ne boo taambdoh taambdoh ; ineem hey tahe po ba taambkoh ho saguufu, te fu hey tahe po, η pes. »

¹⁴ Wa Ibram ree kur ka, bi Misra hotta ne bitiice modid lool.

¹⁵ Huntah can Firawnaana, buuran Misra nammba de hot, ba laasukka de η fikiice, a yi Saraay a bayuusa kahan Firawnaana.

¹⁶ A tahha po Ibram taambkohuusa modod, Firawnaana onnda de bi gat : pe', mbaal, inoh, mbaam, naar na rib na ngeelemb, na bi ñaam, yaar na bitib.

¹⁷ Waaye Nikidi ruhsidta naamo miskid η Firawnaana na bi kahan ce sagu Saraay biti Ibram.

¹⁸ Wedi Firawnaana beedkoh Ibram woosa de ne : « Ini fu habid to wii nak ! Wa ye tah po fu woodi so ne a bitiifu ?

¹⁹ Wa ye tah fu woosa ne du taambdoh ? Wa tahha po η bayya de bitib. Diski wa nik ndii, bitiifu a yi, bayaa de te fu coot. »

²⁰ Firawnaana nakka huntah can de ne ba puldaat Ibram na bitiice, na ina a raak jen η kur ka.

† 12:10 12:10 *Misra* : wed kur ki boobi na woye "Egypte" woti-woti.

13

Sabsukohan Ibrahiima na Loot

¹ Wa Ibram na puldasse Misra na bitiice, na raak-raakan de jen, a gurdeeda Negef, Loot nikangee na de.

² Ibram raakeen lool, a amboheen bi gat yakoh na yakoh, na haalis na urus laayoh na laayoh.

³ A pulohha Negef, a yongsukeeda yin-yin po Betel η diska a kocee ndut η harmban Betel na Ay.

⁴ A feedkohha Kooh η tiikin Nikidi η seeykohaana a debee habid η ndaam.

⁵ Loot, yi hunee na de, nameen raak bi gat pe', mbaal na inoh, na diip ca booban de nikohe.

⁶ Ba habisseedi η kur ka, laam raak-raakan ba laayeen po ba minisseedi gen η disik yino ;

⁷ te yit, Peris ca na Kanaan ca namee gen nga. Ayrukoh raakka η harmban niidoh can Ibram na ban Loot.

⁸ Wedi Ibram woyoh Loot ne : « Ngalla, ayrukoh kanaat raak η harmban mi na da, na harmban niidoh cin boo, laam e boo baah.

⁹ Kon mbaa dah, boo sabsukohaata, marka inii jen η kur ki, fu kood η yaah-sing dah, η kood η yaah-ñaahum ; fu kood η yaah-ñaahum dah, η kood η yaah-sing. »

¹⁰ Wa Loot marak kehya wil kalan Yurda, a hotta ne wa iiri po Sowa, weem raak Nikidi dumbdi Sodom na Gomor ndoom, wa mandee na nguukan Eden, findi kehyin Misra.

¹¹ Loot wadukka kehyin Yurda, a yongsukka η pulohaad-noh ; ba sabsukohoh daa.

¹² Ibram gennda η Kanaan, Loot kadta ndutta η sero kur caη Yurdaη, a yippa d̄iip caη d̄e η ɓak Sodom.

¹³ Bi Sodom n̄ikee ayaarkid̄, bakaadoh yakak η fiki Nikid̄i.

Kooh teebid̄ Ibrahiima kur ka a gapee d̄e

¹⁴ Wa Ibram paysukoh na Loot, Nikid̄i woosa d̄e ne : « Marka baahid̄ η fikiifu, na finhoofu na yaah-sing, na yaah-ñ̄aahum,

¹⁵ laam kur ki fu na hote wii jen, η hey d̄a wa one po faw, fu na ɓi na hee rimkohe nga d̄a.

¹⁶ N̄ hey ɓaate ɓi na hee rimkohe nga d̄a po ɓa mand na merhey miη kehyi, ɓo' minand̄i ɓa kind, findi ɓo' minohd̄i kind merhey miη kehyi.

¹⁷ Kurka, fu taambid̄ kur ki jen η hut̄iiniη wa na angiiniη wa, laam maa hee d̄a wa one. »

¹⁸ Yutta, Ibram d̄offa ndutaη d̄e, a kadta, a yippa η kidig ca yakak caη Mamre η ɓak Hebron, η ndaam a habid̄ta seeykoha wuu Nikid̄i.

14

Ambuuka na naafuukaη Loot

¹ Wa n̄ikee wa Amrafel nikoh buuraη Sinyaar, Aryok nikka yaη Elasaar, Kedorlamer yaη Elaam na Tidyal yaη Goyim ;

² ɓa hunnda na ɓoɓaη ɓa, ɓa hiñoheeda na Bera buuraη Sodom na Birsa yaη Gomor, Sinyab yaη Atma, Semeber yaη Seboyim na yaη Bela, wed̄i Sowar.

³ Bed̄ ɓi yatuus cii, bed̄ ambsukohee η oonaη Sidim wed̄i Cookmiη-Medaami woti-woti.

⁴ Raak wa tumeen kiis ndan̄kiyaah na kanak (12) ca fu inah ne, e Kedorlamer a yi adgiddee ba, waaye η kiis ka taamb nga ba sannga inaaam.

⁵ Wa tummba kiis kotii, tahha po, Kedorlamer na buur ca hunee na de heeda nga ba. Ba kocca laβ Refay ca ngan̄ Asterot-Karnayim, Sus ca ngan̄ Ham, Em ca ngan̄ jooran̄ Kirsatayim,

⁶ Hoor ca ngan̄ tangoocan̄ ba teeku Seyiir. Ba ngekeeda ba, po η El-Paran η sero kehya hulanga.

⁷ Ba pulohha nga, ba gurdohha En-Mispat, wedi Kades ; ba degga kur kan̄ Amalek ca jen yaah. Yutta ba namma keen Amoor ca genee Hasason-Tamaar.

⁸ Wa ba juubee Sodom na Gomor na Atma na Seboyim na Bela, wi Sowar, buur can̄ kur cii pulid̄ta jalmbaacan̄ ba ; ba kad̄ta hiñoha η oonan̄ Sidim

⁹ na Kedorlamer buuran̄ Elaam, Tidyal yan̄ Goyim, Amrafel yan̄ Sinyaar na Aryok yan̄ Elasaar ; buur yatuus cohha na buur nikiis. Yatuus ca minuusa, ba saandoheeda.

¹⁰ Wa buur can̄ Sodom na Gomor saandohee, raak woong *koltaar** laayeen η oonan̄ Sidim, bum keennda nga ca. Bi raawdi kaan kad̄ta demmba η tangooca.

¹¹ Bi ngekee ba guridda, bayya in ca Sodom na Gomor ambohee jen findi raak-raak na pesoha, ba cootta na ca.

¹² Loot yi kubu η Ibram nameen bayndohu na ina a raakee jen, laam raak de η Sodom.

* **14:10 14:10** *koltaar*: wed̄ *godirong* yeelet.

¹³ Yino η bi fusee kadta, woosa Ibram wa, yi baah ngan Heber ci ; raak de yip ngan kidig ca yakak can Mamre, yi baah ngan Amoor ci. Mamre raakeen taambdoh kanak, Eskol na Aner. Bed bi kaahay ceem ba langee na Ibram.

¹⁴ Wa Ibram kerah ne Loot, kubkan taambdoh ce ambuud, a cohdohha ba min hiñoh η yaaba rimohu kahan ce ; ba nikee teemet-kaahay na ndan̄kiyaah na yasna-kaahay (318). Ba, na bi langee na ba, taambidta buur ca po η Daan.

¹⁵ Ibram paysohha yaaban de, ba keennda ba na weka, ba laɓa ba, ba ngekeeda ba po η Hobah, η finho Damas.

¹⁶ A naaffa in ca ba raak jen, a naafndohha Loot na raak-raakan de na bitib ca na ba ambsee ñaam jen.

Cohan̄ Ibrahiima na Melkisedek na buuran Sodom

¹⁷ Wa Ibram laɓ Kedorlamer na langtoɓ can de po a gurdeeda, buuran Sodom pulla kadta coha na de η oonan̄ Sawe, wa na woyse Oonan̄-Buur.

¹⁸ Melkisedek, buuran Salem, namma hay na mbuuru na biiñ, a yi seeykidohi na seeykidohē wuu Kooh yi η dafka dafka.

¹⁹ A kiimidta Ibram barke an : « Kooh yi η dafka dafka, yi fer eel ci na keh̄yi, barke'daat Ibram ;

²⁰ Kooh yi η dafka dafka, yi amboh da po fu minnda ba fu hiñohee na ba, a yakdaah yakdu. » Ibram edta de η in ca a naafee, ndan̄kiyaah nu nik dah, winooran̄ wa.

²¹ Wa ɓa coh η oonan Sawe, buuran Sodom nammɓa woo Ibram ne : « Ed to ɓoobi te fu ɓay raak-raaki. »

²² Ibram loffa de ne : « Mi yii meeb yaah η giñ Nikidī, Kooh yi η dafka dafka, yi fer eel ci na kehyi ne :

²³ in hend na caas mbaa liib ñafad, η heydī wa ɓaye η ini fu raak, po fu minandī woo ne, e ñam tah Ibram raak.

²⁴ N waadfdī ali in nga, nikdī in ci yaabi raaw ñam dah, na ɓakin langtoɓ cin ngo, Aner na Eskol na Mamre, ɓi fu inah ne, ɓa raakid wad nga. »

15

Kooh ambtidohid na Ibrahiima

¹ N finho coha na buur ca, in haydohha Ibram findi heey. A Nikidī woyee na de an : « Ka neyyoh ali in Ibram, laam e ñam na hee da dipe, te aafin da hey yake lool. »

² Ibram loffa ne : « An fu na hee so ye one Hed ɓoo Nikidī ? Te η raakdī kubu po Eliyeser yin Damas yii, a yi laman raak-raak kin ngo !

³ Fu ondi so kubu po jaambri rimkoh η kahan ndo a yi na hee so lame ! »

⁴ Nikidī loffa de ne : « Muk, a yi lamohin da haa, waaye a kubki fu rimoot η ñif min da, a yi na hee da lame. »

⁵ Nikidī pulidta de η hara, a woosa de ne : « Taaknuka, fu kind hor ci ne fu minida dah. Fu hotid findi ca laayoh e ? Bi rimkohan nga da hendan daa. »

⁶ Ibram kossa, wed' tah Nikidī ammba de bo' yurhid'.

⁷ A woyissa de ne : « E ñam Nikidī yi puldoh dā Uur ŋ Babilon, ne ŋ on dā kur kii, fu raakoota. »

⁸ A loffa de ne : « Hed' boo Nikidī ŋ min inhoh na ne kur kii e ñam raakana ? »

⁹ Nikidī woosa de ne : « Bayid' to inoh yu' na pe' yu' na mbaal naar, yaa nu nga dāh raakaat kiis kaahay, na hod' na banuut yin. »

¹⁰ Ibram bayya doopaat ceem. A appa ca, yaa nu nga dāh, a ngudta de ŋ leerni po tassa sel ca. A yurhidohha ngud' nu nga dāh na wa baat nga.

¹¹ Suur ca yipkeeda ŋ fidaaf caŋ ca. Ibram aannja ca.

¹² Wa noha na muye, Ibram pani'uusa, pani noodid'. Neyyoh miskid' hunid' na ñuus tud' aassa de.

¹³ Wedi Kooh woyoh de ne : « Inhaa ne set ciŋ dā hey nike jaambur ŋ kur ka ba raakdī, ba tumu ñaam nga, ba torhidu kiis teemet-nikiis (400).

¹⁴ Waaye ŋ hey atte'e bi kur ka ba tumohu ñaam, po ba puloh nga na raak-raak laayid'.

¹⁵ Ŋ ini kad' nga dā nak, fu hey raake kipes hutid', nebid', fu kuruk nga modod', fu uumbu ŋ jam.

¹⁶ E set ciŋ dā, ŋ finho kiis teemet-nikiis ceem (400), na hee dokkisse ŋ ndii ; laam ayaarkin Amoor ci uupdi yaah ndoom. »

¹⁷ Wa noha muy, wa ñuussa tud', dekka po njahha dūukeeda hunnda na kocom kabid', ca taammba ŋ harmban ngud' caŋ sepet ca.

¹⁸ Mbadī, Nikidī ambtidohha na Ibram. A woosa de ne : « Boobi pulohan nga dā, bed maa hee ede kur kii ; ina ngudoh η kalan Misra po η Ewfaraat, kala yakka.

¹⁹ Wa nikka kur kin Ken ci na Kenis ci na Kadmon ci

²⁰ na Hit ci na Peris ci na Refay ci

²¹ na Amoor ci na Kanaan ci na Girgaas ci na Yebuus ci. »

16

Raakuukan Ismaayla

¹ Saraay yi biti Ibram, a raakdeedī de kubu, waaye a raakeen ñaam teeku Haajara pulohee Misra.

² Saraay booffa po a woosa Ibram ne : « Fu hotid ne Nikidī hondohid to raak kubu, huna na Haajara. Wa minid nik a raak kubu, yi nikan yin ngo. » Wa a woo Ibram ineem, a teydukka.

³ Saraay, biti Ibram, bayya ñaamin de pulohee Misra, Haajara, edta jaar ce Ibram de, a tummba de biti. Weem, raak Ibram tumid kiis ndan kiyaah η Kanaan.

⁴ Wa a hun na de, a ammba rook. A inahha ne a barang haa, a yappa boyan de Saraay.

⁵ A yi Saraay a woosa Ibram ne : « In ci jen ya fu bek ca ; e ñam deg Haajara η yaah cin dā, waaye ina a amboh rook poyi, a kerhidisdī so. Nikidī teebohaat yi nik η keeh η harmban mi na dā. »

⁶ Ibram loffa de ne : « Haajara deey, a ris ñaamin dā poyi, in na neβ dā dāh, fu minid de

wa tum. » A camboh de iifid daa, a tumeeda de in miskid po a saandohha.

⁷ A kadoh kadoh po a nikka η sero laaha η waas Suur, η kehey hulang ; malaakaanij Nikidi raakka de nga,

⁸ a woosa de ne : « Haajara, ñaaminj Saraay, fu kurkoh nde ? Fu na kade nde ? » A loffa de ne : « Mi na nupe boyin ngo Saraay. »

⁹ Malaakaanij Nikidi woosa de ne : « Wiirka η boyin da, Saraay, fu ree dah, ruhsida haf fu η fikiice. »

¹⁰ A woyissa de ne : « N hey tume bi rimkohan nga da laay po bo' minuu ba kind. »

¹¹ A baatidta de nga ne : « Diski fu nik ndii, fu barang haa ; fu hey raake kubu jaar, teekaa de Ismaayla (Kooh kerhid) laam Nikidi kerhid miskidin da.

¹² Kubkin da pesan na haf ce findi mbaam sif raakaadi hed, a heydi kerhidohe na booba, booba kerhidohandi na de. A genan sabsukohid na baah cin de. »

¹³ Haajara teekka Nikidi woyee na de "Ata-El-Roy" (Kooh yi na hote), laam a woo ne : « Moo η hotid Yi na hotee so e ? »

¹⁴ Ineem tahha po laaheem teekuusa "Lahay-Roy" (Pesdi na hotee so) ; wa daa η harmban Kades na Bered.

¹⁵ N finho ineem, Haajara raakka kubu, Ibram teekka de Ismaayla.

¹⁶ Ibram raakeen kiis ndankiyaah-yasna-kaahay na kiis yasna-yino (86), wa Haajara raakid de Ismaayla.

17

Nguduk wed ini teeboh ambtidohin Kooh na Ibrahiima

¹ Wa Ibram raak kiis ndan'kiyaah-yasna-nikiis na yasna-nikiis (99), wa raakka mbeh, Nikidí teebugka de, a woosa de ne : « E mi Koohi Min, pesa findi n waadoh, fu nik yurhid.

² N hey ambtidohe na da te n hey da tume basil. »

³ Wa a kerah woo keem, Ibram yekka po pukin de reesa kehyi, Kooh taalndidta woyeeda na de,

⁴ a woosa de ne : « Ambtidohin ngo na da, wa na hee tufkohe an : Fu hey nike baabin bi cuubi cuub,

⁵ te fu teekissuudi Ibram (baab yakduud) waaye Ibrahiima (baabin bi laayid), laam n hey da tume caacin bi cuub laayid.

⁶ N hey da tume basil, bi cuubi cuub hey pulohe nga da, bi buur sah hey rimkohe nga da.

⁷ N hey ambtidohe na da, fu na bi na hee rimkohe nga da, gomal nu nik, wa hey nike po faw. N ineem n hey nike Koohin da na bi na hee rimkohe nga da.

⁸ Te kur ki fu nikoh jaambur wii, wa nikka Kanaan, n hey da wa one jen, fu na bi na hee rimkohe nga da, du raakoota po faw ; te ñam na hee nike Koohin ba. »

⁹ N finho ineem, Kooh woyissa Ibrahiima ne : « E fu na hee taambkohe bakin da n ambtidohin ngo na da, fu na bi na hee rimkohe nga da, gomal nu nik.

¹⁰ Taambkohohaata ambtidohin ngo na du, fu na bi na hee rimkohe nga da, an : Yaar nu nik nga du dah, joyid nguduk,

¹¹ ngudkeem wedi na hee teebohe ambtidohin ngo na du.

¹² Komaaki yaar nu raak neeh yasna-kaahay dah, a joyid nguduk ; na, gomal nu a min baahoh dah, yi romohu n kahan fu po yi romohu n jaambra baahdi n cuubin da.

¹³ Ba jen ba joyid nguduk, a nik naami rimkoh n kahan fu mbaa yi fu rom na koporin da. Te ngudki na hee nika n faan cin du, wed ini na hee teebohe ambtidohin ngo na du po faw.

¹⁴ Yaar nu nguduki, te nik ne a sang sang dah, a hey puldasse n cuubin de laam raakan de ngudid ambtidohi n tufkid. »

¹⁵ N ineem Kooh woosa Ibrahiima ne : « N ini kad n bitifu, a teekissuudi Saraay ; waaye tiikin de wa Saarata* kotii.

¹⁶ N hey de barke'de, n on da kubu yaar na de, n hey de barke'de, po a nikan caacin bi cuubi cuub ; bi buur sah hey pulohe nga de. »

¹⁷ Ibrahiima yekissa po pukan de reesa kehyi ; a yennda, a woosa n dooy ce ne : « Moo yaar na kiis teemet (100) minisid raak kubu e ? Te Saarata yii, na kiis cin de ndan'kiyaah-yasna-nikiis (90) cii, hey raake kubu e ? »

¹⁸ A woosa ne : « A ! Te fu amb n Ismaayla rek ! »

¹⁹ Kooh woosa de ne : « N woo ne hee, Saarata

* **17:15 17:15** Tiik cii, "Saraay" na "Saarata" cad baah tokis. Ca tokis "kubki bitin buuri".

hey raake kubu yaar yi fu na hee teeke Isaahha[†],
 η hey ambtidohe na de po faw, a yi na bi na hee
 rimkohe nga de.

²⁰ Ini kad η Ismaayla, η kerhid woo kin da,
 η hey de barke'de, η tum de basil, e kilifa
 ndan'kiyaah na kanak (12) puloh nga de te a fer
 cuub angid.

²¹ Waaye ambtidohin ngo na da nak, η hey wa
 tufkide na Isaahha, kubki Saarata na hee raake
 maas. »

²² Wa Kooh yut woo na Ibrahiima, a fadta de
 ndaam, a cootta η dafka.

²³ Wedi Ibrahiima bayoh kubkin de Ismaayla
 na yaaba rimohu kahna na ba a romoot na
 koporan de, yaar ca nikee η kahan ce jen, a
 ngudta ba η noha mbadi ; findi Kooh woyoh de
 wa.

²⁴ Wa Ibrahiima na ngudke raak de raakid kiis
 ndan'kiyaah-yasna-nikiis na yasna-nikiis (99).

²⁵ Kubkin de Ismaayla nameen raak kiis
 ndan'kiyaah na kaahay (13) wa a na ngudke.

²⁶ N noha mbadi, Ibrahiima na kubkin de
 Ismaayla ngudukka.

²⁷ Yaar can kahan ce jen nammba nguduk na
 de mbadi, ba rimohu nga, na ba a rome.

18

*Kooh hanheerkid Ibrahiima, a gappa de
 raakuukan Isaahha*

[†] 17:19 17:19 Tiikin "Isaahha" wed tokis "aa yene".

¹ Wa nikee η noh damid, Nikidī teebukka Ibrahiima η kidig ca yakak caη Mamre, raak de boofid η nguβu dīpaη de.

² A jadtuk jadtuk, a hotta bo' kaahay η fikiice, Ibrahiima kurukka η dīska a boofe, a arra kad coha na ba.

Wa a ree, a yekidta ba,

³ a woosa ne : « Kilifaani, kana so taamboh an, mi yii kiim da wa, wela η kahni,

⁴ ba on du masuβ du naawis kot cin du, du idsiduk η saangni,

⁵ η bayid du mbuuru yissuut du baatuk hatil, du han coot ; taambin du η boyi joy du taambkoh nikuu barang barang. » Ba woosa de ne : « Ee, tuma findi fu woyoh. »

⁶ Ibrahiima nuppa, a aassa η dooy dīpa, a woosa Saarata ne : « Ara bay andaar mun kaahay η wi uup baah, fu siiba, fu habid mbuuru. »

⁷ Ibrahiima nupissa η gat ca, a bayya doon faymid, a edta de jaar η ñaam caη de, a arra de habid.

⁸ Wa sepet ca non, Ibrahiima deyidta ba ca na miis gundid na miis kal ; ba ñameeda η saangna, a tufukka ne a taambkoh ba.

⁹ Ba meekissa Ibrahiima ne : « A nde bitiifu Saarata ? » A woosa ba ne : « A yii η dooy dīpi. »

¹⁰ Yino nga ba woosa de ne : « Mi na woyee du ini nik : N hey dokkisse ndii maas, η raakan Saarata bitiifu raakid kubu jaar. » Weem raak Saarata η nguβu dīpa, η finho boyi, a kerheeda ba.

11 Weem raak Ibrahiima yabko'id te Saarata namid bitif η raak kubu.

12 Saarata yennda η d̄ooy ce, a woosa ne : « Moo mi yi bitfid̄ii η minisid̄ yeg neɓdeem e ? Te η hot hed̄ tuuy co* yabko'id. »

13 Nikid̄i woosa Ibrahiima ne : « Wa ye tah Saarata yennda, an : “ N̄ bitfi η bitif wii, η minisid̄ raak kubu e ? ”

14 Andi raakid̄ ini wooñ Nikid̄i ? E mi woo d̄a wa, η hey dokkisse ndii maas, η raakan Saarata raakid̄ kubu jaar. »

15 Wi Saarata kerah woo keem, a tiitta, a taasukka an : « N̄ yendi. » Nikid̄i woosa d̄e ne : « Aha'kay ! Fu yenid̄. »

Ibrahiima kiimid̄ ne Kooh marak η yurhid̄ can̄ Sodom

16 N̄ finho ineem, hanheeca kaahay ca kurukka ne ɓa coot. Ibrahiima ɓennda ɓa po ɓa hoteed̄a Sodom η oona.

17 Nikid̄i woosa η haf ce ne : « Andi η hey d̄asdohe Ibrahiima ini maa hee tume ?

18 Laam, a hey fere cuub̄ angid̄, raakid̄ hatil, te η hey barke'de cuub̄ cin̄ kehyi jen, saguuce.

19 A yi η kood̄ ne, a teeɓ̄ kubuucin̄ d̄e na ɓi rimkohan nga d̄e, ɓa pesohee keeh na yurah, findi Nikid̄i waadoha ; ndaa, η min d̄e hab̄did̄ in ci η gap d̄e. »

20 Nikid̄i woyissa d̄e ne : « In ca Sodom na Gomor na yambse, yakid̄ lool, bakaad̄ can̄ ɓa uupid̄.

* 18:12 18:12 *hed̄ tuuy co* : η pedeem heber, wa fiisu "Hed̄ to".

21 N hey ruhse po nga η marak andi baa tumohe findi η kerhoh ; η hey inhe, andi wa raakoh daa, wala wa raakohdi daa. »

22 N ineem yaaba kanak ca yurhidta bak Sodom, waaye Ibrahiima tassa na Nikidi.

23 Ibrahiima rebpa, a tummba ne : « Hed boo, hanaa fu heydi apndohe yurhid na yurhaadi ? »

24 Nik ne yurhid ndanjiyaah-yatuus (50) raakid η kur ka dah, fu hey ba apndohe e ? Andi fu heydi daase bi kur ka sagu ndanjiyaah-yatuus (50) ceem ?

25 Fu tumohandi muk in mand daa, fu apndohandi yurhid na yurhaadi, tah po yurhid kaan sagu yurhaadi e ? Fu yi atte'ohin kehyi jen, fu tumandi yurhid e ? »

26 Nikidi loffa de ne : « N raak yurhid ndanjiyaah-yatuus (50) η dooy Sodom dah, ba hey tahe po, η daas bi kur ka jen. »

27 Ibrahiima woyissa ne : « Daas so de' Hed boo, mi yii kaañ po η woyee na da, te η merhey dong ;

28 nik ne ndanjiyaah-yatuus (50) bi yurhid ceem ba tasid bo' yatuus dah, yatuus ceem hey tahe po fu dumb kur ka e ? »

Nikidi loffa ne : « N raak bo' ndanjiyaah-nikiis na yatuus (45) yurhid nga dah, η heydi wa dumbe. »

29 Ibrahiima woosa ne : « Moo ndanjiyaah-nikiis (40) raak nga dah ? »

Nikidi loffa ne : « N tumandi ali in, sagu ndanjiyaah-nikiis (40) ceem. »

³⁰ Ibrahiima tummba ne : « Hed boo kanaat ayruk de', η woyis woyis, moo ndan̄kiyaah-kaahay (30) raak nga dah ? »

Nikidi loffa ne : « N tumandi ali in, ne η raak ndan̄kiyaah-kaahay (30) nga dah. »

³¹ Ibrahiima woosa ne : « Po η kaannja woo na Hed boo ; moo ndan̄kiyaah-kanak (20) raak nga dah ? »

Nikidi loffa ne : « N tumandi ali in, sagu ndan̄kiyaah-kanak (20) ceem. »

³² Ibrahiima woosa ne : « Hed boo kanaat ayruk de', dal wii dah, η woyissandi ; moo ndan̄kiyaah raak nga dah ? »

Nikidi teyya ne : « N tumandi ali in, ne η raak ndan̄kiyaah nga dah. »

³³ Wa Nikidi yut woo na Ibrahiima, a cootta. Ibrahiima dokukka kahan ce.

19

Bi Sodom teebohid ayaarkan ba

¹ Waaye malaakaaca kanak ca kaḁee Sodom, ba ree nga na niina. Ba raak Loot boofid η teembohaara, η aasohaanan miira wil kur ka*. Wa a hot ba, a kadta coha na ba, a yekidta ba po pukin de reesa kehyi.

² A woosa ba ne : « Kilifaaci, ne wa neḁ du dah, welaat η kahan boyi joy du taambkoh, du naawis kot cin du, du neeh po kim na baaba dah, du han taalndid waasin du. » Ba loffa de ne : « Tee fu fad boo neeh η hari rek. »

* **19:1 19:1** Booban jamanoonaam dingangeen kur can ba yakak ca na atoh ne sangid minuu aas. Yahndeeran dinga nikee teembohaaran kilifaaca.

³ Waaye Loot kiimba ba po ba teyɗukka, ba wella kahan ce, a nakohidta ba habɗiɗu kaŋam nebiɗ na mbuuru, ba ñammba.

⁴ Ba raawɗi faanuk ndoom, bi kur ka, yaar can Sodom, η yina po yakka, ali bo' tasɗi, ba willa kahna,

⁵ ba beedukka Loot, ba woosa ɗe ne : « Ba nde yaabi hay kahan fu na niini, pulɗaat ba ndii, boo faanuk ba. »

⁶ Loot pulla nga ba η nguɓu kahna, a rannga buntaana,

⁷ a woosa ba ne : « Yaabin ηgo, η kiim ɗu wa kiim, kanaat tum ini moɗaadiineem waay !

⁸ Sikɗukaat, η raakiɗ kuɓu kanak caɗiɗ, bi inahɗi yaar, ɗu waad ɗah, η puliɗ ba ndii η hari, ɗu habiɗ ba ini neɓ ɗu, waaye yaabi kanak cii, kanaat ba reɓ, laam, ba hanheecin ηgo. »

⁹ Ba woosa ne : « Kurka ndii waay. » Ba baatta nga ne : « Yaari nikohaah nikohaah ndii dong, a waad boo teeɓ waas ; boo hey ɗa tume ini uup moɗaadi wiη ba. »

Wed ba yeñoh Loot yeñ miskiɗ ne ba yahroh buntaana,

¹⁰ waaye yaaba hanheeca eɗndukka Loot na yaah, ba bekka ɗe η ɗooy kahna, ba ranngaa,

¹¹ ba mbiraañiɗta has can yaaba nikee η nguɓu kahna, η ya uup yissuut po η ya uup yak, ne ba hotissuu buntaana.

Kooh ɗumbiɗ Sodom na Gomor

¹² Wa ineem coot, hanheeca kanak ca woosa Loot ne : « Andi fu raakiɗ baah ndii findi payum, kuɓu yaar mbaa bitiɓ ? Pulɗa baah cin ɗa ndii jen,

¹³ laam, boo hey dʉmbe kur kii. Nikidʉ yegidʉ modaadiici na woyse nga te ca uupootidʉ ; a yi woos boo ne boo dʉmba. »

¹⁴ Ineem tahha Loot pul, a woosa fiir ca hee toke kubuucanʉ dʉ bitibʉ ca ne : « Araat dʉ pul ʉ kur kii laam, Nikidʉ na hee wa dʉmbe. » Waaye ba liibpa ne a na apsukee ba.

¹⁵ Wa wiisaadiina ree, malaakaaca tufukka Loot an : « Ara coot na bitiiʉ na kubuucanʉ dʉ bitibʉ ci kanak ci, fu kaanuu ʉ naamooni na hee ʉ kur kii sagu ayaarkinʉ ba. »

¹⁶ Loot nikka nga, a yihsidʉkeeda, hanheeca kanak ca ammba dʉ na bitiiice na kubuucanʉ dʉ kanak ca ʉ yaah, ba pulidʉta ba po ba ussa kur ka sagu miski a miskee Nikidʉ.

¹⁷ Wa ba pulidʉ ba ʉ bilaf fa, yinoora woosa Loot ne : « Saandoha, ka heeluk, ka tufuk ʉ hatandii, kadʉ ʉ tangooceen, fu min muc. »

¹⁸ Loot woosa dʉ ne : « Bara ! Hedʉ boo,

¹⁹ fu keeʉkohidʉ to, fu tumdidʉ to in yakak po ʉ mucidʉ, waaye, ʉ nar kadʉ po tangooceen dah, naamooni hey yo rahse, ʉ kaan.

²⁰ Fu hotidʉ kur keen e ? Wa rebidʉ po ʉ joyidʉ min ree nga. On ndo ʉ saandoh nga, ne ʉ min muc, laam wa kur yissuut. »

²¹ Malaakaani woosa dʉ ne : « Ee, po woti ʉ ris dʉ tufkoh ; kadʉ, ʉ heydʉ dʉmbe kur ki fu na wee weem,

²² waaye artuka fu kadʉ laam, feeh fu reedi dah, ʉ mindʉ tum ali in. » Ineem tahha po kur kaam teekuusa Sowar (in yissuut).

²³ Wa Loot ree Sowar, tel noha pulidʉ.

24 Wedi Nikidî toboh yongkaah na *suufar*[†] η dafuk Sodom na Gomor.

25 A dumm̃ba kur ceem jen na booba genee nga ca, na oona jen na kidig ca nikee nga.

26 Biti Loot heelkeeda, a boysuusa d̃us meda.

27 Wa Ibrahiima kuruk na baaba teel, a kad̃ta η d̃iska a safsukohee na Nikidî ;

28 a marakka η bak Sodom na Gomor na ina wil ooneem jen, a hotta d̃uuku haa d̃uuku koraab puloheeda η kehya rapeeda.

29 Wa Kooh na d̃umbe Sodom a d̃aakkoheen Ibrahiima nof po tahha a mucid̃ta Loot η naamoona a sooyd̃oh kur ca Loot genohe.

Faseehin Amon ci na Mowab ci

30 Wa ineem coot, Loot kaañisd̃i nik η Sowar, a toorukka η tangooca, a yi na kubuucañ de bitib̃ ca kanak ca, ba gennda η hur atoh.

31 Wa raakka mb̃eh, yi nikee saawa woosa taambd̃oh ce ne : « Diski wa nik ndii baabiñ boo a yi yaako'eeda, te yaar raakd̃i ndii, bi fu inah ne ba minid̃ boo tok findi wa na tumohse.

32 Mbaa haya boo anid̃ baabiñ boo biiñ, boo hun na de, boo min de raakid̃ bi pulohan nga de po tiikiñ de yimuu. »

33 Ñ weka mbad̃i ba anid̃ta baab̃ ba biiñ, saawa aassa faanukka na de, te Loot yegd̃i faankañ yeem na kurkañ de.

34 Wa Kooh wiis saawa woosa taambd̃oh ce ne : « Niinma, η hunid̃ na baab̃, mbaa d̃ah, boo and̃issaat de biiñ woti, fu nam kad̃ fu faanuk na de, boo min de raakid̃ bi pulohan nga de. »

[†] 19:24 19:24 *suufar*: wad̃ ini na koste *almet* (η farañse "*soufre*").

³⁵ Ba andissa baabin ɓa biiñ η wekaam, taambɗoha nammɓa kaɗ faanukka na ɗe ; Loot namɗi yeg faankan yeem na kurkan ɗe.

³⁶ Kuɓuucan Loot tumoh na baab ɓa ɗaa, ɓa taamboɓha nga, ɓa ammba rook.

³⁷ Wa saawa raak kuɓu, a nikka yaar, a teekka ɗe Mowab (puluh η baab), a yi caacin Mowab ci woti-woti‡.

³⁸ Taambɗoha nammɓa raak kuɓu yaar, a teekka ɗe Ben-Ammi (kuɓkin ɓaah ho), a yi caacin Amon ci woti-woti.

20

Ibrahiima, Saarata na Abimelek

¹ N jamanoonaam, Ibrahiima pulohha ndeem, a kaɗta Negef, a yippa η harmban Kades na Suur, a kurkissa nga, a kaɗta Gerar.

² N nikohaahan ɗe η Gerar, Ibrahiima woyeen ne, a yi na bitiice Saarata, ɓa taambɗoh taambɗoh. Abimelek, buuran kur ka, woosa ɓooɓan ɗe ne ɓa bayid ɗe Saarata bitiɓ.

³ N wek, Kooh teebukka Abimelek η heey, a woosa ɗe ne : « Fu mand na kaaniɗ, laam bitɓi fu bay, a bitɓi jaambur. »

⁴ Raak Abimelek raawɗi hun na Saarata, a woosa Kooh ne : « Hed ɓoo, hanaa fu heyɗi ɗumbe ɓooɓin kur kii η ini ɓa inahɗi ?

⁵ Laam Ibrahiima a yi woyee so ne ɓa taambɗoh taambɗoh, te yi bitɓi nameen ndo

‡ 19:37 19:37 Musaa fiis tiiki "woti-woti" ɗah, a fiis η ini kaɗ η woti-wotiinan jamanoonan ɗe. Wa nam nik ɗaa η aaya 38.

woo ne ba taambdoh. Wi η habdee ineem, η tuma na liibohaad modid na yaah hoolid. »

⁶ Kooh woyissa de η dooy heeyi ne : « Ee, mi sah, η inhid ne ini fu tum fu tiidaa, wed tah η hondohha da tooñ njo, η faddi da ne fu hun na de.

⁷ N diskii wa nik ndii wika yaari bitiice, laam a woosuud, te a hey da kiimde, fu muc η kakaan kii ; fu tumdaa dah, inha ne fu hey kaane, fu na boobin da jen. »

⁸ Wa Abimelek kuruk na baaba teel, a beedukka dag can de jen, a naandsukka ba ini raak, ba neyyohha lool.

⁹ A beedukka Ibrahiima, a meekissa de ne : « Fu habid boo ye wii ? N tum da ye po wa tahha da bek boo bakaadi yakkii, mi na boobin ngo ? Fu tumid ini bo' joydi tum. »

¹⁰ A baatta nga ne : « Mi yii meekis da, wa ye bek da η inii ? »

¹¹ Ibrahiima woosa de ne : « N liibee rek ne, boobin kur kii ba nupdi Kooh delem ne ba hey yo ape sagu bitiiso.

¹² Te wa nam nik keeh ne a taambdoh ho, laam, e boo baah baab waaye boo baahdi yaay, η tokka de, a nikka bitiiso.

¹³ Ina Kooh puldoh ho η kahan baab boo po wi, η wileeda, η woyee Saarata ne : “ Fu waadta so amboh dah, disik nu boo min kad dah, fu na woye ne boo taambdoh taambdoh. ” »

¹⁴ Wa ba yut η woo can ba, Abimelek bayya bi pe', mbaal na bi inoh na ñaam, jaar na bitib, a edta Ibrahiima, a nammba de wik bitiice Saarata.

¹⁵ A woosa de ne : « Kur kin ngo weddi, gena η dīski neβ dā. »

¹⁶ A woosa Saarata ne : « Fu hot nga, mi yii ed taambdoh fu yel haalis* junni, wa hey teebohe η fiki gentoh cin dā ne, fu hoolid η inii ; boobi jen inah ne, fu tumdi in modāadi. »

¹⁷ Wa Abimelek wik de Saarata, Ibrahiima kiimba Kooh, Kooh ngisohidta Abimelek na bitiiice na ñaam ca bitib ca po ba minissa raak kubu.

¹⁸ Weem raak Nikidi rangeen fikiican bitib can kahan Abimelek jen po ba minisseedi raak kubu, sagu Saarata biti Ibrahiima.

21

Raakuukan Isaahha

¹ Saarata, a yi genoh na Ibrahiima po, Nikidi ambohha de findi a woyohee wa. A tumidta de ina a gapee de.

² Saarata ammba rook, a raakidta Ibrahiima kubu jaar, ngan kiyabkookan de, findi Kooh gapohee wa, wa nohan wa ree.

³ Ibrahiima teekka kubka Saarata raakee na de, Isaahha.

⁴ A ngudta de η neeha yasna-kaahaydoh, findi Kooh woyohee de wa.

⁵ Ibrahiima raakeen kiis teemet (100) wa Isaahha raaku.

* **20:16 20:16** *yel haalis* : η jamanoonan Ibrahiima, na Musaa, na bi woosuuf wiiriis, hanjar raakeedi, ca yel haalis ced booba meed romoh, ca meed meed beesu. Yel haalis yino, wed pangkoh bumit na wirndasse η neeh yatuus kadta neeh ndankiyaah.

⁶ Saarata woosa ne : « Kooh soosdif keeñin ngo po ŋ minid yen, te bo' nu kerah raakuukin Isaahha yii dah, a hey yo yenohe. »

⁷ Saarata degga nga ne : « Eey bo' woyeen Ibrahiima ne noh hey haye, Saarata bapde bi kubu dah ! Waaye deey ŋ raakdif de kubu yaar ngan kiyabkookin de wii. »

⁸ Wa Isaahha yak po Saarata ombdeeda de, Ibrahiima beedkohha ceeke yakak.

⁹ Saarata hotta Ismaayla yeneeda, a yi kubki Ibrahiima raakee na Haajara yi puloh Misra ;

¹⁰ wa tahha po a woosa Ibrahiima ne : « Aaña ñaami na kubkin de laam, kubkin ñaamii joydi lam na kubkin ngo, Isaahha. »

¹¹ Woo keem ngan Ismaayla misikka Ibrahiima lool laam, a namee nik kubuuce.

¹² Waaye Kooh woosa de ne : « Ineem kanaat da misik sagu kubkii na ñaamin da, tuma ini Saarata woo da laam, fu raakohan bi rimkohan nga da ŋ Isaahha ;

¹³ hondohdi kubkin ñaamin da, ŋ hey name fer cuub angid nga de, laam, a nam puloh nga da. »

Pulduukan Ismaayla na yaay ba

¹⁴ N Kooh-wiisiina, na baaba teel, Ibrahiima bayya mbuuru na mbohos und tumid masub, a edta Haajara ca, a likidta de ca ŋ yuug, a nammba de ed kubkin de. Yutta, a pulidta de. Yeem kadeeda po a reesa bilaf fan Beerseba, a muuyca.

¹⁵ Wa masman mbohosa reeh, Haajara fadta kubka ŋ tas kidig yin,

¹⁶ a tiinnda ini ree saangal teemet (100), a booffa, a woosa η haf ce ne : « N mindi marak muk, η kakaan kin kubkin ngo. » A cangtidukka a fudeeda η dafka.

¹⁷ Waaye Kooh kerhid hoosoran kubka. N dafuk eel ci malaakaanin Kooh beedukka Haajara, a woosa de ne : « Haajara, wa ye na da ? Kana neyyoh ali in laam Kooh kerhid kubki η diki a nik ndeem.

¹⁸ Kurka fu meeb de, ambaa de yaah kanak laam, η hey fere cuub angid nga de. »

¹⁹ Kooh teebpa Haajara woong, a sodta mbohosa nga, a anidta kubka.

²⁰⁻²¹ Kooh taambkoheeda komaaknda, a ya-keeda η bilaf fanj Paran, a nikka weesoh bis. Yaay ba waakidta de bitib η Misra.

Ambtidohan Ibrahiima na Abimelek

²² N jamanoonaam, Abimelek hunnda na Pikol, yaara adgohee hiñohoh can de, a raakka Ibrahiima, a woosa de ne : « N inhid ne Kooh hunid na da η in nu fu habid dah.

²³ N diki wa nik ndii, giña η Kooh ne fu heydi so njuye, mi na kubuucin ngo po η set cin ngo na haye ; ne findi η moddohee na da, fu moddohan na so daa na boobin kur ki fu pardoh wii. »

²⁴ Ibrahiima woosa ne : « N giñida. »

²⁵ A nammba woo na Abimelek η ini kad η naaca yaaban Abimelek naafee nga de.

²⁶ Abimelek loffa de ne : « N inahdi boyi tum ineem te fu woyeedi so wa, η hana kerah woti. »

²⁷ Ibrahiima bayya bi pe', mbaal na inoh, a edta Abimelek ca ; η ineem, ba kanak, ba tufkidta ambtidohan ba.

²⁸ Wa ba tufkida, Ibrahiima bakidta mbaal yasna-kanak.

²⁹ Abimelek meekissa de ne : « Moo mbaal ci yasna-kanak ci fu bakid nak ? »

³⁰ A loffa de ne : « Teya mbaal ci yasna-kanak cii η tiikin ngo, wed teeboh ne, e mi ac naacii. »

³¹ Wedi tah diska teekuusa Beerseba (naacin giñi), laam, ba kanak jen ba giñoh ndaam.

³² Ba tufkidoh ambtidohan ba daa η Beerseba. Yutta, Abimelek hunnda na Pikol, yaara ad-gohee hiñohoh can de, ba guridda η kur kan Filistiica.

³³ Ibrahiima jimmaba tas kadeed η Beerseba, a ñaamukka Nikidi, Koochi moos nik te a yi nikan po faw.

³⁴ Ibrahiima gennda in maañid η kur kan Filistiica.

22

Ibrahiima teydukdi Kooch ne a seeykoh Isaahha

¹ Wa in ceem coot, wa raakka mbeh, Kooch markiskeeda Ibrahiima, a woosa de ne : « Ibrahiima ! » Yeem loffa de ne : « Ee, mi yii kerah da. »

² Kooch taalndidta ne : « Baya kuβkin da yinoori Isaahha, yi fu waad η keeñin da, fu kad η tangoora maa hee da teebe η kur kan Moriya, fu seeykoh de η ndaam, a nik hoomdaah wuu so. »

³ Ibrahiima kurukka na baaba teel, a bessa sokoñ seeykoha, a siffa mbaaman de, a hunnda na ñaam kanak η ñaam can de, na kuḅkin de Isaahha ; ba kaḁeeda dīska Kooh woyee de.

⁴ N neeha kaahaydoh, Ibrahiima yokka dīska Kooh woyee de in usid.

⁵ A woosa ñaam can de ne : « Tasaat ndii na mbaami, mi na njaanji, boo kad ñaamka Kooh ndeen, boo hay. »

⁶ Ibrahiima bayya sokoñ ca seeykohaaca, a raannda Isaahha ca, a bayootta yongkaaha na japla. Ba hunnda kanak, ba kaḁeeda.

⁷ Ba kaḁoh kaḁoh po, Isaahha woosa baabin de ne : « Baab ! » A tahassa de ne : « Ee, mi yii kerah ḁa. » Kuḅka meekissa de ne : « Sokoñ ci cedi cii, yongkaahi wedi wii, moo a nde mbaali joy seeykohu ? »

⁸ Ibrahiima loffa de ne : « E Kooh η haf ce na hee eḁohe mbaali joy seeykohu. » Ba taalndidta kanak, ba kaḁeeda.

⁹ Wa ba ree dīska Kooh woyee de, Ibrahiima habidta seeykoha, a degga sokoñ ca nga, a tokka kuḅkin de Isaahha, a degga de η sokoñ ca.

¹⁰ Ibrahiima meebpa japla ne a hoos kuḅkin de,

¹¹ waaye malaakaanij Nikidī beedukka de η eel ci, a woosa de ne : « Ibrahiima ! Ibrahiima ! » A tahassa de ne : « Ee, mi yii kerah ḁa. »

¹² Malaakaani woosa de ne : « Kana reḅ kuḅki, kanaa de tum in. N inhid kotii ne, fu nupid Kooh laam, fu sangidḁi so kuḅkin ḁa yinoori. »

¹³ Ibrahiima jadtukka, a hotta mbaal naar na wiic ca longid η kidig yin ; a bayya de, a

hoomidta de η dīska Isaahha joyee seeykoku.

¹⁴ Ibrahiima teekka dīska "Nikidī edohid ini etohu." Wedi tah waam po woti ba na woye ne : « N tangooraη Nikidī, a hey edohe ini etohu. »

¹⁵ N eel ci, malaakaanin Nikidī beedkissa Ibrahiima,

¹⁶ a woosa de ini Nikidī woo wii : « N giñid nga so mi yii ne, η tumi fu tum ineem, fu sangidī so kubkin dā yinoori,

¹⁷ η hey dā barke'de baahid, η on dā bi rimkohan nga dā laay po ba hend na hor cin eel ci, po bo' minuu ba kind findi merhey min yaah-cookmi. Te bed na hee mine bi sang ba jen ;

¹⁸ cuub cin kehyi jen hey raake barke sagu bi na hee rimkohe nga dā, laam fu kerhidid to. »

¹⁹ Ibrahiima dokukka η dīska a fade ñaam can de, ba hunnda jen ba haadeeda Beerseba laam, a risee gen nga.

Bi rimkoh η Nahor taambdoh Ibrahiima

²⁰ E Ibrahiima nikoh η Beerseba po, a woyuusa an : « Nahor taambdoh fu namid raak bi kubu yaar na bitiice Milka. »

²¹ Ba saawkoh Uus, Bus taamma nga, Kemuwel yi baab bi Aram,

²² Kesed, Haaso, Pildas, Yidlaf na Betuwel.

²³ Betuwel a yi rim Rebeka ; bii bed kubu yaar ci yasna-kaahay ci Milka raak na Nahor, taambdoh Ibrahiima.

²⁴ Nahor nameen raak kilook η ñaam can de* na woyse Rewuma, a raakka na de Tebaa,

* **22:24 22:24** kilook η ñaam can dā : a yi ñaam tumuud bitib. Wa etoheedī a edse cakiim (ini bitib na koce edu ne a kiimsee dah).

Gaham, Tahas na Ma'akaa.

23

Findi Ibrahiima romoh kehya a uumboh Saarata

¹ Saarata pesid kiis teemet na kiis ndan'kiyaah-kanak na yasna-kanak (127) a hannda kuruk nga.

² A kaanoh η Kiriyat-Arba, wed Hebron, η kur kan Kanaan. Ibrahiima miskid'fukka kakaan kan Saarata ; a fudta de lool.

³ Yutta, Ibrahiima fadta fidaafa η diska wa nik, a kadta hotoha na cuuban Hit ca.

⁴ Wa Ibrahiima ree, a woosa ba ne : « N jaambur nga du, η nikohaah nikohaah η ndii, mi yii kiim du ne du on ndo η waak ruy-ruyi mi na hee uumbohe fidaafin bitiiso. »

⁵ Hit ca loffa Ibrahiima ne :

⁶ « Sikduka ini boo na wee da ; Kooh tumid da kilifa yakak η dooy boo, kon mbaa dah, kooda wi neb da η ruy-ruy cin boo, fu uumb bitiifu nga ; nama inah ne ali bo' heydi da sangohe diski fu joy uumb bitiifu. »

⁷ Wa Ibrahiima kerah woo keem, a kurukka, a hiirra η fiki Hit ca genee η kur ka.

⁸ Yutta, a hannda ba woo ne : « Nik ne du teydukid ne η uumb bitiiso ndii dah, kiimaat Efron, kubkin Sohar,

⁹ a fadid to huran atoh fan de nik η Makpela, wedaa η sereendan yohon ce ; kiimaat de a toon ndo wa η candoomin wa po wa nik ruy-ruyi η raakoot η fikiidu. »

¹⁰ Wa Ibrahiima na wee, raak Efron boofid η harmban baah caη de Hit ca. Nη fiki Hit ca cohee η diska jen, η aasohaanaη kur ka, Efron loffa Ibrahiima η dafka ne :

¹¹ « On ndo η woo da kilifaani, baya bay yohna na huran atoh fa ; η fiki boobinη ngo, η on da wa, fu tuma ruy-ruyinη bitiifu. »

¹² Nη woo keem, Ibrahiima hiirissa η fiki boobanη kur ka.

¹³ Yutta, a woosa Efron η dafka ne : « Boo kanaata nookoh, fada η ed da candoominη yohni ; teya haalsi po η min uumb bitiiso. »

¹⁴ Efron woosa de ne :

¹⁵ « Kilifaani, yohni na care yel haalis teemet-nikiis (400), ineem ye η harmban mi na da ? Kon fu minid uumb bitiifu nga. »

¹⁶ Ibrahiima kerahha woo ka, a edohha candooma Efron woo η fiki Hit ca, wa nikka yel teemet-nikiis (400) η haalis, beesuud η findi toonoh caam meed tumoh.

¹⁷ Ibrahiima raakoh yohon Efron daa, wa nikee η Makpela, η pulohaad-nohanη Mamre. Yohna, po diska wa top, na kidig ca nikee η dooya na huran atoh fa ;

¹⁸ ca nikka raakuudanη Ibrahiima η fiki Hit ca cohee η aasohaanaη kur ka jen.

¹⁹ Wa a puloh nga, Ibrahiima bekka fidaafan bitiice Saarata η dooy huran atoh fa nik η yohna η Makpela η pulohaad-nohanη Mamre, wed Hebron, η kur kan Kanaan, wa nikka ruy-ruyan de.

²⁰ Hit ca teydufukka ne, e Ibrahiima raak huran

atoh fa na yohna ; tahha po a tummba d̄iska ruy-
rui can̄ d̄e.

24

Kilookan̄ Isaahha

¹ Ibrahiima yaḅko'een lool, te Nikid̄i
barke'd̄een d̄e ŋ in nu nik d̄ah.

² Wa raakka mbeh, Ibrahiima woosa ñaama
yakka ŋ ñaam can̄ d̄e, ya meed̄ taambkoh raak-
raakan̄ d̄e jen ne : « Ooḅa yaahin̄ d̄a ŋ rambin̄
ngo,

³ fu giñid̄ to ŋ Nikid̄i, Kooh yi Hed̄ d̄afki na
kehyi, ne fu heyd̄i waakd̄e kuḅkin̄ ngo bitib̄ ŋ
cafay cin̄ Kanaan, kur ki ŋ genoh wii,

⁴ waaye fu na hee kad̄e po ŋ kur ḅoo, ŋ ḅooḅan̄
ngo, fu waakid̄ kuḅkin̄ ngo Isaahha bitib̄ nga. »

⁵ Ñaama loffa d̄e ne : « Wa minid̄ nik ne
bitḅeem teyḁukand̄i hay na so ŋ kur kii, andi
maa hee hey ḅayndohe kuḅkin̄ d̄a po ŋ kur ka fu
puluh ? »

⁶ Ibrahiima woosa d̄e ne : « Muk, kana moos
ḅay kuḅkin̄ ngo ŋ ndaam.

⁷ Laam Nikid̄i, Kooh yin̄ d̄afki, yi pulḁoh ho
kahan baab na kur ḅoo, woyid̄ na so, a giñid̄ta
so ne a hey one bi rimkohan nga so kur kii jen ; a
yi na hee woose malaakaan̄in̄ d̄e, yeem yoobḁid̄
d̄a waasin̄ d̄a po, fu ḅayohid̄ kuḅkin̄ ngo bitib̄ ŋ
ndaam.

⁸ Nik ne bitḅeem teyḁukand̄i hay na d̄a d̄ah,
giñi fu na hee giñe wii, wa hey d̄a ruhse, waaye
findi wa min mand̄ d̄ah, kana ḅay kuḅkin̄ ngo
ndaam. »

⁹ Ñaama oobpa yaahan de η ramban Ibrahiima kilifaanan de, a giñidta de ineem.

¹⁰ Wa a yut, ñaama bayya ngeelemb ndan̄kiyaah η can̄ kilifaanan de na ina uup baah η raak-raakan̄ kilifaanan de, a yurahha kur ka Nahor genohe, η bak Mesopotami.

¹¹ A na huntoh can̄ de, ba kadoh kadoh po ba reesa η woong ne fu aasee η kur ka dah, a yekidta ngeelemb ca ; wa nikee η noh niinid̄, wahtuuni bitib̄ ca na pulohe ne ba kad̄ neya.

¹² A woosa ne : « Mi yii kiim d̄a Nikid̄i, Koohin̄ kilifaanin̄ ngo Ibrahiima, teydukid̄ to waasin̄ ngo wii, fu baahoha kilifaanin̄ ngo Ibrahiima.

¹³ Ñam yii tufukka η woongin̄ masmi, te cafay cin̄ kur ki hey haye neye.

¹⁴ N̄ waad̄ ne c̄fyi mi na hee kiime masuḅ, a naar meemeenin̄ de a on ndo η an, a nam woo ne, a hey yo and̄ide ngeelemb ci ; yeem a yi nikaat yi fu ambid̄ ñaamin̄ d̄a Isaahha. Ineem hey yo inh̄ide ne fu teeboh̄id̄ baah kin̄ d̄a η kilifaanin̄ ngo. »

¹⁵ A reehid̄d̄i kiim ndoom, cafay pulla na meeme η yuugan̄ de ; a nikka Rebeka, kubu Betuwel ; Betuwel yi baab bi kub̄ki, a Milka yaayin̄ de, Nahor yi taamb̄d̄oh Ibrahiima, nikka baabin̄ de.

¹⁶ A nikee komaaki cafay mod̄id̄, inhaad̄i yaar. A aassa η woonga, a neyya meemeena po a pulla.

¹⁷ Wed̄ ñaaman̄ Ibrahiima aroh kad̄ coha na de, a woosa de ne : « Kaamsuka, fu on ndo η an yissuut ne wa neb̄ d̄a dah. »

¹⁸ Rebeka loffa de ne : « Ee, ana kilifaani. »
A arra kaambasuk, a naaridta de meemeena, a aneeda.

¹⁹ Wa Rebeka yut, a woosa de ne : « Fada n
nam anid ngeelemb ci po ca hiy. »

²⁰ A artukka, a yiiffa ina tasee n hongla na
andohse ; a dokkissa n woonga. A yi neyoh
neyoh po a anidta ngeelemb ca jen.

²¹ Yaara dekkat ted, markeeda de ne a inah,
andi Nikidi teydukdid de waasin de wala.

²² Wa a anid ngeelemb ca po a yutta, yaara
bayya tokkaah n kiinin tibuud na garam yasna-
yino ngan urus, na kiini kanak urus bekaah n
yaah, waa nu nga dah, tibohu ini uup garam
teemet (100).

²³ A meekissa de ne : « Woo so, fu kubu ba ?
Boo raakid diski boo min neeh ngan kahan baab
du e ? »

²⁴ Rebeka loffa de ne : « N kubu Betuwel, n
setin Milka na Nahor.

²⁵ Ee, kahan baab boo raakid mbaang ne
ngeelemb ci raak diski ca na hee neehe na
namaah laayid, te wa raakid diski du joy min
neeh. »

²⁶ Yaara yekka po pukan de reesa kehya ne a
naamuk Nikidi.

²⁷ A woosa ne : « Corka Nikidi, Koohin
kilifaanin ngo Ibrahiima ; fu teebohidi baah kin
da nga de te fu moosdi de fadoh ! Ini kad nga
so, fu yurhidid to po n baah cin kilifaanin ngo. »

²⁸ Wa kubka carya puloh ndaam, a arra kad, a
naandsukka bi kahan yaay ba ina raak jen.

²⁹ Rebeka raakeen taambdoh yaar na woyse
Laban, Laban kadta raaka yaara n sero woonga.

³⁰ Weem, raak de hoteen tokkaahan kiñin ka na kiñiica taambdoh ce bekdassee, a nameen kerah wi Rebeka na naandsuke ina yaara woyee na de. A raakka yaara na ngeelemb can de η sero woonga.

³¹ A woosa de ne : « Fu yi Nikidī barke'id, fu boof ye η bilaf fii ? Haya boo kad kahna, η habdidid du daloha na diskī ngeelemb ci nikan. »

³² Wa yaara ree kahna, ba nihissa unung can ngeelemb ca, ca bekuusa η diskī baahid, ca onuusa mbaang na ñamaah. Yaara na ba hunee na de, onuusa masuɓ, ba naawissa kot.

³³ Ba namba deyyu kañam, waaye, yaara woosa ne : « Bala η ñaman dah, η woo kot ci η tiind. » Laban woosa de ne : « Ee, woya. »

³⁴ A woosa ne : « Mi deey, η ñaamin Ibrahiima.

³⁵ Nikidī barke'did kilifaanin ngo lool, a tumid de bo' raakid. A onid de bi pe', mbaal, na inoh, urus na haalis na bi ñaam jaar na bitib na ngeelemb na mbaam.

³⁶ Bitiice Saarata, a kadeen po a bitiffa, a hannda raak na de kubu. Kubkeem, a yi Ibrahiima kilifaanin ngo ed raak-raak kin de jen.

³⁷ Kilifaanin ngo giñdukohha so ne : “ Fu heydi waakde kubkin ngo yaari bitib η cafay cin Kanaan, kur ki η genoh wii ;

³⁸ waaye, fu na hee kade po η booban ngo η kahan baab, fu bayid de bitib nga. ”

³⁹ N woosa kilifaanin ngo ne : “ Nik ne bitbeem teydukandi hay na so dah ? ”

⁴⁰ A loffa so ne : “ Nikidī, yi η moos taamboh η ini a waad, hey woose malaakaanin de, a

yoobdɪd ɖa waasin ɖa. Fu hey bayde kubkin ngo bitib ɲ cuubin ngo, ɲ kahan baab boo.

⁴¹ Ali ba teyɖukɖi, giɲi fu na hee giɲe, wa hey ɖa ruhse nik ne fu kaɖiɖ po ɲ ndaam ɖah. ”

⁴² Woti, wi ɲ hay po ɲ reesa ɲ woongi, ɲ kiimmba an : “ Nikidɪ, Koohin kilifaanin ngo Ibrahiima, nik ne fu hey yoobde waasin ngo ɖah,

⁴³ ñam yii ɲ sero woongi. ɲ waad ne cɔyi na hee neye, ɲ kiim de masub yissuut ɲ meemeenin de,

⁴⁴ a on ndo ɲ an, a nam woo ne, a hey yo andide ngeelemb ci ; yeem a yi nikaat yi fu ambid kubkin kilifaanin ngo. ”

⁴⁵ ɲ yutɖi woo ɲ haf fo ndoom, Rebeka pulla na meemeeni ɲ yugin de. A ruhussa ɲ woongi, a neyya masub. ɲ woosa de ne : “ On ndo ɲ an. ”

⁴⁶ A arra kaamsuk, a naaridta so meemeeni. A woosa so ne : “ Ana, fu yut ɖah, ɲ anid ngeelemb ci. ” ɲ annda, a anidta ngeelemb ci.

⁴⁷ Wed ɲ meeksoh de ne : “ Fu kubu ba ? ” A woosa so ne : “ ɲ kubu Betuwel, yin Milka na Nahor. ” ɲ bekidta de tokkaahi ɲ kiɲin kin de na kiɲiici ɲ yaah cin de.

⁴⁸ Yutta, ɲ yekka ɲ kehɲi ne ɲ ñaamuk Nikidɪ Koohin kilifaanin ngo Ibrahiima, a yi amboh ho po ɲ minid bayid kubkin de Isaahha bitib, setin taambdoh ce Nahor.

⁴⁹ Mbaa ɖiski wa nik ndii, e ɖu na hee so woye andi ɖu ris amb kilifaanin ngo ne ɖu teeboh baah kin ɖu nga de ; wa nikɖi ɖah, ɲ inah findi ɲ tuman. »

⁵⁰ Laban na Betuwel loffa de ne : « Inii deey, wa puloh η Nikidī ; boo raakdī woayaah nga.

⁵¹ Rebeka a yeem η fikiifu, bayaa de, a nik biti kubkin kilifaanin da findi Nikidī waadoh. »

⁵² Wa ñaamin Ibrahiima kerah woo ceem, a yekidta Nikidī po pukin de reesa kehyi.

⁵³ Yutta, a pulidta bi in tibuud η haalis na urus, na bi ndima, a edta Rebeka. A namma bay alal keeh-keeh, a onnda yaaya na Laban, taambdoh kubka carya.

⁵⁴ Ba hannda ñam kotii, ba annda, a yi na huntah can de ; ba neehha nga po na baaba.

Wa ba kuruk, ñaaman Ibrahiima woosa ne : « Onaat to η haad η kilifaanin ngo. »

⁵⁵ Taambdoh Rebeka na yaayin de woosa de ne : « Ona boo, kubki carya nik na boo yissuut, ini ree neeh ndanjiyaah dong ; yut dah, fu kad na de. »

⁵⁶ A loffa ba ne : « Kanaat to daak, laam Nikidī yooddidid to waasin ngo po yutid ; onaat to η gurid η kilifaanin ngo. »

⁵⁷ Ba woosa de ne : « Po woti. Mbaa dah, boo beedkaat carya a woo ini a liib nga. »

⁵⁸ Ba beedukka Rebeka, ba meekissa de ne : « Andi fu waadid kad na yaarii woti ? » A woosa ba ne : « Ee. »

⁵⁹ Ba ambsohha de na boya meed de bapid na ñaaman Ibrahiima na ba hunee na de, ba askohha na ba.

⁶⁰ Ba kiimidta de an : « Kooh barke'daat da, gooyin boo, a tum da basil, te bi rimkohan nga da degaat bi sang ba yaah. »

⁶¹ Rebeka hunnda na ñaam can de bitib ca, ba rappa ngeelemb ca, ba kadeeda na ñaaman Ibrahiima.

⁶² Waam, raak Isaahha pulohid Lahay-Roy, a gennda Negef.

⁶³ Wa raakka niin, a tiindsukeeda η nduuf-nduufa ; a jadtuk jadtuk, a yokka bi ngeelemb hayeeda.

⁶⁴ N dafuk ngeelmba a rape, Rebeka namma hot Isaahha, a ruhussa.

⁶⁵ A meekissa ñaama ne : « Moo, yaara na hee cohe na boo η nduuf-nduufa yen, e ba ? » Ñaama woosa de ne : « A kilifaanin ngo. » Rebeka muurukka.

⁶⁶ Wa ba coh, ñaama naandsukka Isaahha findi wa kadoh jen.

⁶⁷ Isaahha bayya Rebeka bitib, a waadta de lool. A bekka de η diipan yaay ba, Saarata. Ineem wed giifid Isaahha η kakaan kan yaay ba.

25

Ibrahiima kurkid nga

¹ Ibrahiima nameen tok bitib wiiriis teeku Ketura.

² A raakeen na de kubu jaar yasna-yino : Simraan na Yoksan, Medaan, Majaan, Yisbak na Suwa.

³ Yoksan, a yi baab bi Sabaa na Deedaan ; Deedaan nikka caacin Asuur ci na Letuus ci na Lewuum ci.

⁴ Majaan, a yi baabin Eefa na Eefer, Hanook, Abida na Elda'ah. Bii jen ba kubuucin Ketura na set cin de.

⁵ Ibrahiima edeen Isaahha raak-raak kan de ne a lama.

⁶ N̄ ini kad̄ n̄ kubuucan̄ bitib̄ can̄ de binooba, a nameen̄ ba on n̄ raak-raaka wa a na pese, a cootid̄ta ba n̄ kur, n̄ bak pulohaad̄-noh po, ba ussa Isaahha, kubkin̄ de.

⁷ Ibrahiima pesid̄ kiis teemet na ndan̄kiyaah-yasna-kanak na kiis yatuus (175) nde a kurukka nga.

⁸ A kaan n̄ kiyab̄ko nebid̄, n̄ finho kipes hutid̄, a haadda Jaanim.

⁹ Kubuucin̄ de Isaahha na Ismaayla uummba de n̄ huran̄ atoh fa nik Makpela, wa n̄ fiki Mamre n̄ yohon Efron, kubkan̄ Sohar, ya baahe n̄ Hit ca.

¹⁰ Yohneem wed̄ Ibrahiima romee n̄ Hit ca. A yi na bitiiice Saarata, ba uumbu nga.

¹¹ N̄ finho kakaan kan̄ Ibrahiima, Kooh barke'id̄ta Isaahha. A yi Isaahha, a genee n̄ sero laaha teeku Lahay-Roy.

Bi rimkoh n̄ Ismaayla

¹² Inii wed̄ naandsuku n̄ Ismaayla na bi rimkoh nga de, kubki Ibrahiima raakee na Haajara, yi pulohee Misra, ñaaman̄ Saarata.

¹³ Tiik cin̄ ba cedī cii : Nebayot a yi saawi, taamm̄ba nga Kedaar, taambissa nga Aadabel, na Mipsam,

¹⁴ Misma, Duma, Maasa,

¹⁵ Hadad, Teema, Yeetur, Nafis po gannga n̄ Keedama.

¹⁶ Bii bed̄ kubuucin̄ Ismaayla yaar ci, tiik cin̄ ba cedī ceem. Ba nikka kilifa ndan̄kiyaah na kanak (12) bi fu inah ne kur ca na ndut ca ba adgohee teeksee nga ba.

¹⁷ Ismaayla pesid kiis teemet na ndan̄kiyaah-kaahay na kiis yasna-kanak (137), a kurukka nga, a haadda Jaanim.

¹⁸ Bi rimkoh nga de genee η harmban Hawiilaa na Suur, η pulohaad-nohan̄ Misra, η waas Assuur. Ba genoh daa, sabsukohid na baah can̄ ba.

Raakuukan̄ siis ca : Esaaw na Yan̄hooba

¹⁹ Inii wed naandsuku η Isaahha na kahan ce ; Isaahha nikee kubu Ibrahiima.

²⁰ Wa a raak kiis ndan̄kiyaah-nikiis (40), a bayya Rebeka bitiḅ, taambdoh Laban. Rebeka namee nik kubu Betuwel ; bed beem, ba baahee η cuuban̄ Aram ca, ba genee Paddan-Aram.

²¹ Waaye Rebeka mineedi raak kubu, a ineem tah po, Isaahha kiimmba Nikidi η ini kad̄ η bitiice, Nikidi teydukid̄ta de ; Rebeka ammba rook.

²² Wa a amb rook, kubu kanak hiñoheeda η dooy rookin̄ de, a woosa ne : « Wa ye tah wa kad̄ohha an nga so ? » A kad̄ta meeksa Nikidi.

²³ Nikidi woosa de ne : «
Ca cuub̄ kanak nik η rookin̄ da,
cuub̄ kanak d̄alohid̄ hey rimkohe nga da ;
winoori hey uupde wi tas hatil,
te yi yini hey yilfe yi yakki. »

²⁴ Wa noha a joyee basloh ree, laam-laam raakdi nga, ba nikangan̄ga siis.

²⁵ Ya deb̄ raaku nikka ruumind coy, a riiffa na find haa a beku kulba, ba teekka de Esaaw.

²⁶ Ya taamb nga, raaku na yaahin̄ de ambid̄ η patangin̄ kotin̄ Esaaw, ba teekka de Yan̄hooba. Wa komaakceem na raakse, wa tel Isaahha raakid̄ kiis ndan̄kiyaah-yasna-yino (60).

Esaaw toonid kisaawin de

²⁷ Wa komaakca yak, Esaaw nikka kaal-sukoh keeh-keeh, a uupee waad nik η bilaf fa. Yanhooba nak, a nikee bo' yeebkid, a nikangee η dhiip ca.

²⁸ N ineem Isaahha uupee waad Esaaw laam a waadeen sepet kaalsukuud lool, waaye Rebeka uupee waad Yanhooba.

²⁹ Wa raakka mbeh, Yanhooba tikeeda suppa, wa hennda Esaaw pulohha kaala yaabid.

³⁰ A woosa Yanhooba ne : « Fad to η on suppaani ruumndii, laam η minisdī in. » Ineem wed tah a tapuusa tiikin Edom (ruumind).

³¹ Yanhooba loffa de ne : « Mbaa dah, toon ndo wadin da paad, win saawi fu nikoh. »

³² Esaaw woosa ne : « Mi yi aduk po η minisdī, wad saaw raakid to winde etoh ? »

³³ Yanhooba loffa de ne : « Giñid to ineem paad. » Wed Esaaw giñohha, a toonnda de wa.

³⁴ Yanhooba edta de mbuuru na suppa irak, a ñammba, a annda po yutta, a cootta waas ce. Esaaw sagankohoh wadin saawin de daa.

26

Isaahha na Abimelek

¹ Wa raakka jamano, ad raakka η kur ka, ad dalohid na wa raakee η jamanoonan Ibrahiima ; tahha po Isaahha kadta Gerar diskana Abimelek buuran Filistiica.

² N ndaam, Nikidī teebukka de, woosa de ne : « Kana kad Misra waaye tasa η kur ka maa hee da teebe.

³ Nikohaaha nga, η hey dā ambohe, η barke'id dā, laam maa hee dā ede kehey cii jen, fu na bi na hee rimkohe nga dā ; η hey tume ini η gapee baab dū Ibrahiima te η ginnjaa.

⁴ N η hey baate bi rimkohan nga dā po ba hend na hor ci laay te η hey ba ede kehey cii jen. Cuub cin kehyi jen hey raake barke sagu bi na hee rimkohe nga dā,

⁵ laam Ibrahiima kerhideen ndo, a teydukeen in ci η nakohe te a taambdeen waasiη ngo. »

⁶ Wed tah Isaahha tassa η Gerar.

⁷ A nikee η ndaam po boobaη kur ka meekissa dē η ini kad η bitiice. A loffa ba ne a taambdoh ce laam a neyyoheen woo ne a bitiice, bala ba apan dē sagu moda Rebeka mode.

⁸ Wa ba nik nga po wa maannja, wa raakka mbeh, Abimelek buuraη Filistiica nikka η palanteeraη dē, a hotta Isaahha hoñeeda bitiice Rebeka.

⁹ A nakohha dē beedkidu, a woosa dē ne : « Kon boyii, a bitiifu ! Fu min woyoh na ne a taambdoh fu ? » Isaahha loffa dē ne : « N woyida laam η sangee ne η apu saguuce. »

¹⁰ Abimelek woyissa dē ne : « Fu inhid ini fu habid boo e ? Yaar η boobiη ngo mineen dē bitibkoh ; mbaa dāh, fu heen boo beke tooñ. »

¹¹ Abimelek nakohha boobaη dē jen woyu ne : « Bo' nu reβ yaarii mbaa bitiice dāh, a hey apse. »

¹² N kiis ka, Isaahha sokka η kur ka, a raakka ini ree waas teemet η ina a soke, laam Nikidfi barke'deen dē.

¹³ A uupeeda nga raak, a raakka po a nikka hed alal,

¹⁴ a raakeen bi pe', mbaal na inoh na ñaam laayid po Filistiica siiseeda de.

¹⁵ Siisa Filistiica siisee de tahha po ba uummba naac ca ñaam can baab ba Ibrahiima acee jen, η jamanoonan de.

¹⁶ Abimelek woosa de ne : « Pula kur ki, fu kad, laam fu uupdid boo hatil. »

¹⁷ Wed Isaahha kurkoh ndaam, a kadta yipa η oonan Gerar, a nikka nga.

¹⁸ A uumbissa naac ca baab ba acee wa a na pese, te Filistiica uummba ca wa a kuruk nga. Isaahha teekissa ca η tiik ca baab ba ferdee ca.

¹⁹ Wa raakka mbeh, ñaam can de aceeda naac η oona po ba pulla η cul masu.

²⁰ Waaye niidoh can Gerar nookoheeda na ban Isaahha an : « Masmii, a boo raaka. » Isaahha teekka naacaam Esek (ñadoh) laam ba waakee de ñadoh.

²¹ Ñaam can de acissa naac, lahtoh raakissa nga, a teekkaa Sitna (lahtoh).

²² Isaahha pulohha ndaam, ñaam can de acissa naac, ali woo raakdi nga, a teekkaa Rehobot (disik angid), laam a woo ne : « Nikidi onid boo po, boo raakid disik angid, boo hey mine raak in η kur kii. »

²³ Wa a puloh ndeem, Isaahha kadta Beerseba.

²⁴ N weka mbadi, Nikidi teebukka de, a woosa de ne : « E mi Koohin baab du Ibrahiima, ka neyyoh ali in laam mi yii na da ; η hey da barke'de, η baat bi rimkohan nga da sagu ñaamin ngo Ibrahiima. »

²⁵ Isaahha habidta seeykoha ndaam, a feedkohha KooH η tiikin Nikidī. A yippa diipan de ndaam, ñaam can de acissa naac η diska.

²⁶ Isaahha, a yi nikoh η Beerseba po, Abimelek pulohha Gerar, a hunnda na Ahusat nawleece, na Pikol, yaara adgohee hiñohoh can de, ba hayya de raake.

²⁷ Isaahha meekissa ba ne : « Wa ye tah po du hayya ndii, te sang ngo wed tahee du pulidta so kur du ? »

²⁸ Ba loffa de ne : « Boo hotid hoolid ne Nikidī hunid na da, wed tah boo woosa ne boo joyid kerhidoh te boo tufkid ambtidoh, wa giñu η harmban boo na da.

²⁹ Giña ne fu heydi boo tume in mod'aadi laam boo torhidfi da, boo tumd'angee da in baahid, boo fad da fad, fu cootta mod'od. N diskī wa nik ndii, Nikidī onid da barke. »

³⁰ Isaahha habidfta ba kañam baahid ba ñammba, ba annda.

³¹ Wa KooH wiis, ba kurukka na baaba teel, ba ginnja η harmban ba, Isaahha askohha na ba, yutta ba cootta mod'od.

³² Mbadi, ñaam can Isaahha hayya nga de, ba woosa de ne, naaca ba acee ngulid.

³³ Isaahha teekka naacaam Siba (giñ). Wed tah po woti kur ka teeku Beerseba (naacin giñi).

³⁴ Wa Esaaw raak kiis ndan'kiyaah-nikiis (40), a bayya bitib kanak η cuuban Hit ca, Yehudit, kubu Be'eri, na Baasmat, kubu Eloon.

³⁵ Bitib caam mirndohha nik aay-keen η Isaahha na Rebeka.

27

Yanahooba kocid Esaaw η barkeena

¹ Wa Isaahha yabko, has can de nebisdi, kadta po a minisdi sah hot, wa raakka mbeh a beedukka saawan de an : « Esaaw ! » Yeem loffa de ne : « Ee ñam yii ! »

² Isaahha woosa de ne : « Fu hot nga, diski wa nik ndii η mand na kurkid nga.

³ Mbaa dah, baya halliiniñ da na bis cin da fu kad kaalsuka, fu kom mbo,

⁴ fu tikid to tik nebid findi η waadoha, η ñam, η ed da barkeeni ndo η kaanan dah. »

⁵ Wa Isaahha woyee na Esaaw, Rebeka kerhee nga. Esaaw bayya halliina na bis can de, a cootta kaala.

⁶ Wed Rebeka beedkoh Yanahooba a woosa de ne : « Nj kerhid baab du woyeeda taambdoh fu Esaaw ne,

⁷ a kaalsukdaat de, a tikid de tik nebid, a ñam, a ed de barkeeni η fiki Nikidi ndo a kaanan dah.

⁸ Sikduk ko, te fu tum ini maa hee da woye.

⁹ Kada gat ca fu kom mbo koteng kanak baahid nga, η tikid baab du tik nebid findi a waadoha ;

¹⁰ fu ed de a ñam, a ed da barkeeni ndo a kurkan nga dah. »

¹¹ Yanahooba loffa yaay ba Rebeka ne : « Moo, Esaaw paarid te η paardi ;

¹² baab boo laal lo η yaah dah, a hey inhe ne maa ñaanohee de, te η koodohan alku nga waaye barke haa. »

¹³ Yaay ba woosa de ne : « Alkeem hay dah, wa ambaat to, tuma daa rek, kom mbo in ci η woo da. »

14 Yanhooba kadta baya koteng ca, a edta yaay ba ca, yeem tikka ca findi baab ba waadoh.

15 Yutta, Rebeka bayya kulbaacan saawan de Esaaw, ca uupee mod, raak ca na de η kahna, a bekidta Yanhooba ca.

16 A bayya η und can koteng ca a muurra yaah cin Yanhooba na baki raakeedi find η mbooh kin de.

17 Yutta a edta de mbuuru na kañam ka a tike.

18 Wa Yanhooba bay kañam ka, a kadta η baab ba a woosa de ne : « Baab ! » Isaahha loffa ne : « Ee, ñam yii. A fu ba ? »

19 Yanhooba woosa ne : « Ñam Esaaw saawin da, η habdid ini fu nakee so, boofa fu ñam, yut dah, fu ed to barkeeni. »

20 Isaahha woosa de ne : « Moo fu tumoh na po fu arra malu ? » Yanhooba loffa de ne : « E Koohin da Nikidi, tum po η arra malu. »

21 Isaahha woosa de ne : « Reba ndii η saabid da, η marak andi a fu Esaaw. »

22 Yanhooba rebpa, baab ba saabidta de a woosa ne : « Hoosoori, a win Yanhooba waaye yaah ci, e cin Esaaw. »

23 A inhiseedi Yanhooba laam, yaah cin de muurkeen na find findi cin Esaaw. Tahha po a edta de barkeeni.

24 Waaye ndo a edan de wa dah, a meekissa de an : « Wa hoolid ne a fu Esaaw e ? » Yanhooba loffa de : « Ee, a ñam. »

25 Isaahha woosa de ne : « Deyid to η ñam po η min da ed barkeeni. » Yanhooba deyidta de, a ñamma ; a nammba de ed biiñ, a annda.

²⁶ Yutta, Isaahha woosa de ne : « Haya fu morgiduk ko. »

²⁷ YanhooBa rebpa, a morgidukka de. Wa Isaahha amb hetan kulbaaca, a edohha de barkeeni an : « Aah ! Hetin kubkin ngo mand na win bilaf fi Nikidi barke'id.

²⁸ Kooh ruhsidaat maar n yohon cin da,
te a baahid merhey min ca,
fu laayid pees na biiñ.

²⁹ Bi cuub ñaamkaat da,
bi heet yekdaat da,
fu adgoh baah cin da,
kubuucin yaay du yekid da,
bo' nu waadid da mod'aadi dah,
a alku'aat,
bo' nu waadid da modid dah,
a raakaat barke. »

³⁰ Wa a yut ed YanhooBa barkeeni, yeem cootee coot rek, Esaaw pulohha kaala.

³¹ A namma tik tik nebid, a kommbaa baabin de. Wa a ree a woosa de ne : « Baab, boofa fu ñam, fu ed to barkeeni. »

³² Isaahha meekissa de ne : « A fu ba ? » A loffa ne : « Ñam Esaaw, saawin da. »

³³ Isaahha feyuusa po a saakdoheeda ; a woosa ne : « Moo, a ba kee kaala po a hayya a edta so n ñamma raak da haydi ? Yeem a yi n ed barkeeni te wa hey nike na de. »

³⁴ Wa Esaaw kerah woo keem, keeniñ de aayya, a leehkeeda n dafka. A woosa baab ba ne : « Na so ! Nam mbo ed barke. »

³⁵ Isaahha loffa de ne : « Taambdoh fu hayid ndii a ñaañohha so po η edta de barkeeni η joyee da ed. »

³⁶ Esaaw woosa ne : « A daldi tiikin de Yanhooba (ñaañohoh), a ñaañohid to waas kanak, a adug bay wadin saawi η nikoh, a yi a bayissid barkeeni fu joyee so barke'id. » A woosa baab ba ne : « Moo fu tasidfi barkeeni fu min ndo ed e ? »

³⁷ Baab ba loffa de ne : « N tumid de kilifaanin da po yutid, η kiimdid de pees na biiñ laayid te a hey nike kilifaanin baah cin de, η min da ye tumid ? »

³⁸ Esaaw baatta ndengduk nga an : « Fu min barke'doh waas yino dong e ? Nam mbo ed barke, baab. » A ammba η muhun ca a fudeeda.

³⁹ Baab ba woosa de ne :
« Fu hey use merhey mi baahfi
na maari na pulohe η dafki.

⁴⁰ Fu na hee pesohe hiñoh
te a taambdoh fu yilfan da,
waaye mbeha fu ndengdukohan
fu hey kaamsuke ini a raan da. »

⁴¹ Barkeeni Yanhooba bayoh η baab ba, wed tah po Esaaw ambidta de aay-keen. A woosa η dooy ce ne : « Baab mand na kaanid, ruyin de reeh dah, η ap Yanhooba. »

⁴² Wa Rebeka inah ina saawin de Esaaw nar tum, a nakohha beedkidu Yanhooba, kubkin de yini, a woosa de ne : « N diski wa nik ndii, taambdoh fu waad da ap ne a wirnduk.

⁴³ Mbaa fu na hee tume an : Ara saandoh diskan taambdoh ho Laban η Haaraan,

⁴⁴ fu boofohaah nga po Esaaw giif ngan ayrukin de.

⁴⁵ Aay-keenin de reeh po a alkoh ini fu habid de dah, η hey woose bo' a kad da baya ; η waadfi du ñak kanak η noh yino. »

Saandohan Yanhooba η Paddan-Aram

⁴⁶ Wa Rebeka woo na Yanhooba po yutta, a woosa Isaahha ne : « Diski η nik kipes nebisdi so sagu bitib cin Esaaw bii, na cuubin Hiti ba nikoh. Yanhooba nam bay bitib nga ba dah, wa carissandi η pese. »

28

¹ Wed Isaahha beedkoh Yanhooba a kiimidta de barke, a dennga de an : « Kana bay bitib muk η cafay ci gen ndii, Kanaan,

² kada Paddan-Aram, η Betuwel yi rim yaay du, fu bay bitib ngan kubuucan taanum fu Laban yi taambdoh yaay du.

³ Koohi Min onaat da barke, a tum da basil po fu nik caacin bi cuubi cuub.

⁴ Kooh onaat da barkeeni a onee Ibrahiima, fu na bi rimkohan nga da po fu raak kur ki fu nikoh jaambur wii, wi a gapee Ibrahiima. »

⁵ Isaahha tuuyca Yanhooba a kadta Paddan-Aram η taanum ce Laban, kubu Betuwel yi baah η cuubin Aram ci, a nikka taambdoh Rebeka, yaay bi Yanhooba na Esaaw.

⁶ N ini kad η Esaaw, a kerhid ne Isaahha kiimdif Yanhooba barke po a tuuyid de Paddan-Aram ne a waak bitib nga te a dengid de ne a kanaat bay bitib η cafay cin Kanaan.

⁷ A kerhissa ne Yanhooba teydukdif baab ba na yaay ba po a cootid Paddan-Aram.

⁸ Wed Esaaw inhoh ne cafay cin Kanaan nebdî baab ba.

⁹ Wa tahha po a kadta bayya bitib η kubuucin Ismaayla yi kubkin Ibrahiima. A bayya Mahalat taambdoh Nebayot, a baatta ngan ba a raake.

¹⁰ Yanhooba, η pulohan de Beerseba, a yurah Haaraan.

¹¹ A kadoh kadoh po dîska noha muyoh de, a parahha η atoh ca η dîska, a tiknukkaa, a neehha nga.

¹² A heeyca inaa feyohid : Seel yipohha kehyi po wa maannga η eel ca, malaakaacin Kooh rapeeda nga, ruhseeda.

¹³ An η heeyi, Nikidî nîkee η serooce a woosa de ne : « Ñam Nikidî, Koohin caac du Ibrahiima na baab du Isaahha. Kehyi fu faankoh wii, η hey da wa one, fu na bi na hee rimkohe nga da.

¹⁴ Bi rimkohan nga da hey laaye po ba mand na merhey. Du hey baatke η bak ci jen : pulohaad-noh na muyohaad-noh, yaah-sing na yaah-ñaahum. Cuub cin kehyi jen hey raake barke saguufu, fu na bi na hee rimkohe nga da.

¹⁵ Mi yii na da te η hey da niide dîsik nu fu kad dah. N hey da dokne η kehyii laam η hey da tumde in ci η gap da te η moosandi da fadoh. »

¹⁶ Wa Yanhooba yunuk a woosa ne : « Ndekete yoo, Nikidî yii η dîski te η inheedaa. »

¹⁷ A neyyohha, a woyissa ne : « Ndii deey wa kaañaah haa, wa nikdî dîsik wiiriis dal kahan Kooh te wed yahndeerin eel ci. »

¹⁸ Wa Kooh wiis na baaba Yanhooba kurukka teel, a bayya atoh fa a tiknukohe, a yippaa, a bayya diwliin a yiiffaa η dafuk wa.

¹⁹ A teekka d̄iska Betel (kahan Kooh). Waaye kur ka teeksee Luus η d̄eβgaan.

²⁰ Yutta, a gapukka an : « Kooh hun na so, a tufkoh ho η baabin ngo, a on ndo kañam na βekkaah,

²¹ te a amboh ho po η dokuk kahan baab boo modof d̄ah, η ineem a yi Nikid̄i, a yi nikan Koohin ngo.

²² Te atoh fi η yip inhisoha wii, wa hey nike kahan Kooh. Ndan̄kiyaah nu a tumid̄ to d̄ah, η hey d̄e ede yinoorin wa. »

29

Cohan̄ Yanhooba na Rasel

¹ Wa Yanhooba puloh ndaam, a yurahha βak kur kan̄ βi pulohaad̄-noh.

² A kad̄oh kad̄oh po, wa raakka mbeh, a pulla η naac η bilaf fa, gat kaahay pe' na mbaal ambukohid̄ goorra η seroowa, laam, βa meed̄ee andoh ndaam. Naaca meed̄ rangohu atoh yakak.

³ Baa fade fad̄ po gat ci jen cohha d̄ah, βa pilngin atoh fa, βa yut anid̄ d̄ah, βa dokina.

⁴ Yanhooba meekissa niid̄oh ca ne : « Yaabi, d̄u puloh nde ? » Ba loffa d̄e ne : « Boo puloh Haaraan. »

⁵ A woosa βa ne : « Du inhid̄ Laban, setin̄ Nahor e ? » Ba loffa d̄e ne : « Ee, boo inhid̄ d̄e. »

⁶ A woosa ba ne : « A tum na ? » Ba loffa ne : « A yaa η jam ; cāfya na haye na gateen a kubkin de, Rasel. »

⁷ Yanhooba woosa ba ne : « Du goordoh doopaat ci ye, te η hot nohi ris η dafki ? Andaat ca, du kaɗ ca niida book ! »

⁸ Ba woosa de ne : « Boo mindaa paad ; boo na sekee sek po gat ci jen hayya dah, boo han min pilngin atoh fi rang naaci, boo anid. »

⁹ Wa Yanhooba woyee na ba, wedi cāfya reyoh na gatan baab ba, laam a yi Rasel a nikee niidoh.

¹⁰ Wa a hot Rasel, kubkin Laban yi taambdoh yaayin de, na pe' ca na mbaal ca, Yanhooba rebpa η naaca, a pilnginnda atoh fa, a anidta gatan taanum ce.

¹¹ Yutta a kañidta Rasel na morgiduk, a fudeeda.

¹² A woosa Rasel ne : « Mi na baab du, e boo baah, laam, η kufu Rebeka. » Rasel nuppa, woosa baab ba wa.

¹³ Wa Laban kerah ne Yanhooba kubkin Rebeka yi taambdoh ce hiid, a arra kaɗ coha na de, a morgidukka de, a bayya de kahna. Yanhooba naandsukka de ini raak jen.

¹⁴ Laban woosa de ne : « Fu kay, e boo baah ñif yino. » Yanhooba booffa η kahan ce ina ree cabin.

Kilook can Yanhooba kanak ca

¹⁵ Wa Yanhooba tum nga cabin, Laban woosa de ne : « Ini fu baah na so tahandi po, fu pangkidde so barang barang ; fu na hee so hey woye ini fu na hee wirndasse. »

¹⁶ Waam raak Laban raakid komaaki kanak cacyid, saawa teeksee Leya, taambdoh ce teeku-usa Rasel.

¹⁷ Has cin Leya modeen waaye Rasel nikee cacy modid lool.

¹⁸ N ineem Yanhooba waadee Rasel, a woosa Laban ne : « N hey da pangkide kiis yasna-kanak, yut dah, fu on ndo Rasel, kubkin da yini. »

¹⁹ Laban loffa de ne : « N on da de, wed ngisohid to fuuf, n kee ona bo' wiiriis de, kon, boo tum daa, fu minid tas n kahan ndo. »

²⁰ Wa ba kerhidoh n woo, Yanhooba pangkidta Laban kiis yasna-kanak, waaye ca mannda nga de na bi neeh dong sagu waada a waadee Rasel.

²¹ Yutta a woosa Laban ne : « Ed to bitiiso n neeh na de, laam kiis ci boo woytidkohee reehid. »

²² Wedi Laban beedkoh booba genee na ba jen, a habidta ceeke.

²³ Waaye, na weka, joy ne a bay Rasel, a bayya saawin de Leya, a edta Yanhooba de, yeem neehha na de.

²⁴ Raak, Laban edeen Leya naaman de bitib teeksee Silpa ne a amboh de.

²⁵ Wa Kooh wiis na baaba Yanhooba hotta ne, a neeh na Leya. A woosa Laban ne : « Fu habid to ye wii, n woytidkohee na da Rasel wedi tahee n pangkidta da, wa ye tah fu worra so ? »

²⁶ Laban loffa de ne : « Ineem na tumseedi n ndii, ali bo' na adgeedi kilooku yakak ce.

²⁷ Waaye, diindoha neeh ci yasna-kanak cin kilooki na Leya, yut dah, n ed da Rasel ne fu tey pangkis kiis yasna-kanak ndii dah. »

²⁸ Yanhooba teyɗukka a ɗiindohha neeh ca yasna-kanak ca na Leya. Yutta Laban edta de Rasel bitiɓ.

²⁹ A namba edndoh Rasel ñaaman de bitba teeksee Bilha.

³⁰ Yanhooba neehha na Rasel, a waadta de waadi uup wa a waadee Leya, a pangkidfissa Laban kiis yasna-kanak.

Kubuucin Yanhooba

³¹ Wa Nikidi hot ne Leya waaduudi, a tummba de basil waaye Rasel mineedi raak kubu.

³² Leya ammba rook, a raakka kubu yaar, a woosa ne : « Nikidi hotid miskidin ngo, yaar ro hey yo waade kotii. » A teekka kubka Ruben (a hotid*).

³³ A ambissa rook, a raakissa kubu yaar, a woyissa ne : « Nikidi kerhid to. A inhid ne η waaduudi, a onissid to kubu wiiriis. » A teekka de Simeyong (a kerhid).

³⁴ A ambissa rook, a raakissa kubu yaar, a woosa ne : « Koti-kotii, yaar ro hey ηode nga so, laam η raakdid de kubu yaar kaahay. » Ineem tahha po kubkeem teekuusa Lewi (ηod).

³⁵ Leya ambissa rook, a raakissa kubu yaar, a woyissa ne : « Waasii, η hey gidme Nikidi. » Wed tah a teekka yeem Yudaa (η hey gidme). A raakisdi kubu, a tufukka.

* **29:32 29:32** Toksin tiik ci ndii, cum dah, ca tokis ini tiiki nik, cum dah, ca tokis ini reɓ mand na tiiki.

30

¹ Wa Rasel hot ne a mindi raak na Yanhooba kubu, a ayrukka taambdoh ce Leya η raaki aa raake kubu ; a woosa Yanhooba ne : « Boo raakaat kubu, η kaanid waay ! »

² Yanhooba ayrukka de, a woosa de ne : « Nam Kooh yi hondoh da raak kubu e ? »

³ Rasel loffa ne : « Huna na Bilha ñaamin ngo, a raakid to kubu kodaah, po η min nik basil. »

⁴ Rasel edta Yanhooba ñaamin de bitib, a hunnda na de ;

⁵ yeem ammba rook, a raakidta Yanhooba kubu yaar.

⁶ Rasel woosa ne : « Kooh atte'id, a edid to keeh, a namid to kerah po a onid to kubu yaar. » Wed tah, Rasel teekka de Daan (a atte'id).

⁷ Bilha ambissa rook, a raakdissa Yanhooba kubu yaar.

⁸ Rasel woosa ne : « N leberid na taambdoh ho leber miskid po η saahid. » A teekka kubka Naftaali (η leberid).

⁹ Wa Leya hot ne a tufkid, a minisdi raak kubu, a bayya ñaamin de Silpa a edta Yanhooba de bitib.

¹⁰ Silpa raakidta Yanhooba kubu yaar,

¹¹ Leya woosa ne : « Wii deey, wa muud. » A teekka kubka Gaad (muud).

¹² Silpa raakdissa Yanhooba kubu yaar,

¹³ Leya woosa ne : « N sumid po bitib ci hey wee ne η sumid. » A teekka kubka Aser (sum).

¹⁴ Wa raakka mbeh, η jamanoona baa ngudohe bele, Ruben hotta kidig ci na paye bitib minaadi raak kubu, na woyse mandargoor, a kommba

yaay ba Leya ca. Rasel hotta ca, a woosa Leya ne : « On ndo η mandargoor cin kubkin dā, ne wa neb dā dāh. »

¹⁵ Leya loffa dē ne : « Naafi fu naaf jaar ro doydī dā e ? Po fu waadis bay mandargoor cin kubkin ngo. » Rasel woosa dē ne : « Mbaa Yanhooba neehaat na dā woti te fu ed to kidig ci. »

¹⁶ Wa Yanhooba puloh yohon ca na niina, Leya kadta coha na dē, a woosa dē ne : « Woti, fu na hee neehe na so laam, η romid mbari na mandargoor cin kubkin ngo. » Mbadī, Yanhooba neehha na Leya.

¹⁷ Kooh teydukidta Leya, a ammba rook, a raakissa kubu jaar, yi yatuusdoh.

¹⁸ Leya woosa ne : « Kooh wirndid to η edī η ed jaar ro ŋaamin ngo. » A teekka kubka Issaakar (wirndin ngo).

¹⁹ Leya ambissa rook, a raakissa kubu jaar, yi yasna-yino'doh.

²⁰ A woosa ne : « Kooh tumdid to in yakak, kotii jaar ro hey yo meeble, laam η raakdid dē kubu jaar yasna-yino. » A teekka kubka Sabuloon (a hey yo meeble).

²¹ N mirndaani a raakissa kubu bitib a teekka dē Dinaa.

²² N ini kad η Rasel, wa Kooh tufuk η in cin dē, a teydukidta dē, a onnda dē, a minnda raak kubu.

²³ Rasel ammba rook, a raakka kubu jaar. A woosa ne : « Kooh puldohid to η kaciikin ngo. »

²⁴ A teekka kubka Yuusufa (a baataat), a kiimmba Nikidi ne a baat dē kubu jaar.

Findi Yanhooba raakoh gatin de

²⁵ N finho raakuukan Yuusufa, Yanhooba woosa Laban ne : « On ndo n haad kur boo.

²⁶ Fu ed to bitib cin ngo na kubuucin ngo n coot, laam, bed tahee so pangkidfeeda da ; fu n haf fu, fu inhid ini n habdid da. »

²⁷ Laban woosa de ne : « On ndo wa on ! Laam, n markiskid po n hotid ne, Nikidi barke'did to saguufu,

²⁸ woya ini fu waad wirndu, n ed da wa. »

²⁹ Yanhooba woosa de ne : « Fu n haf fu, fu inhid findi n pangkidoh da, na findi gatin da mirndoh mand saguuso.

³⁰ Ini yissuuti fu raakee bala n hayan dah, wa baatkid baahid. Laam ina n aasoh kahan fu poyi, Nikidi barke'did da saguuso. Mbaa wa reyid kotii nak ne n pangkid haf fo. »

³¹ Laban meekissa de ne : « Mi na hee da ede hend na ? » Yanhooba woosa ne : « Fu heydi so ede ali in, waaye fu teyduk ini maa hee da woye dah, n hey taalndide, n niiddissee da gatin da.

³² N woo ne, woti, n hey aase n gat cin da, n pulid pe' ci na mbaal ci jen, ci nik njeenje nga na mbaal ci suusus ci, ca nik wirndin ngo.

³³ Kim fu hey marke wirndin ngo dah, fu hey hote kiyurhin ngo, laam fu hot mbaal ci nikdi suusus mbaa pe' ci nikdi njeenje nga dah, fu inah ne ca roku roku. »

³⁴ Laban woosa de ne : « Ee n hunid nga. »

³⁵ Waaye mbaafi, Laban bayya suket ca na pe' ca njeenjeeca raak in yaanow jen, na mbaal ca suusus ca, a degga ca n yaah kubuucin de.

³⁶ A cootta na ba, ba ussa Yanhooba ini ree tiindu neeh kaahay, waaye Yanhooba taambko-heeda ini tas η gatan Laban.

³⁷ Wed a waakoh bi ndood iiri ngan kidig kaahay baahaadi, ndood "*poopaalye*" na ndood "*gerte-tubaab*" na ndood "*palatan*" ; a ηeey-ηeeyidta ca po ndood nu nga dah, raakka yaanow yaanow.

³⁸ A bekka ca η dooy hongla na andohse, ne doopaat ca hay ane dah, ca hot ca laam, doopaat ca meed rapkoh η ndaam ne ca hayya ane dah.

³⁹ Ca rapkohha η fiki ndood ceem dah, ca na rime buul njeenje.

⁴⁰ Yanhooba sabsohha buul ceem, a yurhidta haf cin ca ngan njeenjeeca na suusus ca nikee ngan gatan Laban. A waakoh gat haf ce daa, baahaadi na wan Laban*.

⁴¹ Doopaat ca kapid ca heesa rapkohe dah, a bekid ca ndood ca ne ca rapkee dah, ca yurhidkoh na ca,

⁴² waaye ca nikka doopaat ca ñiibid ca dah, a bekdūu ca ali in. A tumee daa po ca kapid ca nikka can de, ca ñiibid ca nikka can Laban.

⁴³ N mirndaani a nikka hed raak-raak yakak, a raakeen bi gat pe' na mbaal na bi ñaam yaar na bitib na bi ngeelemb na bi mbaam.

31

Yanhooba moondid ne a haad Kanaan

* **30:40 30:40** Ini Yanhooba habid ndii na pe' ci na mbaal ci, wa tasid ñiin ngan pedefem heber.

¹ Kadta po Yanhooba kerahha ini kuBuucin Laban meed woo, an : « Yanhooba bayid raak-raakin baabin boo jen po wa tahid de raak. »

² N dooy ineem Yanhooba nammba hot ne findi Laban mandee na de, a mandisdi daa.

³ Nikidi woosa Yanhooba ne : « Gurda fu haad kur du, nga bi kahan baab du, η hey rise na da. »

⁴ Waam raak Yanhooba na gat ca η yohon ca, a nakohha beedkidu bitib cin de Rasel na Leya ;

⁵ a woosa ba ne : « N markid po η hotid ne baab du mandisdi nga so findi a mande. Waaye Koohin baab boo yii na so.

⁶ Du inhid ne η pangkidid de findi η minoh,

⁷ hondohdi a worra so, a boysohha wirndin ngo waas ndankiyaah, waaye Kooh faddi de ne a tum mbo miskid.

⁸ A woosa so ne doopaat ci tap-tap ci ced wirndin ngo dah, ndaamuuci jen na rime raakid tap-tap. A woosa ne ci fiis-fiis ci ced wirndin ngo dah, ndaamuuci jen na rime raakid fiis-fiis.

⁹ E Kooh naaf gatin baabin du, a edta so wa.

¹⁰ N jamanooni doopaat ci na rapke, η hotta η dooy heey ne suket ci na rape jen nikee njeenje raakid tap-tap mbaa fiis-fiis.

¹¹ Wed malaakaanin Kooh woyoh ne : “ Yanhooba ! ” N woosa de ne : “ Ee mi yi kerah da. ”

¹² A woosa so ne : “ Marka, doopaat ci na rape jen ca njeenje, raakid tap-tap mbaa fiis-fiis, laam η hotid findi Laban na tumohe na da.

¹³ Nam Koohi teebkee da η Betel η diska fu yipee atoh fa, fu yiiffa diwliin nga, te fu gappa so

mbadi. N̄ d̄iski wa nik ndii, fad̄a kur kii, fu haad kur d̄u. ” »

¹⁴ Wa Yanhooba woo woo keem, Rasel na Leya loffa d̄e ne : « Boo raakisdi bak na in lamaah n̄ kahan baabin̄ boo.

¹⁵ Boo mand na jaambur nga d̄e ; laam a toonid̄ boo po a ñamid̄ candoomi.

¹⁶ Mbaa, in nu Kooh naafoh nga d̄e d̄ah, a win̄ boo na kubuucin̄ boo ; tuma ini Kooh nak d̄a. »

¹⁷ Wedi Yanhooba koodkoh, a rapid̄ta bitib̄ cin̄ d̄e na kubuucin̄ d̄e n̄ ngeelemb̄ ca,

¹⁸ a nammba bay doopaat can̄ d̄e na in ca a raakoh Paddan-Aram jen ne a dokuk kahan baab̄ ba Isaahha n̄ Kanaan.

¹⁹ Waam raak Laban kadid̄ hufa find can̄ mbaal can̄ d̄e. Rasel tondukka nga, a rokka in ca pestuud̄ ca baab̄ ba ambee ne ced̄ kooh cin̄ d̄e.

²⁰ Yanhooba nammba inah ne Laban yi baah n̄ cuubin̄ Aram ci nikdi nga, a moonnda d̄e.

²¹ A saandohha na ina a raakoot jen, a huussa kala na woyse Ewfaraat po a pullaa, a yurahha n̄ bak tangooca nik n̄ Galaad.

²² Yanhooba cootid̄ po wa raakka neeh kaahay, Laban hanndaa woyu.

²³ A jaarra hun na booban̄ d̄e, ba taambd̄eeda Yanhooba ini ree neeh yasna-kanak, ba hannda d̄e rahas n̄ tangoocan̄ Galaad.

²⁴ Waaye n̄ weka, Kooh teebukka Laban ngan̄ heey, a woosa d̄e ne : « Wortuka woo Yanhooba in. »

²⁵ Wa Laban rahas Yanhooba, raak de yipid ŋ tangoocan Galaad ; Laban nammba yip diip can de nga, a yi na booban de.

²⁶ A kadta ŋ Yanhooba, a woosa de ne : « Fu habid ye cii, fu na dembohee so ye fu coote ? Fu bayndoh kubuucin ngo bitib ci po haa boobi ambohu ŋ hiñoh.

²⁷ Wee tah fu moonnda so, fu kade te fu asukdi so ? Fu woyeen ndo dah, ŋ heen da fade fu kad modof, ŋ bend da na bi yeek na haan na koora.

²⁸ Fu ondi so sah, ŋ askoh na set cin ngo na kubuucin ngo ; fu tum naandoha kat !

²⁹ Ŋ minid da tum in sepyid, waaye Koohin baab du teebkid to niinma, a woosa so ne : “ Wortuka woo Yanhooba in. ”

³⁰ Fu seesuk haad kahan baab du dah, fu minid kad sah, waaye fu rokoh kooh cin ngo ye ? »

³¹ Yanhooba loffa Laban ne : « Ŋ neyyohee ne fu naaf kubuucin da.

³² Waaye bo' nu fu hot na kooh cin da dah, a pesissandi. Ŋ fiki boobin ngo na bin da, marka, in nu fu hot na so te nik ne ya fu raaka dah, bayaa. » Waam raak Yanhooba inahdi ne a Rasel rok ca.

³³ Wedi Laban aasoh ŋ diipan Yanhooba na wan Leya na can ñaam ca kanak ca, a hotdi in. A pulohha wan Leya, a aassa wan Rasel.

³⁴ Raak Rasel bayid kooh ca, a bekka ca ŋ teg ngeelemb, a booffa nga. Laban marakka diipa jen, a hotdi in.

³⁵ Rasel woosa de ne : « Baab deey, fu na hee so hey daase, ŋ mindi kuruk laam ŋ hot naaw. » Ndaa a markoh po a yaabpa, a hotdi ali in.

³⁶ Wedi Yanhooba ayrukoh, a ngasukka Laban an : « N tum da ye, η habid winde ro' po fu taambfee so mand an ?

³⁷ Wi fu waak η in cin ngo po fu yutta, pulda ini fu hot ndii te fu raakkaa, degaa ndii η fiki boobin ngo na bin da, ba atte boo.

³⁸ N tumid kiis ndan̄kiyaah-kanak (20) η kahan fu ; ali doopaat moosdi waanoh nga te η moosdi da ñamdoh kuy yino.

³⁹ Yaa nu apseen nga dah, η meeddi da de kom, ñam meeda deguk, te doopaat nu rokseen nga, wa nik na wek mbaa na noh, fu meed to de meed wirndiduk.

⁴⁰ Dohdin nahi meed reeh nga so. Wek ree dah, soosi hee so ape ; η minuu sah gind pani.

⁴¹ Kiis ndan̄kiyaah-kanak (20) ceddi, η nikka ca η kahan fu, η pangkidid da kiis ndan̄kiyaah na kiis nikiis (14) ne fu on ndo kubuucin da kanak cii. N pangkidissa da kiis yasna-yino ne η raak gat, waaye hondohdi, fu boysohid wirndin ngo waas ndan̄kiyaah.

⁴² Koohin Ibrahiima, a nammba nik Yi baab boo Isaahha nupe, a amboheedi so dah, fu heen ndo aane yaah barang. Waaye a hotid findi η yaaboh na ini η op po tahha niinma, a atteesa. »

⁴³ Wa a woo ineem, Laban loffa de ne : « Bitib cii, ba kubuucin ngo, komaakcii, ba bin ngo te gat cii, ñam raak ca. In nu fu hot ndii dah, wa baah nga so ; diski wa nik ndii fu liibid moos ne η hey tume kubuucin ngo in, na komaakcin ba e ?

⁴⁴ Mi yi kiim da boo tufkid ambtidoh ndii mi na da te wa raak ini seede'ana. »

⁴⁵ Yanhooba parahha atoh, a yippaa,

⁴⁶ a woosa yaaban de ne ba parhaat atoh ;
ba parahha, ba juukka ca disik yino. Yutta, ba
booffa nga jen, ba ñameeda.

⁴⁷ Laban teekka diska Yegaar-Sahaduta (juuk
atoh seede η pedmin de), Yanhooba nammbaa
teek Galeed (juuk atoh seede η pedmin de).

⁴⁸ Laban woyeen ne : « Juukin atoh fii wedi ini
na hee nike seedeeni η harmban mi na da woti.
» Wed tah wa teekuusa Galeed.

⁴⁹ Wa teekissuud Mispa (disik markoha), laam
Laban woyiseen ne : « Nikidi markaat boo
kanak baahid ne boo hotohisdi dah.

⁵⁰ Fu torhid kubuucin ngo, mbaa fu bay bitib
wiiriis fu deg nga ba dah, inha ne ali bo' nikdi
η harmban mi na da, a Kooh nikan seedeeni η
harmban boo. »

⁵¹ Laban woyissa Yanhooba ne : « Juukin atoh
fii na atoh fi η yip,

⁵² ced η harmban boo, wed teeboh ne η joydi
ca cootuk ne η yurhid in modaadi nga da te fu
joydaa nam tum.

⁵³ Koohin Ibrahiima na yin Nahor*, kooh cin
baab cin ba, nikaat seedeecin boo. » Yanhooba
ginnja η Kooh yi baab ba Isaahha nupe.

⁵⁴ Yutta a pulidta seeykaah wuu Kooh, a
feedukka yaaba jen, ba ñammba, ba neehha
nga, η tangoora.

32

¹ Wa Kooh wiis, Laban kurukka na baaba teal,
a morgidkohha na set can de na kubuucan de, a

* **31:53 31:53** Nahor kosee in wiiriis baahdi na Kooh Nikidi.

askohha na ba, a haadeeda.

² Yanhooba taalndidta waasan de. A yi kadoh kadoh po, bi malaaka teebukka de.

³ Wa a hot ba, Yanhooba woosa ne : « Wii deey, wa daliŋ Kooh. » Wed tah a teekka dŋska Mahanayim (dal ci kanak ci).

Yanhooba neyyohid' cohiŋ de na Esaaw

⁴ Wa ineem coot, Yanhooba woossa bi bo' ne ba adug de ŋ taambdoh ce Esaaw, ŋ kur ka na woyse Seyiir ŋ Edom.

⁵ A woosa ba ne : « Du kad' dah, dŋ na wee kilifaaniŋ ngo Esaaw ne : “ Ñaamiŋ dŋ Yanhooba a yi woos boo. A woo ne a baabee dŋskaŋ Laban, a nikka nga po woti.

⁶ A raakid' bi inoh na mbaam, na bi pe' na mbaal na bi ñaam jaar na bitiŋ. A yii kiim dŋ ne fu teyduk de modod. ” »

⁷ Wa booba Yanhooba woossee hay, ba woosa de ne : « Boo deey, boo kadid' ŋ taambdoh fu Esaaw. A yii ŋ waas, na haye na jaar teemet-nikiis (400). »

⁸ Wa Yanhooba kerah ineem a neyyohha lool. A paysohha boobaŋ de dal kanak, na mbaal ca na pe' ca na inoh ca na ngeelemb ca.

⁹ Laam a woo ne : « Esaaw keen winoori dah, wi tas hey mine fus. »

¹⁰ Yanhooba kiimba Kooh an : « Nikid'i, Koohiŋ caac Ibrahiima, yi nam nik Koohiŋ baab Isaahha, a fu woyee so ne ŋ dokkaat kur boo, nga bi kahan baab boo te fu hey yo ambohe.

¹¹ Mi yi ñaamiŋ dŋ deey, ŋ card'i baahohi fu baahoh ho na ambi fu amb mbo ; laam, wa maa

huuse η kalan Yurda, η ambee ndood dong η yaah cin ngo te η raakid dal kanak kotii.

¹² Mi yii kiim dā fu mucid to η yaah cin taambdoh ho Esaaw laam, η neyyohid ne a raak ko ndii, a ap po, a apndoh ndaamu na kubu.

¹³ A fu woyee so ne : “ N hey dā ambohe, η baat bi na hee rimkohe nga dā, po ba hend na merhey mi η yaah-cookmi. Ali bo' minandi ba kind. ” »

¹⁴ Yanhooba neeh ndaam, a nihsidta taambdoh ce Esaaw η raak-raakan de ne a ed de ;

¹⁵ ca nikka pe' teemet-kanak (200) na suket ndanjiyaah-kanak (20), na mbaal rib teemet-kanak (200) na kuy ndanjiyaah-kanak (20),

¹⁶ na ngeelemb ndanjiyaah-kaahay (30) bapdoh na buul can ca, na inoh rib ndanjiyaah-nikiis (40) na naar ndanjiyaah na mbaam rib ndanjiyaah-kanak (20) na mbaam naar ndanjiyaah.

¹⁷ Gat nu nga dah, a edtaa ñaam. A woosa ba ne : « Adgidoha, du kad te du usoh, η taambee nga du. »

¹⁸ A woosa ñaama adug ne : « Fu coh na taambdoh ho Esaaw dah, a meekis dā ne : “ Ya ba kilifaanin dā ? Fu na kee nde ? Ya ba raak gati fu bay wii ? ”

¹⁹ Woyaa de ne : “ A ñaamin dā Yanhooba na daasnukohee dā wa, te a yii hay η finho boo. ” »

²⁰ A nammba woo ya kanakdoh dā, na ya kaahaydoh, na ba ñaakee η gat ca jen. A dennga ba ne : « Du coh na Esaaw dah, woyaat de ineem,

21 te kanaat alkoh baat nga ne ñaaminɗe Yanhooba yii hay ɗe finhoodu. » Yanhooba woosa ɗe dooy ce ne : « Mi na hee ɗe giifde na in ci ɗe on ɗe ; yut, ɗe coh na ɗe dah, ɗe liibid ne a hey yo teyduke modod. »

22 Gat ca onohu cootta, waaye a yi Yanhooba, a neehha diska.

Lebran Yanhooba

23 Na weka, Yanhooba bayya bitib can ɗe kanak ca, na ban ɗe ñaam ca kanak ca na kubuucan ɗe ndankeyaah na yinooca (11), a huusidfa ba kalan Yabbok.

24 A koc ba yakaandkid, po yutta a degga raakan ɗe nga.

25 A tassa ɗe diska kiik ce ; a nikka nga po jaar pulla nga ɗe, ba neehha leber po ɗe wiisaadina.

26 Wa jaar kad po, a inahha ne a minidfi Yanhooba in ɗe lebera, a labpa ɗe ɗe rangay ; rangyin Yanhooba mukuyca.

27 Jaara woosa ɗe ne : « Fad to ɗe coot bala nohi pulan dah. » Waaye Yanhooba woosa ɗe ne : « Ƴ heydi da fade fu coot ne fu barke'idfi so dah. »

28 Jaara meekissa ɗe ne : « Fu teeku na ? » A woosa ne : « Ƴ teeku Yanhooba. »

29 Jaara woyissa ɗe ne : « Fu teekissuufi Yanhooba. Tiikin da kotii wa Israayel, laam fu hiñohid na Kooh, fu hiñohha na bo' te ya fu min. »

30 Yanhooba nammba ɗe meekis : « Fu minid to woo findi fu teeku e ? » A woosa ne : « Wee tah fu meeksee so tiikin ngo ? » Ƴ ineem, a barke'idfa Yanhooba.

³¹ Yanhooba teekka diska Peni'eel (fikiirin Kooh) laam, a woo ne : « N hotid Kooh jahran te η ris pes. »

³² Wa noha pul, raak Yanhooba kurkohid Peni'eel, a yiibeeda sagu rangyin de.

³³ Ineem wed tah po woti, raakid baki nik η rangay Israayel ci na ñameedi wa, laam, Yanhooba labsee nga.

33

Cohan Esaaw na Yanhooba

¹ Wa Yanhooba puloh Peni'eel, deekka po a hotta Esaaw hayeeda na yaar teemet-nikiis (400). A paysohha komaakca η harmban Leya na Rasel na ñaam ca kanak ca.

² A adgid ñaam ca kanak ca na kubuuca a raak na ba, a degga Leya nga na ban de, a mirndohidta Rasel na Yuusufa.

³ Yutta, a hannda adug η fikiira a kadeeda, a yekdeeda taambdoh ce Esaaw poo a raakka waas yasna-kanak bala a reyan nga de dah.

⁴ Esaaw nuppa, a kadta coha na de. Wa a ree, a morgidukka de, ba ambukohha kanak, ba fudeeda.

⁵ Wa Esaaw hot bitiɓ ca na komaakca, a meekissa Yanhooba ne : « Boobi fu hun na ba bii, ba ye nga da ? » Yanhooba loffa de ne : « E kubuuci Kooh baahoh ho, kilifaani. »

⁶ Ñaam ca na kubuucan ba rebpa, ba yekidta Esaaw.

⁷ Leya na ban de nammba reb, ba tummba daa. Yutta, Yuusufa na Rasel nammba tum daa.

⁸ Esaaw meekissa de ne : « An wa ye tah da woosoh gat ci η coh na ca jen ? » Yanhooba loffa de an : « Ne fu teydufuk ko modof kilifaani. »

⁹ Esaaw woosa de ne : « Yaarin ngo, η raakid po η doydif, fu minid amb ini fu raak. »

¹⁰ Yanhooba loffa de ne : « Muk η kiim da wa kiim ne fu ambdisdi so aay-keeñ dah, teya in ci η on da ; laam wi η coh na da fu teydufid to modof po haa η coh na Kooh jahran.

¹¹ Mbaa teya in ci η on da, laam Kooh onid to po η raakid lool. » Yanhooba ñaakidta de na ca po Esaaw mirndohha ca bay.

¹² Esaaw woosa de ne : « Haya boo kad, η bend da. »

¹³ Yanhooba woosa de ne : « Kilifaani, fu inhid ne komaakci ndengdi te η waad seeskid doopaat ci na bapde dah, noh yino dong ca kaan jen.

¹⁴ Kon kilifaani, fu na hee so hey adge, η hun na komaakci na gat ci, η taambee nga da yin-yin po mbadna η raakan da η Seyiir. »

¹⁵ Esaaw woosa de ne : « Mbaa, fada η haawsid da ngan boobin ngo. » Yanhooba woosa de ne : « Wa cardaa, η waadfee rek ne fu teydufuk ko modof. »

¹⁶ Mbad, Esaaw koodissa waas, a gurdeeda Seyiir,

¹⁷ waaye Yanhooba yurahha kur ka na woyse Sukkoot. A habidta kahan nga, a namba diipid doopaat can de nga ; wed tah diska teekuusa Sukkoot (diip).

¹⁸ Yanhooba reyid Kanaan modof kotii η pulohan de Paddan-Aram, a yipee η fiki kur ka na woyse Sisem.

¹⁹ A romohee yohna a yipohee d̥iip caŋ de ngan kuɓuucan̄ Hamor, baabin̄ Sisem. Candooman̄ wa n̄ikee yel haalis teemet (100).

²⁰ A habid̄ta seeykoha nga ; a teekkaa El-Elohe-Israayel (Koohin̄ Israayel a yi Kooh).

34

Taamb̄soh caŋ Dinaa wirnduk̄d̄id̄ de

¹ Wa raakka mbeh, Dinaa, kuɓka caɣya Yaŋhooba raakee na Leya, kad̄ta marka bitib̄ caŋ kur ka,

² raak Hamor, ya baah ŋ cuuɓan̄ Hiw ca a yi adgohee wa ; a raakeen kuɓu yaar teeku Sisem. Sisem yeem hotta Dinaa, a ammba de, a siiffa de.

³ A waad̄ta de po a jeemeeda de nook ŋ haf ce ne yeem waad̄ de ;

⁴ a woosa baab̄ ɓa Hamor ne : « Baab, ɓayid̄ to caɣyii bitib̄. »

⁵ Wa Yaŋhooba kerah ne Sisem yahid̄ kuɓkan̄ de Dinaa, a wood̄i in nga laam wa raak kuɓuucan̄ de yaar ca ŋ yohon ca na gat ca ; a sek sek po ɓa hayya.

⁶ Ŋ neeh ceem, Hamor, baab̄ bi Sisem kad̄ta ŋ Yaŋhooba ne a woo na de.

⁷ Wa hennda kuɓuucan̄ Yaŋhooba pulohha yohon ca, ɓa kerahha ina raak, wa mannda na ɓaseh nga ɓa. Wa ayruk̄id̄ta ɓa lool laam Sisem habid̄ in moɗaadi'id̄ ; faanka a faanuk kuɓkan̄ Yaŋhooba, ini joyd̄i tumu ŋ Israayel.

⁸ Hamor woosa ɓa ne : « Sisem, kuɓkin̄ ngo waad̄id̄ Dinaa lool ; mi yii kiim d̄u ne d̄u on de de bitib̄.

⁹ Te, boo kilooktidohaata, du bayee bitib ŋ kuɓuucin boo, boo namee kilook ŋ caɗay cin du.

¹⁰ Kur ki wedi wii, genaata na boo, du toontukee nga, du waak merhey nga. »

¹¹ Sisem nammaba woo Yanhooɓa na taambɗoh can Dinaa ne : « Du teyɗukid to ɗah, in nu du meekis so ɗah, ŋ hey du wa ede.

¹² Meeksaata to cakiim* bitid, ŋ hey wa edohe. Meeksaata to in laayid, ŋ hey du wa one ; teyɗukaata to on kuɓkin du bitib rek. »

¹³ Sagu yahi taambɗoh ba Dinaa yahu, kuɓuucin Yanhooɓa ñaañohha Sisem na Hamor, yi baabin ɗe ;

¹⁴ Ba woosa ba ne : « Boo mindi on taambɗoh boo yaari nguɗukɗi laam ineem, mand na baseeh nga boo.

¹⁵ Boo min du teyɗukid ŋ in yino, wed ne yaar cin kur ki jen nguɗuk findi boo.

¹⁶ ŋ ineem du hey mine bay bitib ŋ caɗay cin boo, boo min bay ngan bin du ; boo gen na du, boo nik yino.

¹⁷ Waaye du hundi ŋ ineem ɗah, boo hey baye taambɗoh boo te boo coot na ɗe. »

¹⁸ Wed Hamor na kuɓkin ɗe teyɗukoh ineem.

¹⁹ A yi Sisem, a arra tum ina a woyu sagu waada a waadee kuɓkan Yanhooɓa. A nikee boya uupee kerhidu ŋ kahan baab ba.

²⁰ Hamor na Sisem kadta ŋ teembohaara, ŋ aasohaanan kur ka, ba woosa booban ba ne :

²¹ « Boobii deey, ba raakid jam na boo, boo faɗaata ba, ba gen ŋ kur ki laam wa angid ; ba

* **34:12 34:12 cakiim** : ini yaar na koce edoh ne a kiimee bitib ɗah.

toontukee nga, boo minee bay bitib η kubuucin ba, ba namee bay bitib η bin boo.

²² Ba hey teyduke gen na boo, boo nik yino, waaye, bala ineem minan nik dah, yaar cin kur ki jen hey ngudke findiiba.

²³ Boo teydukaat tum ini ba woo, ba min gen na boo. Wa nik dah, gat cin ba na raak-raakin ba jen jaaran nik cuu boo. »

²⁴ Yaar ca nikee η aasohaanaη kur ka jen, kerhidta Hamor na kubkin de Sisem, ba ngudukka.

²⁵ Wa ba nguduk po wa degga neeh kanak, miskida nikka na yaar ca, kanak η kubuucan Yanhooba, Simeyong na Lewi, taambdoh can Dinaa, bayya ndang can ba ; ba aassa kur ka modof, ba appa ba jen.

²⁶ Ba apndohha Hamor na Sisem, ba naaffa Dinaa, ba cootta na de.

²⁷ Wedi kubuucan Yanhooba binooba rokoh in ca nikee η fidaf ca, ba bayya ina nikee raak-raak η kur ka jen sagu njoofa taambdoh ba Dinaa beku.

²⁸ Ba bayya doopaat can ba na in ca nikee η dooy kur ka na yohon ca jen.

²⁹ Ba bayndohha raak-raakan ba jen na ko-maakca yin ca na bitib ca, ba fadfi ali in η kahan ca.

³⁰ Wa ba puloh ndeem, Yanhooba woosa Simeyong na Lewi ne : « Du deey, du tefdif to ro', du tahid po bi Kanaan na bi Peris, bi gen kur cii, hey yo sange. Ba hey ambsukohe, ba keen ndo, ba apndoh ho na bi kahan ndo, laam boobin ngo laayfi. »

³¹ Ba loffa de ne : « Yaari joyid tum taambdoh boo findi toonkoh e ? »

35

Yanhooba η Betel

¹ Wa raakka mbeh, Kooh woosa Yanhooba ne : « Kada Betel, te fu nik nga ; habda seeykoha nga wuu so, mi yi Koohi teefkee da nga, wa fu nupee taambdoh fu Esaaw. »

² Yanhooba woosa bi kahan ce na booba hunee na de jen ne : « Sabsukoha na kooh* cin jaambur ci, ci nik na du, baktukaat te du bekuk kulba wiiriis,

³ boo kad Betel, η habda Kooh seeykoha nga. A yi hirpee so wa η feyu te a baatdohha so η disik ci η taamb jen. »

⁴ Ba bayya kooh ca nique na ba jen, na long-long ca ba bekkee η nof can ba, ba eda Yanhooba ca ; a acca ca η tasan kidga yakka nik η sero Sisem.

⁵ Yutta, ba cooteeda. Kooh tummba, booban kur ca wilee ba neyyohha po, ba kaañdi taambid kuɓuucan Yanhooba.

⁶ Yanhooba na booba hunee na de kadta po ba reesa Luus, wed Betel, η kur kan Kanaan poyi.

⁷ A habida seeykoha nga, a teekka diska El-Betel (Koohin Betel) laam, Kooh teefkohee de ndaam wa a nupee taambdoh ce.

⁸ Bitfa meedee bapid Rebeka na woyse Debora hunee na ba. A yaa kaanohha ndaam. Ba acca

* 35:2 35:2 kooh ci : marka saar 31, aaya 19.

de η tasan kidga yakka nik η sero Betel ; ba teekkaa Kidgiη-Fud-ci.

⁹ N pulohan Yanhooba Paddan-Aram po a reesa Betel, Kooh teebkissa de nga, a barke'idta de.

¹⁰ A woosa de ne : « Tiikiη dā wa Yanhooba, waaye fu beedkissassandī Yanhooba, fu teeku Israayel kotii. » Kooh teekka de Israayel.

¹¹ A woyissa de ne : « Ñam Koohi Min. Rimaatdoha, fu baatuk laam cuub angid na heet laayid hey pulohe nga dā ; bi buur sah hey raake nga.

¹² Kur ki η onee Ibrahiima, η onndaa Isaahha, η hey dā wa one, η ona bi na hee rimkohe nga dā. »

¹³ Wa a woo po yutta, Kooh fadta Yanhooba η ndaam, a cootta dafka.

¹⁴ Yanhooba bayya atoh, a yippaa η dīska. A seeykohhaa anaah, a yiiffa diwliin η dafuk wa.

¹⁵ A teekka dīska Kooh woyohee na de Betel (kahan Kooh).

Raakuukan Benyaamin na kakaan kan Rasel

¹⁶ Wa Yanhooba na booba hunee na de puloh Betel, ba kad kad po ba tassa ree Efraata, raak Rasel nīkee rook, a miskasseeda ; raakan de kubu misikka lool.

¹⁷ N dooy miskideem, dooñoha nīkee na de woosa de ne : « Kana neyyoh, fu raakis kubu jaar. »

¹⁸ Waam raak Rasel kaaneeda, bala a ngudan dah, a teekka kubka Benooni (kubkiη miskidī ngo). Waaye baab ba teekka de Benyaamin (kubkiη yaah-ñahmi).

¹⁹ Rasel kurukka nga, a acuusa η waas Efraata, wedef Betlehem.

²⁰ Yanhooba yippa atoh inhisoha η ruy-ruyan de ; atoh faam wa daa nga po diskiki maa woyohe na du ndii.

²¹ Wa Israayel (yi Yanhooba) puloh ndaam, a kadta, a yippa diip can de η finho Migdal-Eder.

²² N nikan Israayel ndaam, Ruben faanukka na Bilha naama baab ba bayee bitib ; Israayel yeggaa.

Yanhooba raakeen kubu yaar ndanikiyaah na kanak (12).

²³ Bi a raakee na Leya nikee Ruben saawin de, na Simeyong, na Lewi na Yudaa na Issaakar na Sabuloon.

²⁴ Bi a raakee na Rasel nikka Yuusufa na Benyaamin.

²⁵ Bi a raakee na Bilha, naaman Rasel nikee Daan na Naftaali.

²⁶ Bi a raakee na Silpa, naaman Leya nikee Gaad na Aser. Beem, bed kubuuci yaar ci Yanhooba raakoh Paddan-Aram.

Kakaan kan Isaahha

²⁷ Wa raakka mbeh, Yanhooba dokukka diskikan baab ba Isaahha η Mamre η sero Kiriyaat-Arba wa na woyse Hebron kotii. Ibrahiima nameen gen nga.

²⁸ Isaahha kaan wa a raak kiis teemet na kiis ndanikiyaah-yasna-kaahay (180).

²⁹ A kaan η finho kipes hutid, a haadda Jaanim. Kubuucin de Yanhooba na Esaaw uummba de.

36

Bi rimkoh η Esaaw

¹ Inii wed' naandsuku η Esaaw, yi teeku Edom, na bi rimkoh nga de.

² Esaaw bayeen bitib η cafay can Kanaan ; beem ba nikee Aada na Ohlibaama. Aada nikee kubu Eloon ya baahee η cuubin Hit ci. Ohlibaama nikee kubu Aana, Aana nikka kubu Sibeyon ya baahee η cuubin Hiw ci.

³ Taambdoh Nebayot, Baasmat yi kubu Ismaayla namee baah η bitib cin de.

⁴ Aada a yi rim Elifaas, Baasmat rimbba Rewyel,

⁵ Ohlibaama rimbba Yewus na Yalaam na Koorah. Bii bed' kubuuci jaar ci Esaaw raakoh Kanaan.

⁶ Wa raakka mbeh, Esaaw bayya bitib cin de na kubuucin de, jaar na bitib, na booban de, a bayndohha doopaat can de na in ca a raakoh Kanaan jen, a yongsukka kur wiiriis, a ussa taambdoh ce Yanhooba.

⁷ Raak-raakan ba laayee laay po ba habisseedi η kur ka sagu doopaat can ba.

⁸ Esaaw yi teeku Edom, kadoh yipa daa η tangoocan Seyiir.

⁹ Inii wed' naandsuku η Esaaw na bi rimkoh nga de. A yi caacin Edom ca genee η tangoocan Seyiir.

¹⁰ Tiik cin kubuucin Esaaw jaar ci cedi cii : Elifaas yi a raak na bitiice Aada, na Rewyel yi a raak na Baasmat.

¹¹ Kubuucin Elifaas jaar ci nikka Teemaan, Omaar, Sefoo, Gataam na Kenas.

¹² Elifaas raakeen bitib ñaam na woyse Timna ; a raakeen na de kubu teeku Amalek. Beem bed set cin Aada, biti Esaaw.

¹³ Kubuucin Rewyel yaar ci nikee Nahat, Seerah, Samaa na Misaa. Beem bed set cin Baasmat, biti Esaaw.

¹⁴ Kubuuci yaar cin biti Esaaw yi na woyse Ohlibaama, kubkin Aana yin Sibeyon, bed Yewus, Yalaam na Koorah.

¹⁵ Kilifaacin bi rimkoh η Esaaw ba di bii : Bi rimkoh η saawin de Elifaas nikee Teemaan, Omaar, Sefoo, Kenas,

¹⁶ Koorah, Gataam na Amalek ; beem bed nikee kilifa η kur kan Edom bi rimkoh η Elifaas kubkin Aada.

¹⁷ Bi rimkoh η Rewyel, kubu Esaaw, nikee Nahat, Seerah, Samaa na Misaa ; beem bed nikee kilifa η kur kan Edom bi rimkoh η Rewyel kubu Baasmat, biti Esaaw.

¹⁸ Bi rimkoh η Ohlibaama nikee Yewus, Yalaam na Koorah ; beem bed kilifaaca rimkoh η kubkin Aana, Ohlibaama yi biti Esaaw.

¹⁹ Beem bed rimkoh η Esaaw, ba nikka kilifa η Edom.

Bi rimkoh η Seyiir

²⁰⁻²¹ Bii bed rimkoh η Seyiir yi baah η cuuban Hoor ca te bi Edom raakka ba genid nga : Lootaan, Sobaal, Sibeyon, Aana, Disoon, Eeser na Disaan. Beem bed nikee bi rimkoh η Seyiir, kilifaacan cuuban Hoor ca genee ngan kur kan Edom.

²² Kubuucin Lootaan yaar ci nikka Hoori na Hemaam ; taambdoh ce bitib teeksee Timna.

²³ Kuɓuuciŋ Sobaal yaar ci nikka Alwaan, Manahat, Eeбал, Sefoo na Onaam.

²⁴ Kuɓuuciŋ Sibeyon yaar ci nikee Ayaa na Aana. Aana yeem a yi koc hot masma dohdɗa baldee ŋ kehyi ngan bilaf fa, waam raak de niidde mbaam can baab ɓa Sibeyon.

²⁵ Kuɓuuciŋ Aana nikee Disoon na taambɗoh ce ɓitiɓ Ohlibaama.

²⁶ Kuɓuuci yaar ciŋ Disoon nikee Hemdaan, Esbaan, Yitraan na Keraan.

²⁷ Kuɓuuci yaar ciŋ Eeser nikka Bilhaan, Sawaan na Akaan.

²⁸ Biŋ Disaan nikka Uus na Araan.

²⁹⁻³⁰ Kon, ɓii ɓeɗ nikee kilifaacan cuuɓan Hoor ca ŋ kur kan Seyiir : Lootaan, Sobaal, Sibeyon, Aana, Disoon, Eeser na Disaan.

Buur ca nikee ŋ Edom

³¹ Bala buur raakan ŋ Israayel ɗah, ɓii ɓeɗ nikee buur can kur kan Edom :

³² Bela kuɓu Beyoor, a yi nikee ŋ Dinaaba.

³³ Wa Bela kaan, Yoobaab kuɓu Seerah, ya nikee ŋ Bosra a yi namsiɗ de.

³⁴ Wa Yoobaab kaan, Husaam ya ŋ kur kan Teemaan-Teemaan ca, a yi namsiɗ de.

³⁵ Wa Husaam kaan, Hadad, ya nikee ŋ Awit, kuɓu Bedad, namsiɗta de ; a yi laɓee Majaan-Majaan ca ŋ kur kan Mowab.

³⁶ Wa Hadad kaan, Samla ya ŋ Masreeka namsiɗta de.

³⁷ Wa Samla kaan, Sawul ya ŋ Rehobot-Hanahar namsiɗta de.

³⁸ Wa Sawul kaan, Ba'al-Hanan kuɓkiŋ Akboor namsiɗta de.

³⁹ Wa Ba'al-Hanan kuḅkiṅ Akboor kaan, Hadar ya ṅ Pawu namsidta ḁe. Bitiice teeksee Mehtabeel kubu Matareed yi kuḅkiṅ Mesaahab.

⁴⁰⁻⁴³ Bii beḁ nikee kilifaacaṅ cuuḅiṅ Edom ci puloh ṅ Esaaw, yaa nu nga ḁah, na kur kaṅ ḁa : Timna, Alwaah, Yetet, Ohlibaama, Eela, Pinoon, Kenas, Teemaan, Mibsaar, Magdiyel na Iraam.

37

Heey ciṅ Yuusufa

¹ Ṽ ini kaḁ ṅ Yaṅhooba, a nikee ṅ Kanaan ṅ kur ka baab ḁa genohaahe.

² Inii weḁ naandsuku ṅ Yaṅhooba na kahan ce. Wa kuḅkiṅ ḁe Yuusufa raak kiis ndaṅkiyaah na kiis yasna-kanak (17), a meedee hun na taambḁoh ciṅ ḁe, ḁa niidfee mbaal ca na pe' caṅ baab ḁa. A nikee komaaki, a meedta hun na kuḅuuciṅ Bilha na ḁiṅ Silpa, ḁitiḁ ciṅ baab ḁa. Taambḁoh ciṅ ḁe tummba in moḁaadi ḁah, a woo baab ḁa wa.

³ Israayel raakee ḁe ṅ kiyabkookaṅ ḁe, tahha po a yi a uupee waad ṅ kuḅuuciṅ ḁe jen. A haḁḁidta ḁe kulḁa modoh na modoh.

⁴ Taambḁoh ciṅ ḁe hotta ne baab ḁa uupee ḁe waad, weḁi tahee ḁa sang ḁe po, ḁa mineedi woo na ḁe sah, woo modod.

⁵ Wa kaḁeeda po, Yuusufa heeyca, a naand-sukka taambḁoh ciṅ ḁe wa, ḁa uuppa ḁe nga sang.

⁶ A woo ḁa ne : « Sikḁukaat ini ṅ heey.

⁷ An ḁoo nikee ṅ yohon ca, ḁoo tokeeda bele, ḁekka po ḁufiṅ ngo tufukka, ciṅ ḁu willaa, ca yekḁeedaa. »

⁸ Taambdoh cin de woosa de ne : « Fu waad woo ne a fu na hee nike buurin boo e ? Fu yilif boo e ? » Tahha po ba uuppa de sang, sagu heey can de na in ca a woyee nga.

⁹ Wa Yuusufa heeyis, a naandsukissaa taambdoh cin de an : « Hee ! N heeyissid nohi na cabni na hor ndan'kiyaah na yino yekdeeda so. »

¹⁰ A nammbaa naandsuk baab ba, yeem ngassa de an : « Fu heey ye weem ? Fu liibid ne mi na yaay du na taambdoh cin da, boo hey da yekde e ? »

¹¹ Taambdoh cin Yuusufa ayrukka de, Yanhooba daakohha heey ceem nof.

Taambdoh cin Yuusufa toonid de

¹² Wa raakeen jamano, taambdoh cin Yuusufa kadta mangaana na gatan baab ba n bak kur ka na woyse Sisem.

¹³⁻¹⁴ Mbeh, Israayel woosa kubkin de Yuusufa ne : « Haya n woos da, fu marka taambdoh cin da n Sisem, ndah ba daa n jam na doopaat ca. In nu raak nga dah, fu woo so. » Yuusufa woosa de ne : « Ee. » A tuuyca Yuusufa, yeem pulohha Oonan-Hebron, a rappa n bak Sisem.

¹⁵ Yaar cohha na de wiltidoheeda n bilaf fa, a meekissa de ne : « Fu na waake ye ? »

¹⁶ Yuusufa woosa de ne : « Mi na marke taambdoh cin ngo, fu minid to woo diskid ba na niidohe e ? »

¹⁷ Yaara loffa de ne : « Ba kurkid ndii, n kerhid ba woyeeda ne baa kee Dotan. » Yuusufa kadta ba raaka n Dotan.

¹⁸ Wa taambdoh cin de yok de hayeeda, bala a reyan nga ba dah, ba waakohha de ap.

¹⁹ Ba woytidohha η harmban ba ne : « Hed heey ci a yoon na haye.

²⁰ Boo apaat de, boo bek de η ngurtut. Hey dah, boo woo ne a doopaat saahid ap de ; boo marak findi heey cin de na hee mirndohe. »

²¹ Wa Ruben kerah ineem, a waadta mucid Yuusufa, a woosa ba ne : « Boo kanaat de ap. »

²² A degga nga ne : « Kanaat aam ñif, bekaat de η ngurtuta η bilaf fa ween, yaah cin boo degkuu de. » A woosa ba ineem ne a min de mucid po a wik de baab ba.

²³ Wa Yuusufa ree, ba ammba de, ba wolissa kulbaakan de modohngaana,

²⁴ ba njaffa de η dooy ngurtuta.

²⁵ Yutta ba booffa ne ba ñam. Dekka po ba hotta Ismaayla-Ismaaylaaca hunid, pulohid Galaad na ngeelemb can ba sifid bi toon findi cuuraay, daakaande na diw faan, ba kadeeda Misra.

²⁶ Yudaa woosa taambdoh cin de ne : « Wa raakid boo winde etoh, boo ap taambdoh boo po yut, boo dasdohee wa ?

²⁷ Ismaayla-Ismaaylaaca beddeen na haye, boo toonaat ba de, boo apuu de laam, e boo baah ñif, a taambdoh boo. » Ba hunnda nga.

²⁸ Wa toonoh ca ree, tel ba puloh kur ka na woyse Majaan, ba pulidta Yuusufa η ngurtuta, ba toonohha ba de yel haalis ndanjiyaah-kanak (20) ; Ismaayla-Ismaaylaaca cootta na de Misra.

29 Wa Ruben wiiruk ngurtuta, a hotta ne Yuusufa nikisdī nga, keeñan de reehha, a faarra kulbaacan de.

30 A kadta η taambdoh cin de, a woosa ba ne : « Cooy, Yuusufa nikisdī ndaam ! N tuman na ? »

31 Ba hoossa suket, ba tahha'idta kulbaakan Yuusufa na ñif ma.

32 Yutta ba kommba baab ba wa, ba woosa de ne : « Inii, boo paraha parah, wa kulbaakin kubkin da haa e ? »

33 Yanhooba inhissaa, a woosa ne : « Marka ! A doopaat saahid sifiñsoh de, cooy, Yuusufa sifiñsohuud ! »

34 Wa Yanhooba inhis kulbaaka, wedi a faaroh kulbaacan de, a bekukka daah, a ruyidta kubkin de neeh laayid.

35 Kubuucin de jen, jaar na bitib giifdeeda de, waaye a sannga, a woosa ne : « N nikan η ruy po mbadna maa hee de raake η Jaanim. » A taalndidta, a fudeeda kubkin de.

36 N ini kad η Majaan-Majaan ca bayee Yuusufa Misra, ba toon de Potifaar, yaara adgohee dag can Firawnaana.

38

Yudaa na Tamaar

1 N jamanoonaam, Yudaa fadta taambdoh cin de, a kadta nika na Hiraa, ya gen kur ka na woyse Adulaam.

2 A hotta cafay nga, kubu Suwa ya genee Kanaan, a bayya de bitib, a hunnda na de.

3 Yeem ammba rook, a raakka kubu jaar, Yudaa teekka de Eer.

⁴ Bitfa ambissa rook, a raakissa kubu jaar, a teekka de Onaan.

⁵ A raakissa kubu jaar, a teekka de Seela. Wa Seela na raakse, raak Yudaa η Kesiib.

⁶ Wa saawin de Eer kad po reesa daak bitiβ, Yudaa kilookidta de carya na woyse Tamaar ;

⁷ Nikidi hotta ne Eer yi saawin Yudaa yurahdi, a appa de.

⁸ Yudaa woosa Onaan taambdoh Eer ne : « Fu inhid ini fu joy habid, lama bitbi, fu waakid yakak fu kubu*. »

⁹ Onaan inheen ne kubki a na hee raake na biti taambdoh ce, a nikandi yin de ; wed tah a hunnda na de poo, a heesa keende dah, a keenid η bilaf fi ne a sang raakid taambdoh ce kubu.

¹⁰ Nikidi nebaadi'uusa η ini Onaan na tume weem, a nammba de ap.

¹¹ Yudaa woosa payum ce Tamaar ne : « Haada kahan baab du, fu muurka jaar fu nga. Fu boof nga po Seela kubkin ngo yak. » A neyyohee ne Seela nam kaan findi yakak cin de. Tamaar haadda kahan baab ba.

¹² Wa tummba in maanid, biti Yudaa kaannda, kubkin Suwa.

Wa ruya coot Yudaa hunnda na nawleece Hiraa, yaaran Adulaam ca, a kadta marka booba nguddee de find can mbaal can de η Timnaa.

¹³ Tamaar woyuusa ne : « Payum fu yaa kad hufduka find can mbaal can de η Timnaa. »

* **38:8 38:8** N ina ba mbaahkohe, jaar kaan, raak de raakdi kubu na bitiice dah, e taambdoh ce a yi na baye bitbi. Kubki yaari na koce rimu η tuuyeem, a na nike yin yaari kaan ne a min lam raak-raak kin de.

14 A inheen ne Seela yakid, te a tokduudi de, tahha po a bekukka kulba wiiriis kotii, a muurukka findi toonkoh, a kadta, a booffa n waas Timnaa ne fu aasee Enayim dah.

15 Wa Yudaa hot de, a liibpa ne a toonkoh laam a muurkee muuruk.

16 A rebpa nga de, a woosa de ne a waad hun na de. Raak de inhisdi payum ce. Tamaa loffa de ne : « Fu na hee so ye ede n ineem ? »

17 A woosa de ne : « N hey baye koteng n gatan ngo, n woosoh de nga da. » A loffa de ne : « Ee. Waaye fu na hee wa *tayle'oh*e ye ? »

18 Yudaa loffa de ne : « Fu waad ne n *tayle'oha* ye ? » Tamaa woosa de ne « Ed to jaarndi inhisohaani n da fu tokuk n mbooh na ndoodi n yaah fu. » Yudaa edta de ca, a hunnda na de, yeem taambohha nga, ammba rook.

19 A haadda, a nihissa muura, a bekkissa kulbaaca a muurkohe.

20 N ini kad n Yudaa, a woos nawleece yaaran Adulaam ca ne a kad de wikda koteng ka, a haytoh in ca *tayle'oh*se. Yeem reesa, a hotdi bitfa.

21 A meekissa booba genee Enayim ne : « A nde toonkoki na nika n waasi ? » Ba loffa de ne : « Toonkoh moosdi raakoh ndii. »

22 A dokukka n Yudaa, a woosa de ne : « N kadid po nga, n hotdi de te bi kur ka woo ne, toonkoh moosdi raakoh n ndaam. »

23 Yudaa loffa ne : « A tasaat na in caam, boo kanaat yenduk haf boo, n woosid da, fu kadid na koteng ki po ndaam, fu hotdi de. »

²⁴ Wa deg cabin kaahay, Yudaa woyuusa ne : « Payum fu Tamaar deey, a toonkee toonuk po, a walidf amb rook nga. » Yudaa woosa ne : « A puldassaat, a dohu kaanaadi. »

²⁵ Wa Tamaar bayse, a woosohha η payum ce Yudaa ne a markaat baahidf jaarndi inhisohaani hun na niyiη wa, na ndoodf, andi a hey inhise boyi raak ca ? Laam hedf ca a yi rookidf de.

²⁶ Yudaa inhisa ca, a woosa ne : « A yi uup po nik η keeh laam, ñam joyee de on kubkin ngo Seela, waaye η tumdaa. » N ineem a faankisdf na de.

²⁷ Wa noha Tamaar joyee basloh ree, wa nikka ne a hee siise.

²⁸ A basleeda, yino η siis ca pulidfa yaah, dooñoha ammbaa, a tokkaa ooy ruumind ; a woosa ne : « Yii, a yi adug raaku. »

²⁹ Waaye kubka dokinnda yaahan de, taambdoh ce kocca de pul. Dooñoha woosa de ne : « Waaw, fu mbolit nde ? » Ba teekka de Peeres (mbolit).

³⁰ Yutta, taambdoh ce hannda raaku na ooya ruumnda η yaahan de, ba teekka de Seerah.

39

Yuusufa η kahan Potifaar

¹ N ini kadf η Yuusufa, wa Ismaayla-Ismaaylaaca ree na Yuusufa Misra, ba toon de Potifaar ; a yi daga adgohee yaaba niide kahan Firawnaana.

² Nikidf huneen na Yuusufa te in nu a habdeen dah, wa baah ; a nikka η kahan kilifaanan de Potifaar.

³ Kilifaananj de hotta ne Nikidī hunid na Yuusufa te in nu a habid̄ dah, Nikidī baahida.

⁴ Kilifaananj de baahohha de, a degga de η serooce, Yuusufa adgohha kahan ce na raakraakanj de jen.

⁵ Wa Potifaar habid̄ ineem, Nikidī barke'idta kahan ce, in ca nikee nga na ca η yohon canj de jen, sagu Yuusufa.

⁶ Wa tahha po Potifaar fadta in canj kahan ce jen η yaah Yuusufa ; a taambkohisseedi ali in, nikdi kañam canj de dah.

Yuusufa na biti Potifaar

Yuusufa nikee modoh fiir.

⁷ Kadta po, biti kilifaananj de hememmba de, a woosa de ne : « Haya fu faanuk na so ! »

⁸ Yuusufa sannga, a woosa de ne : « Fu hot nga, kilifaanin η oolkid to po a habdisdi tus η kahni, a fadid̄ in cinj de jen η yaah cinj ngo.

⁹ A mi na de hend η kahni ; a sangiddi so tus nikdi fu dah, laam fu bitiice ; mbaa η min na tumoh ini modaadiineem, η tooñ Kooh ? »

¹⁰ A gennda gen ñaakid̄ Yuusufa na ineem, waaye tahdi po a teydukka faanuk na de.

¹¹ Wa raakka mbeh, Yuusufa aassa η kahna ne a panguk, raak surgaaca nikeedi η diska ;

¹² biti Potifaar ammba de η kulba, a woosa de ne : « Haya boo faanuk ! » Yuusufa nookukka, kulbaaka tassa η yaah canj de ; Yuusufa saandohha η hara.

¹³ Bitba inahha ne Yuusufa saandohid̄ te a fadid̄ de na kulbaaka η yaah canj de,

¹⁴ a beedukka surgaaca, a woosa ba ne : « Markaat ! Boo komu kubu Heber ne a basduk boo ; a hayid nga so ne a faanuk na so waaye η leehukka η dafka.

¹⁵ Wi η leehuk, a saandohha, a fadta kulbaakin de ndii. »

¹⁶ A daakka kulbaakan Yuusufa, a sekeeda hayin yaar ce.

¹⁷ Wa yaar ce hay, a naandsukohha de wa daa, a woosa de ne : « Naami Heberi fu bayid boo, a hayid nga so ne a kelsukoh ho,

¹⁸ η leehukka η dafka, a saandohha, a fadta kulbaakin de ndii. »

¹⁹ Wa Potifaar kerah ina bitiice naandsuk de ne wed Yuusufa habid, a ayrukka.

²⁰ A ambdukka Yuusufa ne a tay de η kasoona bi kahan Firawnaana na daakohse. Yuusufa nikka nga.

Yuusufa η kasoona

²¹ Nikidi huneen na Yuusufa, a tummba po yaara adgohee kasoona baahohha de.

²² Yaara fadta booba ambsee jen η yaah Yuusufa, a adgohha pangkan ba jen.

²³ Yaara habdisdi ali in η ina a nakee de laam, a hoteen ne Nikidi huneen na Yuusufa te in nu a habid dah, Nikidi baahida.

40

Yuusufa toksid heey can yaaba kanak ca

¹ Wed kadoh po wa raakka mbeh, dag kanak, toonnja buuran Misra. Ba nikee yaara adgohee

booba meed taambkoh anaah can de, na ya adgohee utoh mbuuruuca.

² A ayrukka ba lool.

³ A daakdukka ba η kasaanη daga adgohee yaaba niidee kahan ce, η diska Yuusufa tayu.

⁴ Yaara degga ba η yaah Yuusufa, a taambko-heeda ba. Ba nikka nga po,

⁵ wa raakka wek, ba kanak, ba heeyca ; heey nu nga dah, raakka ini wa tokis.

⁶ Wa Kooh wiis na baaba, Yuusufa kadta ba marka, a raakka ba feyuud.

⁷ A woosa ba ne : « Du soos ye an woti ? »

⁸ Ba woosa de ne : « Boo heey heey yaa nu nga dah, te boo raakdi boyi joy boo ca toksid η ndii. » Yuusufa woosa ba ne : « Hanaa a Kooh na tokse heey haa ? Naandsukaat to ca η hot. »

⁹ Wedi yaara adgohee booba meed taambkoh anaah can Firawnaana naandsukoh wan de an : « N heey tas kidig reseñ η fikiiso,

¹⁰ wa raakka naak kaahay ; wa kifissa, wa possa, wa rimbba, ca ruunnda η diski diski.

¹¹ Raak ko na kaasin Firawnaani η yaah, η beennda η rim ci, η pooyca masmin ca η kaasi, η edta de wa η yaah. »

¹² Yuusufa woosa de ne : « Heeyi tokis inii : Naak ci kaahay ci, ca neeh kaahay.

¹³ Ndi na neeh kaahay, Firawnaani hey da rapde po diskan de, yut da, a dokin da η pangkin da. Fu edissee de kaasin de findi fu meed tumoh.

¹⁴ Waaye, in cin da baah dah, kanaa so alkoh. Amboh ho, fu woo Firawnaani ini kad nga so ne fu pulid to η kasaanii.

¹⁵ N̄ uupu hatil n̄ kur kan̄ Heber ca, n̄ bayuusa kur kii. Te ndii, n̄ namd̄i tum ini joy yo tah tayu. »

¹⁶ Wa yaara adgohee utoh mbuuruuca hot ne toksan̄ Yuusufa na heeya nebid̄, a namm̄ba woo ne : « Na so, n̄ heeyin̄ ngo, n̄ raan waah kaahay tumid̄ mbuuru. »

¹⁷ Wi n̄ikee n̄ dafki riif̄ee na mbuuru nu nik ne Firawnaani na habd̄id̄asse wa d̄ah, waaye sel ci ñameed̄a ca n̄ waahi, n̄ hafin̄ ngo. »

¹⁸ Yuusufa woosa d̄e ne : « Heeyi tokis inii : Waah ci kaahay ci, ca neeh kaahay. »

¹⁹ Ndii na neeh kaahay, Firawnaani hey d̄a rapd̄e po d̄iskan̄ d̄e, yut d̄ah, a ap d̄a, a ked̄ d̄a n̄ kidig, sel ci ñamee d̄a. »

²⁰ Wa degga neeh kaahay Firawnaana yakd̄eed̄a noha a rimohu, a habd̄id̄ta dag can̄ d̄e kañam nebid̄. A rapid̄ta yaaba kanak ca taysee n̄ kasoona po n̄ d̄iskan̄ d̄e, dag ca hoteed̄a nga. »

²¹ A dokinnda ya adgohee taambkohoh anaah ca n̄ d̄iska a n̄ikee ne a ed̄issee d̄e kaasin̄ d̄e. »

²² A appa yaara adgohee utoh mbuuruuca, a ked̄ta d̄e n̄ kidig ; wa taamboh daa, ina Yuusufa woyee raakka. »

²³ Waaye yaara adgohee booba meed̄ taambkoh anaah can̄ Firawnaana, alkohha Yuusufa jameet. »

41

Yuusufa toksid̄ heey cin̄ Firawnaana

¹ Wa degga kiis kanak, Firawnaana, buuran̄ Misra heeyca. N̄ heeyin̄ d̄e, an a n̄ikee n̄ sero kala na woyse Niil.

² A hotta inoh modif yasna-kanak, kapid, pulohha nga, ca ñameeda η paangfa η sereenda.

³ A hotissa ηak modfaadi'id yasna-kanak nammba puloh η kala, ca nikka na ca.

⁴ Nak ca ñammba inoh ca kapid ca. Ndeem, Firawnaana yunukka.

⁵ A neehissa, a heeyissa mbong yasna-kanak modif, bidfid η mbaang yino.

⁶ Furus yasna-kanak ca fu inah ne a mbooyooni oñid ca, bidissa η serooca ;

⁷ furus ca onnda mbong ca yasna-kanak ca modif ca. Firawnaana yunukka, a inahha ne a heey heey.

⁸ Wa Kooh wiis na baaba, Firawnaana feyuusa, a cohdoohha naah ca na riifid haf can Misra jen, a naandsukka ba heey can de, waaye ali bo' nga ba mindi de ca toksid.

⁹ Yaara adgohee ba meed taambkoh anaah can Firawnaana woosa de ne : « Mi deey, η hey naandsohe tooñin ngo woti.

¹⁰ Firawna ayrukeen mi na yaara adgohee utoh mbuuruuci po a rannga boo η kagoonin dagi adgoh bi na niide kahan ce.

¹¹ Boo heeyandoosa, te heey nu nga dah raakeen ini wa tokis.

¹² Komaaki fiir Heber nikeen na boo η dooy kasoon, a ñaamin dagi adgoh bi na niide kahan buur. Boo naandsukka de yaa nu nga dah ini fu heey, a yi toksid boo ca mbadi.

¹³ Te findi a toksoh ca, ca raakoh daa ; η doknuusa η pangkin ngo, yaara tas kedusa η kidig. »

27 Nak ci yasna-kanak ci mod'aadfiici, ca kiis yasna-kanak findi furus ci yasna-kanak ci mbooyooni oñid ; ca nikan kiis ad yasna-kanak.

28 Wed ini η woo dā rek Firawna, Kooh na teebee dā ini a na hee tume.

29 Kiis ci yasna-kanak ci na haye, ca na hee nike kiis laabɗuk ngan Misra jen.

30 Kiis yasna-kanak hey taambe nga ca, ci fu inah ne ca na hee nike kiis ad, ca hey tahe po kiis cin laabɗi alu te ca hey yahrohe kur ki.

31 Ca hey miske lool, po boobi alkoh ne kur ki laabɗeen.

32 Ini tah fu heeyca ca waas kanak Firawna, wed ne Kooh tufkid ne ca hey raake, te a hey ca raakɗe findi wa uup gaawoh.

33 Diski wa nik ndii Firawna, waaka bo' ñaaniɗ, hed liibohaad modid, yi fu na hee tufkide, a adgoɗ kur ki.

34 Fu nam waak bi kilifa bi fu inah ne, ba hey baye η in ci na hee ngudse η kur ki, yatuus nu nik dāh, yinoorin wa, η kiis cin laabɗi jen.

35 N kiis cin laabɗi na haye, ba nangɗoh pesoha η kur ci yakak ci, fu deg ca yaah.

36 Misra hey daakke po kiis ci yasna-kanak cin adi hay dāh, ca telan bi kur ki raakid pesoha po ba muc η adi. »

Yuusufa adgoɗ Misra

37 Wa Yuusufa woo po a yutta, Firawnaana na dag can dē jen hunnda η woo kan dē.

³⁸ Firawnaana woosa ba ne : « Yaari Fuudsɪn Kooh* nik η ɔooy ce yii, andi boo minisid raak mand na de ? »

³⁹ A woosa Yuusufa ne : « Nik ne Kooh teebid ɗa in cii jen ɗah, ali bo' mindi mand na ɗa ; fu ñaañid, fu hed haf,

⁴⁰ mbaa ɗah, η hey ɗa adgide, bi kur ki jen taambee η woo kin ɗa ; a tiikin buuri η nikoh dong wed η uupohan ɗa.

⁴¹ Mbaa, η degid Misra jen η yaah cin ɗa. »

⁴² Firawnaana nihissa jaarndan de inhisohaana, a bekidta Yuusufa wa na kulba mbaseñ, a nammba de tokid ceen urus η mbooh.

⁴³ A rapidta de η wotiira uup baah ɗal wan de ɗah. Bi bo' adugka, ba weedɗa ne : « Haayɗukaat. » Firawnaana degoh Misra jen ɗaa η yaah Yuusufa.

⁴⁴ Firawnaana woosa Yuusufa ne : « Ñam Firawnaani, waaye ali bo' tumandi in η Misra jen, te fu hundi nga. »

⁴⁵ Firawnaana feridta Yuusufa tiik, Safnat-Peneya ; a onnda de bitib teeku Asnat, kubu Potifera, boyi na seeykidohe η kur-taaha na woyse On. Yuusufa taambohha nga, a adgohha Misra jen.

* **41:38 41:38** *Fuudsɪn Kooh* : ngan heber na gerek, feruud ci na hotkeedi, na puudsi, na liib bo', ced baah tiik. N heber wa nikka "ruwah", η gerek, wa nikka "pnewma". Kon, ba woo "ruwahin Kooh wala pnewmaanin Kooh ɗah, wa yooɓɗi tokis. A mand na liibi nik η ɔooy Kooh, a mand na in ci na hotkeedi. Ngan teernɗin Tum ci 2:2-4 "pnewmaanin" Kooh hayid findi puudsi. A yi boo teek "Fuudsi Hoolohngaani" wala "Fuudsɪn Kooh" η saafi-saafi, waaye in ci kaahay ceem jen, ca dii η ɔooyi.

⁴⁶ Wa Yuusufa na bayse η diskaj Firawnaana, buuran Misra, tel de raak kiis ndanjiyaah-kaahay (30). A kurkohha η ndeem, ne a taambid Misra jen.

⁴⁷ Wa kiis ca yasna-kanak can laabda hay, kur ka laabidta keeh-keeh.

⁴⁸ Yuusufa nangdohha pesohaaca a bayoh η kiis ca yasna-kanak can laabda, a daakka ca η kur-taah ca ; waa nu nga da, ini ngudohu η disik ci wila daakuusa nga.

⁴⁹ Yuusufa nangdohha bele po ca laayya findi merhey mi η yaah-cookmi. Kadta po ba inhisdi findi ca hend, ba fadta beesa.

⁵⁰ Bala kiis can ada hayan dah, Asnat kubu Potifera seeykidohan kur ka na woyse On, raakeen kubu jaar kanak na Yuusufa.

⁵¹ A teekka saawin de Manasse (tah alkoh) laam a woo ne : « Kooh onid to ini na hee so tahe alkoh miskid cin ngo po can kahan baab boo sah. »

⁵² A teekka taambdoha Efrayim (basil) laam a woo ne : « Kooh tumid to basil η kur ki η torhidohu. »

⁵³ Wa kiis ca yasna-kanak can laabda nikee η Misra coot,

⁵⁴ can ada hayya findi Yuusufa woyohee wa. Kur ci jen nikka η ad waaye pesoha raakeen η Misra.

⁵⁵ Wa ada ree nga bi kur ka, ba kadta η Firawnaana, ba meekseed de namaah. A woosa ba jen ne : « Kadaat η Yuusufa, in nu a woo du dah, du tum ineem. »

⁵⁶ Misra jen nikka ŋ ad. Yuusufa rangissa in ca ba ɗaakkohe, a tooneɗa bele laam aɗa miskeen lool.

⁵⁷ Bi bo' puloheeda ŋ kur ci wil Misra jen, ba heeda rome bele ŋ Yuusufa, laam, aɗa miskeen ŋ kehyi jen.

42

Yanĥooba woosiḍ̄ kubuuciṇ̄ de Misra

¹ Wa Yanĥooba kerah ne Misra raakiḍ̄ bele, a woosa kubuuciṇ̄ de ne : « Du boof ye ? »

² Ŋ kerhiḍ̄ ne bele raakiḍ̄ ŋ Misra, kadaat ɗu roma nga, boo raak pesoha, boo kaanuu ŋ aɗi. »

³ Taambɗoh ndaŋkiyaah ŋ baŋ Yuusufa kaḍ̄ta roma bele ŋ Misra.

⁴ Waaye Yanĥooba faɗeedi Benyaamin, yi baah na Yuusufa yaay na baab, ne a kaḍ̄ na ba, a neyyohee ne in rahas de.

⁵ Wa kubuuciṇ̄ Israayel aasee Misra, ba huntiḍ̄kohee na bi romoh wiiriis, laam a kur kaŋ Kanaan jen nikee ŋ ad.

⁶ Waam raak a Yuusufa a yi adgohee kur ka na toonaŋ beleena. Taambɗoh ciṇ̄ de reesa nga de, ba yekiḍ̄ta de po puk ciṇ̄ ba reesa kehyi.

⁷ Wa Yuusufa hot ba, a inhissa ba, waaye a mannda na boyi inahdi ba, a ngassa ba an : « Du puloh nde ? » Ba loffa de ne : « Boo puloh Kanaan, boo waaḍ̄ rom pesoha. »

⁸ Nikka ne Yuusufa inhisiḍ̄ taambɗoh ciṇ̄ de, waaye, ba inhisdi de.

⁹ A naandsukka heey ca a heeyee η ini kad nga ba. A woosa ba ne : « Du espiyon, dū hay ne dū marak dīski dū min taamb po dū saah kur ki. »

¹⁰ Ba woosa de ne : « Muk kilifaani, boo hay ne boo rom pesoha dong.

¹¹ Te boo jen e boo baah baab yino, boo bo' yurhid kilifaani, boo espiyon haa. »

¹² Yuusufa woosa ba ne : « Ineem keeh haa, dū hay ne dū marak dīski dū min taamb po dū saah kur ki. »

¹³ Ba loffa de ne : « Kilifaani, e boo jen baah baab yino, boo gen Kanaan ; boo nikee ndanjkiyaah na kanak (12), yinoora sooyid, ya uup yin yaa tassa na baabin boo. »

¹⁴ Yuusufa woosa ba ne : « Ini η woo dū wed raak, dū espiyon,

¹⁵ waaye η hey marke ndah dū woo keeh ; η giñid η Firawnaani ne dū heydi kurke ndii feeh taambdoh dū yi uup yin haydi ndii dah.

¹⁶ Woosaat bo' yino nga dū, a kad de baya, bi tas nikohaah η kasoni po η marak ndah dū woo keeh ; wa nikdi dah, η giñid η Firawnaani ne dū espiyon. »

¹⁷ Yutta, Yuusufa rannga ba neeh kaahay η kasona.

¹⁸ Ngan neeha kaahaydoh, a woosa ba ne : « Du hun η ini maa hee dū woye dah, dū hey muce, laam η nupid Kooh.

¹⁹ Nik ne dū bo' yurhid dah, yino nga dū tasaat η kasoni, bi tas kom bi kahan dū bele, bed ba nik η ad.

²⁰ Yut dāh, komaat to taambdoh dū yi yini, η hey inhe ne dū woo keeh, dū min muc ngan kakaan. » Ba teydukka ineem.

²¹ Ba woyeeda η harmban ba an : « Cey ! A ini boo tum taambdoh boo wed hay nga boo, laam, wa a nik η miskid, a nakeeda boo yirmu, boo hotee nga te boo sikdukdi de. Ineem wed tah woti, boo nammba nik η miskid. »

²² Ruben degga nga ne : « N woyeen dū ne boo kanaat tum njaanji in, waaye dū sikdukdi so, wed tah, boo deguud miskid woti sagu kiñin kin de boo bay. »

²³ Ba liibee ne Yuusufa kerahdi in ci ba woye, laam wa ba woyee na de, a jaar a yi toksidee ba ;

²⁴ Yuusufa edta ba finho, a usdukka ba, a fudeeda.

Wa Yuusufa fud po yutta, a dokkissa woya na ba, a bayya Simeyong a tokka de η fikiiba.

²⁵ A nakohha ne saakuucan ba sodu bele po ca riif, ba tumdu haalis can ba nga, ba nam onu ñamaah η waas ; ineem tumuusa.

²⁶ Yutta taambdoh can de siffa ca η mbaam can ba, ba cooteeda.

²⁷ Bed kadoh kadoh po ba tufukka η disik ne ba neeh nga, raak weka aasid ; yino nga ba rangissa saakndan de ne a on mbaaman de ñamaah, a hotta haalsa a romohee bekuud nga, η nguban wa, a feyuusa.

²⁸ A woosa binooba ne : « Hee ! N doknuud haalsin ngo, wedi wii, η dooy saakndin ngo. » Ba tiitta po ba saakdoheeda, ba woyeeda η harmban ba an : « Kooh tum boo ye an ? »

29 Wa ba ree Kanaan dīskan baab ba, ba naandsukka de in ca rahas ba jen.

30 Ba woosa de ne : « Yaara adgoh kur ka ngasee ngas boo ; a amb ne boo espiyon.

31 Boo lofid de ne boo bo' yurhid, boo espiyon haa.

32 E boo jen baah baab yino, boo nikee ndanjiyaah na kanak (12), yinoora sooyid, ya uup yin yaa tassa na baabin boo η Kanaan.

33 Yaara loffa boo ne a min inhoh ne boo bo' yurhid an : 'Boo na hee fade bo' yino, a tas ndaam te boo kom bi kahan boo pesoha, bed bi nik η ad.

34 Yut dah, boo kom de taambdoh boo yi uup yin, ineem wed na hee de teebe ne boo bo' yurhid, boo espiyon haa. N η ineem, a fadis taambdoh boo, te boo hey mine wil η kur ka. »

35 Wa ba yiif saakuucan ba, yaa nu nga hotta nafaanan haalsa fu bayee η saakndan da, bed na baab ba jen ba jaahidta.

36 A yi Yanhooba a woosa ba ne : « Du bii reehid kubuucin ngo. Yuusufa na Simeyong sooyid, du waadis bay Benyaamin, in ceem jen η dafuk ko ! »

37 Ruben woosa de ne : « Baab, degga Benyaamin η yaah cin ngo, η hey da de wike, wa nikdi dah, fu ap kubuucin ngo kanak ci. »

38 Yanhooba loffa ne : « Muk, η heydi fade kubkin ngo a kad na du. Yakak ce kaanid, a yi dong η tasid, in rahas de η waas dah, η kiyabkookin ngo wii, η haadan Jaanim na aay-keen saguudu. »

43

Benyaamin hunid na taambdoh cin de Misra

¹ Ada upeeda uup misik η Kanaan.

² Wa bi kahan Yanhooba reehid ñam beleeca ba bayohee Misra, a woosa kubuucin de ne : « Kadissaat, du romdissa boo pesoha yissuut. »

³ Yudaa loffa de ne : « Yaara adgoη kur ka gapkid boo ne, a kanaat hotis boo η fikiice ne boo hundi na taambdoh boo dah.

⁴ Fu teyduk ne Benyaamin hun na boo dah, boo hey da kee romda pesoha.

⁵ Waaye fu sang dah, boo heydi kee laam, yaara woyeen boo hoolid ne : “ Taambdoh boo hundi na boo dah, a kanaat hotis boo η fikiice. ” »

⁶ Israayel woyissa ba ne : « Du tooñid to, wa ye tah du woosa yaara ne du raakid taambdoh wiiriis ? »

⁷ Ba loffa de ne : « Yaara kat a yi meeksee boo, a meeksisseed a boo η ini kad nga boo na bi kahni an : “ Ndah baabin boo ris pes ? ” - “ Ndah boo raakid taambdoh wiiriis ? ” Boo loffa de η in ceem, boo moosdi liiboh ne a hey boo woye ne boo komaat de taambdoh boo. »

⁸ Yudaa degga nga ne : « Baab fada Benyaamin η yaah cin ngo, boo kad, boo min pes, boo na da na kubuucin boo, boo kaanuu.

⁹ Ñam deguka, fu na hee so de meekse ; η komdi da de dah, ineem taambdaat to η kipes kin ngo jen.

¹⁰ Boo kadee kad dah, wii hee raake boo tumid kot kanak. »

¹¹ Wedi Israayel woyoh ba ne : « Nik ne wa daa dah, tumaat an : Bayndohaata n in cin kur ki baahid ci findi diw faan na kuum na cuuraay na daakaande na bi saal, pistas na amand ; du tum ca n saakuucin du, du kom yaara ca taambil.

¹² Te du bayndoh haalsi du raak n dooy saakuucin du ; wa minid nik ne ba daarkohee daarkoh, du nam bay haalis wiiriis romoha.

¹³ Bayaat taambdoh du te du kad dikan yaara.

¹⁴ Koohi Min ambohaata du po du misik yaara, a fadis taambdoh du Simeyong na Benyaamin ba hayis na du. N ini kad nga so, nik ne maa hee hey ñake kubu dah, n ñak rek. »

¹⁵ Yaaba koodukka, ba bayya taambil ca, ba bayndohha haalis wiiriis degga n wa ba kocee bay, ba hunnda na Benyaamin, ba raakka Yuusufa n Misra.

¹⁶ Wa Yuusufa hot ba hunid na Benyaamin, a woosa yaara adgoh kahan ce ne : « Baya yaabii kahna, fu ap doopaata, fu habid kañam, baa hee ñaktuke na so woti. »

¹⁷ Yaara tummba ina Yuusufa woo de, a bayya yaaba kahna.

¹⁸ Ba feyuusa n baya ba na bayse kahan Yuusufa, ba woosa ne : « Kad wii dah, haalsi boo raak n saakuucin boo n hayin boo koc, wed tah ba bayee boo, ne ba amb boo, ba tum boo ñaam ; ba nam naaf mbaam cin boo. »

¹⁹ Wa ba kad po ba heeda aase, ba woosa yaara adgoh kahan Yuusufa ne :

²⁰ « Kilifaani, daasa boo yissuut ; boo kocid hay rome pesoha ndii.

21 Wa boo haadee, e boo kad po η waas, η diska boo tufuk ne boo neeh nga, boo rangissa saakuucin boo, boo hotta haalsi boo romohee, η findi wa hendee η dooy ca, waaye boo haytohida.

22 Te boo namid bay kopor wiiriis romoha pesoha. Boo inahdi boyi dokin koporeem η saakuucin boo. »

23 Yaara loffa ba ne : « Kanaat neyyohaata, wa jam ; a Koohin du, yin baab du, a yi tumid du alaleem η saakuucin du ; ini kad η haalsin du, η rahsida. » N ineem yaara fadsidta ba Simeyong.

24 A bekka ba η kahan Yuusufa, a onnda ba masub ne ba naawis kot, a nammba on mbaam can ba kañam.

25 Ba hafidta taambil ca, ba sekeeda hayin Yuusufa na noha laam, ba yegeen ne aa hee ñaktuke na ba.

26 Wa Yuusufa haad kahan ce, ba edta de taambil ca ba baye, ba yekidta de po puk cin ba reesa kehyi.

27 Yuusufa kañidta ba, a meekissa ba ne : « Baab du ya du wee so ne a yabko'id, a tum na ? A ris pes e ? »

28 Ba woosa de ne : « Ee, baabin boo, ñaamin da, yaa η jam, a ris pes. » Ba hiirra, ba yekdissa de.

29 Yuusufa marakka Benyaamin taambdoh ce, yi a baah na de yaay na baab, a woosa ba ne : « Kon yaarii a yi taambdoh du, yi yini du woyee so e ? Kubki nee, Kooh barke'daat da. »

30 Wa a hot taambdoh ce, faanin Yuusufa nuppa po a minisdi amb muhun can de, a arra aas η tuuy ce ne a fud nga.

³¹ Wa a yut po a muktukka, a ndengfukka, a hayissa η taambdoh cin de, a nakohha ne kañam ka deysaat.

³² Yuusufa deyyuusa kiik ce, taambdoh cin de nammaba deyyu kiik ba, binooba genee Misra nammaba deyyu kiik ba, laam, wa nikee in sanguuf nga ba ne ba baah na Heber ca kañam.

³³ Taambdoh cin Yuusufa boofduusa taambtidohid ini amboh η saawa po η ya uup yin, ba yurhidkohha na de ; ba feyuusa ba markoheeda.

³⁴ Yuusufa nakohha ba edu kañam ca nikee η fikiice. Benyaamin uupidta taambdoh cin de nga waas yatuus. Ba yutta, ba annda biiñ po keen cin ba soossa.

44

Yuusufa markiskid taambdoh cin de

¹ Wa ba yut η ñakta, Yuusufa nakka yaara adgohee kahan ce ne : « Tumda yaabii pesoha ini saakuucin ba min bay, yaa nu nga dah, fu bekid de haalsin de η saakndin de.

² Te fu nam bekndoh kaasin ngo haalsi η dooy saakndin yaari uup yin nga ba. » Yaara tummba ina Yuusufa nak de.

³ Wa Kooh wiis na baaba teel, yaaba woyuusa ne ba minid coot ; ba siffa mbaam can ba, ba cooteeda.

⁴ Ba pulla kur ka waaye bala ba usan dah, Yuusufa woosa yaara ne : « Daba yaaba, fu meekis ba ne : Wa ye tah ba tumduusa baahid po yut, ba wirndohhaa baahaadi ?

⁵ Kaasi ba rok wed mi na anohe te wed mi na name markiskoh ; ini ba tum sepyid. »

⁶ Yaara dabba ba, a woosa ba ineem.

⁷ Ba loffa de ne : « Kilifaani, fu na yambe boo ye an ? Boo tumandi muk in mand daa.

⁸ Fu hot nga, wa boo puloh Kanaan, boo haytoh haytoh haalsi boo raakee n saakuucin boo. Mbaa boo min na rokoh urus wala haalis n kahan kilifaanin da ?

⁹ Bo' nu fu hot na kaaseem dah, a apsaat ; te boo bi tas, boo nik naam cin da, kilifaani. »

¹⁰ A woosa ba ne : « Ee, n teydukid ini du woo, waaye a yaari rok dong, a yi n amban naam, bi tas hool nga. »

¹¹ Ba arra ruhsid saakuucan ba, yaa nu nga da rangissa wan de.

¹² Yaara markeeda, a cambohha wan yakkan ba po wan yaara uup yin. Kaasa hotohuusa n saakndan Benyaamin.

¹³ Jaarra jaar, keeñ cin ba reehha, tahha po ba faarra kulbaacan ba. Yutta ba degissa saakuuca n mbaam can ba, ba dokkissa diska na Yuusufa.

¹⁴ Wa Yudaa na taambdoh cin de ree kahan Yuusufa, ba raak de ris nga, ba radukka n kehyi, n fikiice.

¹⁵ Yuusufa woosa ba ne : « Du habid ye wii ? Hanaa, du inahdi ne bo' findiiso na mine min markis ? »

¹⁶ Yudaa woosa de ne : « Boo raakdi woyaah, kilifaani, boo mindi taasuk po boo hool n inii, laam a Kooh wiñ boo. Boo na hee hey amb-sukohe jen boo nik naam cin da, boo na yaari hotu na kaasi. »

¹⁷ A woosa ba ne : « Muk, η supkid tum ineem, a yaari hotu na kaasi dong a yi nikan ñaamin ngo ; bi tas haad η baabin ba modod. »

Yudaa kiimɗiɗ Benyaamin

¹⁸ Wedi Yudaa reboh nga de, a woosa de ne : « Kilifaani daas so, on ndo η woo na da, te kanaa so ayruk, laam fu na Firawnaani, e du hend.

¹⁹ Wa boo koc hay ndii, kilifaani, fu meekseen boo ne : Ndah baabin boo ris pes ? Ndah boo raakid taambɗoh wiiriis ?

²⁰ Boo loffa da ne, kilifaani, baabin boo yaa nga, a yabko'id lool te boo raakid taambɗoh yin, yi fu inah ne, a raak de η kiyabkookin de. Yakak njaanjeem kaanid, a yi dong a tasid η kubuuci a raak na yaayin ba, a keeñkohid de lool.

²¹ Fu woosa boo ne, boo baydaat da njaanjeem, fu hotoot de.

²² Boo woosa da ne, kilifaani : Kuɓkeem mindi sabsukoh na baab ba. A sabsukoh na de dah, baab ba hey kaane.

²³ Fu woosa boo ne kilifaani, feeh taambɗoh boo yeem haydi dah, fu waadisi hot boo η fikiifu.

²⁴ Boo kadta η baabin boo, ñaamin da, boo woosa de ini fu woo.

²⁵ Wa a woyis boo ne, boo hayaat ba romɗise pesoha,

²⁶ boo woosa de ne, boo mindi kad te boo hundi na taambɗoh boo, mbaa kilifaanan kur ka teyɗukandi boo.

²⁷ Baabin boo, ñaamin da, loffa boo ne : “ Du inhid ne η raak kubu kanak dong na yaay ba,

²⁸ yinoori sooyid, η amb ne, a sifiñsohuud, η hotisdi de.

²⁹ Du waadis bay yi tas dah, η kiyaɓkookiη ngo wii, in rahas de dah, η hey haade Jaanim na aay-keeni saguudu. ”

³⁰ Diski wa nik ndii kilifaani, η haad η baab ɓoo, te ɓoo hundi na njaanji a na iikohe dah,

³¹ a hey kaane η kiyaɓkookiη de, te e ɓoo bekan de aay-keeni bayan de Jaanim.

³² Baatta nga, mi, η haf fo, ñam woyee de ne, a ñam deguka, ne η wikdi de njaanji dah, ahhaaneem taambɗaat to η kipes kiη ngo jen.

³³ Mbaa, mi yii kiim da, kilifaani, ne η tas ndii, η nik ñamin da, te fu fad njaanji, a hun na taambɗoh ciη de a haad.

³⁴ N mindi dokuk muk η baab ɓoo, te η hundi na de. N mindi maasoh muk naamooni baab na hee koodohe η ineem. »

45

Yuusufa teeɓkid taambɗoh ciη de

¹ Wa Yuusufa kerah woo ceem, a minisdi amb haf ce η fiki ɓooba nikee η diska. A woosa ñam can de ne ɓa pulaat, a tassa nga na taambɗoh ciη de dong, a hannda ɓa woo ne a yi Yuusufa.

² A fudeeda η dafka, bi Misra kerheeda de po bi kahan Firawnaana sah inahha ini raak.

³ Yuusufa woosa taambɗoh ciη de ne : « Ñam Yuusufa, ndah baab ɓoo ris pes ? » Waaye ali ɓo' mindi de lof nga ɓa sagu tiit.

⁴ Yuusufa woosa ba ne : « Rebaat nga so. »
Ba rebpa. A woosa ba ne : « Ñam Yuusufa
taambdoh dū, ya dū toonee ne a haytohu Misra.

⁵ Tooni dū toon ndo kanaat dū misik laam, a
Kooh tuuy co, η adugka dū ndii ne dū min muc.

⁶ Kiis kanak ceddi kur ki wedi η ad, te
kiis yatuus η fikiiri guur raakandi nga, ngud
raakandi.

⁷ Kooh a yi tuuy co ndii, η adugka dū ne dū
min raak muc yakid ne cuubij dū sooyuu.

⁸ E dū bay yo ndii haa, a Kooh. A yi tum mbo
kilifaani uup reb Firawnaani, η adgohha kahan
ce na Misra jen.

⁹ Diski wa nik ndii, araat kad η baab boo dū
woo de ne, kubkin de Yuusufa woo ne, Kooh
tumid de kilifaanin Misra jen, a hayaat findi wa
uup gaawoh,

¹⁰ a hey gene η kur ki na woyse Gosen, a yi na
kubuucin de, na set cin de, na doopaat cin de,
na ini a raak jen ; a nik η serooso.

¹¹ N η hey de ede in ci a etoh jen ne a pes, a yi
na boobin de, na gat cin de ; dū ñakandi ali in.
Kiis ci yatuus ci na haye, ca na hee name nik kiis
ad. »

¹² A woyissa ne : « E dū hotoot, na da
Benyaamin, ñam na wee na dū, mi yi Yuusufa
;

¹³ naandsukaat baab kiyak ki η raak η Misra
na ini dū hot jen, te dū hay na de ndii findi wa
uup gaawoh. »

¹⁴ A morgidukka taambdoh ce Benyaamin,
yeem morgidukka de, ba fudeeda.

¹⁵ A nammba morgidkōh na taambdoh cin dē binoofi, ba ambsohhaa na fud, ba hannda min woo na dē.

¹⁶ Wa Firawnaana kerah ŋ kahan ce ne taambdoh cin Yuusufa hayid Misra, a nebuusa nga, a yi na dag can dē.

¹⁷ A woosa Yuusufa ne : « Woya taambdoh cin dā, ba sif mbaam cin ba, ba dokuk Kanaan

¹⁸ ne ba hay na baab ba na booban ba nik ndaam. Ŋ hey ba ede merhey mi uup baah ŋ kur ki, ba gen nga te ba pesohan kañam baahid nga.

¹⁹ Nama woo taambdoh cin dā, ba bay sareet yakak ndii, haytohoha bitib cin ba na kubuucin ba na baab du.

²⁰ Te in ca baa hee fade ndaam kanaat ba misik laam, baa hee gene na in ci uup baah ŋ Misra. »

²¹ Kubuucin Israayel tumohha dāa. Yuusufa edta ba sareet ca yakak ca findi Firawnaana nakoh dē wa, na ñamaah ŋ waas.

²² A onnda yaa nu nga dah kulba, waaye a edta Benyaamin yel haalis teemet-kaahay (300) na kulba yatuus.

²³ A nammba woosoh baab ba hayoha, mbaam naar ndan̄kiyaah, sifuud yaa nu nga dah, ŋ in ca uup baah ŋ Misra, na mbaam rib ndan̄kiyaah, sifuud bele, mbuuru na pesoha wiiriis.

²⁴ A woosa taambdoh cin dē ne ba kanaat ñadōh ŋ waas, yutta a fadta ba, ba kadeeda.

²⁵ Bed pul Misra kotii, ba aassa Kanaan. Wa ba ree ŋ baab ba Yan̄hooba,

²⁶ ba woosa dē ne : « Baab, Yuusufa ris pes ! A yi sah adgoḥ kur kan̄ Misra jen. » Waaye ineem

yoondidfi Yanhooba, laam a koseedi ba.

²⁷ Ba naandsukka de in ca Yuusufa woo ba jen, a namba hot sareet ca Yuusufa edoh ne ca bay de, a hannda raak jam.

²⁸ A woosa ne : « Woo ki reehid. Kuɓkin ngo Yuusufa ris pes. N hey de kee hota bala n kaanan dah. »

46

Kaɗan Yanhooba Misra

¹ Israayel kurkoh daa, a bayya ina a raakee jen a kaɗeɗa Misra. A reesa Beerseba, a seeyukka n Koohin baab ba Isaahha.

² N wek, Kooh beedukka de n heey an : « Yanhooba ! Yanhooba ! » A loffa ne : « Ee ! Mi yii kerah da. »

³ Kooh woosa de ne : « Ñam Kooh, Koohin baab du, kana neyyoh kaɗ Misra, n hey pulɗohe cuub angid nga da, n ndaam.

⁴ Mi, n haf fo, n hey da bende fu kaɗ te ñam na hee da wike. A Yuusufa tufkan kakaan kin da. »

⁵ Yanhooba kurkohha Beerseba, kuɓuucin de bayya de, a yi na bitib cin ba, na komaakcin ba, n sareet ca Firawnaana edohee ne ca haytoh ba.

⁶ Ba bayndohha doopaat can ba na in ca ba raakoh n Kanaan, a kaɗoh Misra daa na bi kahan ce jen,

⁷ a hunnda na kuɓuucin de na set cin de, jaar na bitib ba kaɗeɗa.

Bi rimkoh n Yanhooba

⁸ Bii beɗ rimkoh n Israayel te ba hayya Misra : Yanhooba na saawin de Ruben.

- ⁹ Ruben na kubuucin de yaar ci : Hanook, Pallu, Hesroon na Karmii.
- ¹⁰ Simeyong na kubuucin de yaar ci : Yemuwel, Yamiin, Ohad, Yakiin, Sohar na Sawul yi yaay ba baah nga bi Kanaan.
- ¹¹ Lewi na kubuucin de yaar ci : Geerson, Kehaat na Meraari.
- ¹² Yudaa na kubuucin de yaar ci : Seela, Peeres na Seerah. Bin de yaar ci binoobi Eer na Onaan, ba kaanoh Kanaan.
Peeres raakeen kubu yaar kanak : Hesroon na Haamuul.
- ¹³ Issaakar na kubuucin de yaar ci : Toola, Puwaa, Yob na Simroon.
- ¹⁴ Sabuloon na kubuucin de yaar ci : Sered, Eloon na Yahleel.
- ¹⁵ Beem bed kubuuci Leya na Yanhooba raakoh Paddan-Aram na kubuucin ba. Dinaa kubkin ba bitbi baatu nga dah, ba nikan ndankiyaah-kaahay na kaahay (33).
- ¹⁶ Gaad na kubuucin de yaar ci : Sifon, Haggi, Suuni, Esboon, Eeri, Aroodi na Areeli.
- ¹⁷ Aser na kubuucin de yaar ci : Yimna, Yiswa, Yiswi na Beriya. Baatta nga Serah taambdoh ba bitib.
Beriya nameen raak kubu yaar kanak : Heber na Malkiyel.
- ¹⁸ Beem bed kubuuci na set ci Yanhooba raak na Silpa, ñaama Laban edee kubkin de Leya. Ba jen ba nikee ndankiyaah na yasna-yino (16).
- ¹⁹ Yanhooba na bitiice Rasel raakee kubu yaar kanak : Yuusufa na Benyaamin.

- ²⁰ Yuusufa raakka kubu yaar kanak : Manasse na Efrayim. A raakoh ba Misra na bitiice Asnat kubu Potifera, seeykid'ohan kur-taaha na woyse On.
- ²¹ Benyaamin na kubuucin de yaar ci : Bela, Beker, Asbel, Geera, Naaman, Eehi, Roos, Muppiim, Huppiim na Arde.
- ²² Beem bed kubuuci na set ci Yanhooba raak na Rasel. Ba jen ba nikee ndan'kiyaah na nikiis (14).
- ²³ Daan raakee kubu yino teeku Husiim.
- ²⁴ Naftaali na kubuucin de yaar ci : Yahce'eel, Guuni, Yeeser na Sillem.
- ²⁵ Beem bed kubuuci na set ci Yanhooba raak na Bilha, ñaama Laban edee kubkin de Rasel. Ba jen, ba nikee yasna-kanak.
- ²⁶ Bi rimkoh η Yanhooba te ba hunnda na de Misra jen ba nikee ndan'kiyaah-yasna-yino na yasna-yino (66), ne bitib cin kubuucin de kinndohuudi nga dah.
- ²⁷ Kubuuci kanak ci Yuusufa raakoh Misra baatu nga dah, ba jen, ba nikan ndan'kiyaah-yasna-kanak (70). Beem bed bi rimkoh η Yanhooba te ba nikka na de Misra.

Yanhooba hotohid na Yuusufa

- ²⁸ Yanhooba tuuyee Yudaa η Yuusufa ne a adug de d'iska na woyse Gosen. Wa Yanhooba na bi kahan ce ree Gosen,
- ²⁹ Yuusufa nakohha wotiiran de tokdu, a kadta raaka baab ba nga, yi nam teeku Israayel. A hot de hot rek, a nuppa, a morgidukka de, a fudeeda in maañid.

³⁰ Israayel woosa de ne : « Diski wa nik ndii, η minid kaan kotii, laam η hotisid dā, te fu yii pes. »

³¹ Wedi Yuusufa woyoh taambdoh cin de na bi kahan baab ba ne : « Mi yii kad woya Firawnaana ne taambdoh cin ngo na bi kahan baab boo, ba nikee η Kanaan, ba hayid dīskin ngo.

³² N hey de woye ne du niidoh pe' na mbaal na inoh te du haytohid ca na raak-raakin du jen.

³³ Firawnaani beeduk du, a meekis du ini du na pangke dah,

³⁴ woyaat de ne du niidoh, te ina du nikoh komaaki po wi, du inah wedi, findi caac cin du. N ineem du hey mine gen Gosen, laam gen na niidoh wa in sanguud nga bi Misra. »

47

Yahhooba na bi kahan ce η Gosen

¹ Wa Yuusufa yut woo na bi kahan ba, a kadta η Firawnaana a woosa de ne : « Baab boo na taambdoh cin ngo pulohid Kanaan, ba daa η Gosen na doopaat can ba na raak-raakan ba jen. »

² Yuusufa huneen na yatuus η taambdoh cin de, ne ba teekdukoh na Firawnaana.

³ Firawnaana meekissa ba ne : « Pangkin du wa ye ? » Ba loffa de ne : « Boo niidoh, kilifaani, findi caacuucin boo.

⁴ Boo hay ne boo nikohaah η kur ki, laam adi miskid lool η kur kan Kanaan, po boo raakisdi dīski boo niidan doopaat cin boo. Boo na kiimee da ne fu on boo, boo nik η Gosen. »

⁵ Firawnaana woosa Yuusufa ne : « Baab dū na taambdoh cin dā hayid nga dā.

⁶ Kur ki wedi ŋ yaah cin dā, bayaa ba ŋ dīski uup baah nga, ba nik ŋ Gosen ; te fu hot minid niid nga ba dāh, fu ed ba doopaat cin ngo. »

⁷ Yuusufa nammaba bay baab ba ne a teekdukoh na Firawnaana.

Yan̄hooba barke'idta dē,

⁸ yeem hannda dē meekis ne : « Fu raak kiis hend na ? »

⁹ Yan̄hooba woosa dē ne : « Kiis teemet na kiis ndan̄kiyaah-kaahay (130) cedi cii, mi yii wil ŋ kur ci, ca kiis gaawid te ca miskid. Ŋ raakdi kiis ci caacuucin ngo raakee ndoom te ba namee nik tiindoh findiiso. »

¹⁰ Yutta, a barke'idta Firawnaana, a cootta.

¹¹ Yutta, Yuusufa bayya baab ba na taambdoh cin dē, a dalidta ba ŋ Ramses, ŋ dīska uup baah ŋ Misra, findi Firawnaana nakoh dē wa.

¹² A nammaba ba ed ñamaah, baab ba na taambdoh cin dē na bi kahan baab ba, yaa nu nga dāh findi kubuucin dē hend.

Findi bi Misra moocoh na ada

¹³ Ada miskeen lool po ali kañam raakisdī ŋ Misra na Kanaan, booba looffa keeh-keeh sagu aduk ;

¹⁴ Yuusufa nangdohha haalsan̄ Kanaan na wan̄ Misra jen, wa ba romohe bele, a bayyaa kahan Firawnaana.

¹⁵ Wa kadta po ali haalis raakisdī ŋ Misra na Kanaan, bi Misra jen hayya ŋ Yuusufa ba woosa dē ne : « Hanaa fu heydi boo markide po boo

kaan η adī. Eda boo pesoḥa laam boo raakisḏī ali haalis romoha. »

¹⁶ Yuusufa woosa ḡa ne : « Nik ne ḏu raakisḏī haalis ḏah, bayaat ḏoopaat ciṇ ḏu, η lofiḏ ḏu ca pesoḥa. »

¹⁷ Wedī ḡa ḡayoh panis caṇ ḡa, mbaal ca, pe' ca, inoh ca na mbaam ca jen, ḡa eḏeeḏa Yuusufa ca, a loḏeeḏa ḡa ca bele. Ba raakka pesoḥa η kiis kaam.

¹⁸ Wa kiis ka reeh, ḡa hayissa η Yuusufa ḡa woyissa ḏe ne : « Kilifaani, fu inhiḏ ne boo raakisḏī haalis te ḏoopaat ciṇ boo cedi na ḏa, boo tasḏisḏī ali in romoha, nikḏī faan ciṇ boo na kehey ciṇ boo ḏah.

¹⁹ Hanaa fu heyḏī boo markide, po boo kaan na aḏ, yohon ciṇ boo kasaara. Romoha boo pees, boo na yohon ciṇ boo, boo nik ṇaam ciṇ Firawnaani. Eda boo tiṣoh, boo min pes, kehey ci nikuu ḡarang ḡarang. »

²⁰ Wedī Yuusufa romḏoh Firawnaana kehyan Misra jen. Yaa nu nik η Misra ḏah, toonḏa yohon ce sagu miska aḏa miske. Merhey maṇ kur ka jen nikka wuu Firawnaana kotii,

²¹ Yuusufa tummba ḡa gen nga ṇaam bak po bak η kur ka*.

* **47:21 47:21** Raakid fiis η fiis ci ḏeḡgaan, ci woo ne : "Yuusufa nangḏohha ḡoḡa jen η kur ca yakak ca."

²² Kehey canj seeykidoh[†] ca dong ced Yuusufa tasee rom laam, ba raakeen pesoha sagu ina Firawnaana meed ba wad[†]; wed[†] tah ba tooneedi yohon canj ba.

²³ Yuusufa woosa booba ne : « Diski wa nik ndii, du romuud, a Firawnaani raak du na kehey cinj du. Tisoh cedi cii, sokaat yohon ci,

²⁴ waaye yatuus nu pul nga dah, a Firawnaani raakan yinoori, du raak nikiis ci tas, du pulid[†] tisoh nga, du nam raak pesoha, du na kubuucin[†] du na bi gen na du jen. »

²⁵ Ba woosa ne : « Kilifaani, boo teydukid[†] nik ñaam cinj Firawnaani laam fu baahohid[†] boo te fu mucdid[†] boo. »

²⁶ Yuusufa tufkidoh[†] ineem daa η Misra η jamanonaam te wa ris nga po disk[†]i maa woyohe na du ndii. Yatuus nu ngudohu η kehey cinj Misra dah, a Firawnaani na raake yinoori po tas kehey cinj seeykidoh[†] ci laam a raakdi[†] ca.

Dengkohan Yanhooba

²⁷ Nj ini kad η Israayel ci, ba risee η Misra, η kur ka na woyse Gosen, ba basilla nga lool te ba raakka kehey nga.

[†] **47:22 47:22** *seeykidoh* : deɓgaan, booba meed meed seeyuk ne ba ñaamuk Kooh. Nganj waasin[†] Musaa, e Aaruna, yakak Musaa, na bi rimkoh nga de, bed[†] nikee seeykidoh ci. Ba meed seeyuk wuu Kooh, η tiikin[†] cuubi jen. Ba meed seeyuk ne Kooh daas ba bakaad[†] cinj ba, wala ba corkid[†]ee de, wala ba yakde[†]ee de. Wa booba camb ñaamuk kooh ci nikaad[†]iici, ba namee nam seeyuk, te boobi adgohee seeykeem, ba namee beedk[†]ohu seeykidoh. Seeykidoh cii, ba seeykidoh wuu Kooh haa, ba seeykidoh cinj kooh cinj bi Misra η jamanonaam.

²⁸ Yanhooba tumid kiis ndan'kiyaah na kiis yasna-kanak (17) η Misra. Ini a pes jen wa kiis teemet na kiis ndan'kiyaah-nikiis na kiis yasna-kanak (147).

²⁹ Wa Israayel kad po a inahha ne kakaan kin de usid'i, a beedukka kubkin de Yuusufa, a woosa de ne : « Nik ne fu kerhidid to dah, ooba yaahin da η rambin ngo, fu giñ ne η kaan dah, fu hey yo baahohe po, fu uumbu so η Misra,

³⁰ waaye fu hey yo baye po η diska caacuucan ngo uumbu, fu uumb mbo nga. » Yuusufa loffa de ne : « N hey da tumde findi fu woyoha. »

³¹ Israayel woosa ne : « Giñid to ineem. » A ginnjaa. Ndeem Israayel yippa pukin de η haf fiyaangan de, a ñaamukka Kooh.

48

Yanhooba barke'did kubuucin Yuusufa

¹ Wa in ceem coot, ba woosa Yuusufa ne baab ba kosaayid. A kadta nga na kubuucin de kanak ci Manasse na Efrayim.

² Yanhooba woyuusa ne kubkin de Yuusufa hayid de marke, a ndengdukka po a booffa η dafuk fiyaangin de.

³ A woosa Yuusufa ne : « Koohi Min teefkeen ndo η Luus η kur kan Kanaan, a barke'idta so.

⁴ A woosa so ne : “ N hey da tume basil po fu nik caacin bi cuubi cuub te η hey one bi na hee rimkohe nga da kur kii, ba raakoota po faw. ”

⁵ Diski wa nik ndii, kubuucin da kanak ci fu raakoh η Misra bala η hayan dah, ba na hee nike

biŋ ngo ; Manasse na Efrayim nikan kubuucin ngo findi Ruben na Simeyong.

⁶ Waaye bi fu na hee raakisse, ba na hee nike biŋ dā, ba laman ngan waɗiŋ yakak ciŋ ba.

⁷ Wa η puloh Paddan-Aram, Rasel kaannda, kaan miskohid η kur kan Kanaan ; a yaa η uummaba ndaam, η sereendaŋ waasa bala fu reyan Efraata dah. » Efraata, wed nam teeku Betlehem.

⁸ Wedi Israayel hotoh komaakciŋ Yuusufa a meeksohha ne : « E binde bii ? »

⁹ Yuusufa loffa dē ne : « E kubuuci Kooh onoh ho ndii. » A woosa dē ne : « Reɓɗaa ba ndii, η barke'id ba. »

¹⁰ Wa raak Israayel yaɓko'id po has ciŋ dē nebiɗi. Yuusufa rebiɗta komaakca nga dē, a morgiɗukka ba.

¹¹ A woosa Yuusufa ne : « N liibeedi ne η hey dā hotisse, waaye fu hot nga, Kooh teebiɗ to sah kubuuciŋ dā. »

¹² Yuusufa kurkiɗohha ba η kot ciŋ baab ba, a yekka po pukiŋ dē reesa kehyi.

¹³ Yutta, a ammba Efrayim η yaahiŋ dē ñaahmi, yeem laha baab ba Israayel yaah-sing, a ammba Manasse η yaahiŋ dē singi, yeem nammba lah Israayel η ñaahmiŋ dē ; a rebiɗta ba η baab-caaciŋ ba.

¹⁴ Waaye Israayel suɗɗohha yaah ciŋ dē, a degga wi ñaahmi η haɗiŋ Efrayim yi nikee yini ; a degga wi singi η haɗiŋ Manasse na ina a nikee saawa jen.

¹⁵ A barke'idta Yuusufa an :
« Mi yii kiim Kooh

yi Ibrahiima na Isaahha
ñaakde η kipes kin ba jen,
KooH yi na niidēe so
ina η nikoh po wii,
¹⁶ malaakaani mucid to
η sibin nu nik,
a barke'daat komaakcii,
po tiikin ngo
na cin paamuucin ngo
Ibrahiima na Isaahha
kerhu saguuba ;
ba rimaatdohaata laayid
η kehyi jen. »

¹⁷ Wa Yuusufa hot ne baab ba deg yaahin de
ñaahmi η hafin Efrayim, a nebuudi ; a ammba
yaahin baab ba ne a yongisa η hafin Manasse,
¹⁸ a woosa baab ba ne : « Wa daa haa baab, yii a
yi saawi, dega yaahin da ñaahmi η hafin de kay
! »

¹⁹ Waaye baab ba sannga, a woosa Yuusufa ne :
« Kubkin ngo, ineem η inhidfa, η inhidfa baahid.
Manasse hey name raak cuub angid, waaye a
taambdoh ce na hee de uupe, bi cuubi cuub hey
pulohe nga bi na hee rimkohe η Efrayim. »

²⁰ Mbaadi, Yanhooba barke'idta ba, a woosa ne :
« Israayel ci hey kiimohe barke η tiik cin du an :
KooH barke'daat da
findi a barke'doh Efrayim na Manasse. »
Yanhooba adgidoh Efrayim daa, a degga Man-
asse nga.

²¹ Wa a yut, a woosa Yuusufa ne : « Kakaan
kin ngo usisdi, waaye KooH hey rise na du te a
hey du dokne η kur kan caacuucin du.

²² N̄ hey ɗa wade ini uup wiŋ taambɗoh ciŋ ɗa, baya Sisem, kur ki ŋ naaf na ndangiŋ ngo na biŋ ciŋ ngo ngaŋ cuubiŋ Amoor ci. »

49

Yan̄hooɓa barke'diɗ kubuuciŋ de.

¹ Wa Yan̄hooɓa yut barke'id̄ kubuuciŋ Yuus-ufa, a namba beeduk kubuuciŋ de, a woosa ɓa ne :

« Hayaat, ŋ woo ɗu kimiŋ ɗu.

² Nangɗukohaata, ɗu sikɗuk,
ɗu bi kubuuciŋ Yan̄hooɓa ;
sikɗukaata to mi yi Israayel,
baab ɗu.

³ Ruben, saawiŋ ngo,
a fu teeɓoh ne ŋ jaar,
raak ko na hatil.
A fu uupid̄ taambɗoh ciŋ ɗa
cir na hatil.

⁴ Fu mand na masuɓ balid̄,
waaye fu mirndohandi adug,
fu mbetiɗ ciriŋ ɗa,
wa fu sot fiyaangiŋ baab ɗu.☆

⁵ Simeyong na Lewi yino.
Bed̄ na hune ne ɓa tum ayaarkoha.☆

⁶ Muk ! N̄ kanaat hun na ɓa
ŋ ini ɓaa waakohe
te ŋ waad̄ɗi maasoh coh ciŋ ɓa.

Ŋ ayrukiŋ ba,
ba apid bi bo' ;
te ŋ ini neɓ ba,
ba ngudid sir kot naar inoh.

⁷ Wa alku'aat,
ayrukohaadiŋ ba
wi hun na hatil weem,
na aay-keeŋiŋ ba
wi hundi na yeebuk.
Ŋ hey ba paysohe ŋ kahan Yanhooɓa
ŋ pasaroh ba ŋ Israayel.

⁸ Yudaa,
a fu taambɗoh ciŋ ɗa yeekan
te fu hey tahe bi sang ɗa hiir.
Taambɗoh ciŋ ɗa
hey ɗa yekɗe.

⁹ Yudaa kuɓkiŋ ngo,
fu gaynde cocid,
gayndeeni puloh ñama doɓ,
faanukka,
ya ba kaañ ɗe kurkid ?

¹⁰ Salmaari na yilfohse,
sabsukohandi
na yaah ciŋ bi kahan Yudaa.
Te inhisoha buur
kurkandi
ŋ harmban kot ciŋ ba
po mbaɗna heɗ wa keeh-keeh hayan.
A yi fu inah ne,
cuuɓ ci jen hey ɗe kerhide.

11 A hey laaye tas reseñ po,
a layee mbaamin de nga ca
te cumbri
toksan η ci uup baah.
A naawohan kulbaakin de biiñ
na lipin de ñif reseñ.

12 Biiñ laayid
hey ruumndide has cin de
te miis laayid
hey yaanwide sis cin de.

13 Sabuloon,
a genan sereending cookmi,
diski gaal ci na serse.
Ini amboh ndeem po Sidoon,
wa baahan η kehyin de.

14 Issaakar mbaam ngoonka,
a na dasduke η diskik
ne a idsiduk.

15 A hotid ne
diski a nik baahid idsidkoha
te kur ki nebid.
A yuugid ne a sifuk,
a yi waduk pangki miskidin ñaam.

16 Daan hey raake cuubi a adgohan
findi cuub cin Israayel cinooci.

17 Daan mandan na labriifi raduk η waas,
hirni duluuruk η sero waas ;
labriif na dobe panis η kot,
yaari rap de keen kayaarsukid.

18 Eey, Nikidi,

ŋ oolkoh dā ne fu naaf fo.

19 Gaad,
bi bo' ayaarkid bed keenan de
waaye,
a hey ba wiindsuke
po a ngek ba.

20 Aser,
kehyin de hey laabe
te wed edohan kañam ci,
ci min kad ŋ buur.

21 Naftaali,
a ngaayi raak haf ce,
yi na raake buul modid.

22 Yuusufa,
a naak kidig rimid ;
kidgi paar ŋ sero masub
te naak cin wa cootukka dŋingi.

23 Bi weesoh bis keenid de,
ba weessa de,
ba tummba de sanguud ;

24 Waaye a ris ambid haliini,
amb modod
te yaah cin de nebid
sagu hatilin Koohin Yanhooba,
Kooh yi Niidohi,
a namba nik Atoh fin Israayel.

25 Koohin baab du hirpaat da,
Koohi Min barke'daat da,

a on ɗa tobi na pulohe ɗafki,
 na masmi na pulohe ŋ kehyi,
 a on ɗa,
 ɓitiɓ ci na ɗoopaat ci nik ɓasloh.

²⁶ Barkeeniŋ baab ɗu
 wedi uup in ci baahid cin tangooci ɗeɓgaan*
 ;
 wa cootkid raak-raak cin tangooci
 maañohngaan ci.
 Barkeeneem ruhsaat nga ɗa Yuusufa,
 fu yi kilifaaniŋ taambɗoh cin ɗa.

²⁷ Benyaamin a ɓaakoɓ saahid,
 a na ɓaabe ñam ini a ap,
 niin reesa ɗah, a paysoh ini tas. »

²⁸ Woo ceem ced baab ɓa barke'ɗoh ɓa, yaa nu
 nga ɗah, a edta ɗa wa hun na ɗa. Beem, ɓed fer
 cuub ci ndaŋkiyaah na kanak (12) cin Israayel.

Yan̄hooba kurkid̄ nga.

²⁹ Wa a yut barke'id̄ kuɓuucini ɗe, Yan̄hooba
 woosa ɓa ne : « Haadiŋ ngo Jaanim usisɗi, ŋ
 kuruk nga ɗah, uumbaata to ŋ sero caacuucini
 ngo, ŋ huran̄ atoh fa nik ŋ ɗooy yohon Efron yi
 ɓaahee ŋ cuubiŋ Hit ci,

³⁰ ngan̄ Makpela ŋ sero Mamre, ŋ kur kan̄
 Kanaan. Yohneem wedi Ibrahiima romee ŋ
 Efron ne a tuma ruy-ruy can̄ ɗe.

* **49:26 49:26** Raakid̄ fiis, ŋ fiis ci ɗeɓgaan, ci woo ne : "Barkeeni
 ŋ ed̄ ɗu, wed̄ uup wi caac ca ed̄oh".

³¹ A uumbu nga na bitiice Saarata, Isaahha nam uumbu nga na bitiice Rebeka te η namis uumb Leya nga.

³² Yohna na huran atoh fa nik nga romohu η cuubin Hit ci. »

³³ Wa Yanhooba yut nak kubuucin de in ceem, a faankissa, wed' a ngudoh, a haadda Jaanim.

50

Ruyan Yanhooba

¹ Wedi Yuusufa morgidkoh baab ba, a fudeeda fud miskid.

² A woosa payoh can de ne ba habdaat de ; ba habidta fidaafan Israayel na diw eenid.

³ N findi ba meed tumoh, ba raakka neeh ndanjiyaah-nikiis (40) na habdan wa. Bi Misra rooyya de ini ree neeh ndanjiyaah-yasna-kanak (70).

⁴ Wa neeh can rooy ca coot, Yuusufa woosa dag can Firawnaana ne : « Nik ne du kerhidid to dah, kadaat η Firawnaani du woyid to de ne :

⁵ Wi baab boo hee kaane, a giindukoheen ndo ne a kuruk nga dah, η uumbaat de η kur kan Kanaan, η ruy-ruya a habdid haf ce. Wedi tah η waad ne, a on ndo η kad tuma ineem, η hay. »

⁶ Wa Firawnaana kerah woo keem, a woosa Yuusufa ne : « Fu minid kad uumba baab du findi fu giindohee de wa. »

⁷ Yuusufa hunnda na dag can Firawnaana jen, na yakak can Misra,

⁸ na bi kahan ce, na taambdoh cin de, na bi kahan baab ba ; ali bo' taseedi η Gosen dal

komaakca yin ca na doopaat ca dah, a kadta uumba baab ba ;

⁹ bi wotiir na bi panis rapuud darra ba, wa nikka mboolo yakoh na yakoh, ba kadfeeda.

¹⁰ Bed kadoh kadoh po, ba reesa Goren-Ataat, η bak Yurdan, ba rooyya Yanhooba ndaam, rooy keeh-keeh. Yuusufa ruyidta baab ba neeh yasna-kanak.

¹¹ Wa bi Kanaan hot mboolndan ruya, η Goren-Ataat, ba woosa ne : « Ruyin bi Misra wii deey, wa yakid lool ! » Wed tah ndaam η sero Yurdan, ferduusa Abel-Misrayim (ruyin bi Misra).

¹² N ineem, kubuucin Yanhooba tumidta baab ba ina a nakee ba :

¹³ Ba bayya fidaafan de kur kan Kanaan, ndaam, ba uummba de η huran atoh fa η yohna nik η Makpela, η sero Mamre. Yohneem wedi Ibrahiima rome η Efron yi baahee η cuubin Hit ci ; a tummbaa ruy-ruyin de.

Yuusufa daasid taambdoh cin de.

¹⁴ Wa Yuusufa daak baab ba po yutta, a dokukka Misra, a yi na taambdoh cin de, na booba bendee de jen.

¹⁵ Taambdoh cin de hotta ne baab ba kurkid nga, ba woosa ne : « Wa minid nik ne Yuusufa daakdid boo aay-keen, ne a wirind boo in ci modaadiici boo tum de jen. »

¹⁶ Ba woosohha nga de ne bala baab ba kaanan dah, a woyeen ne :

¹⁷ « Woydaat to Yuusufa ne a daasdaat to taambdoh cin de, η in ci modaadiici ba tum de jen, laam ba tooñid de keeh-keeh. Mbaa mi yii

kiim de ne a daas ba, laam ba ñaam ciŋ Koohiŋ baab ba. » Wa woo keem ree ŋ Yuusufa, a fudeeda.

¹⁸ N̄ ineem taambdoh ciŋ de hayootta nga de, ba radukka ŋ fikiice, ba woosa de ne : « Boo ñaam ciŋ da. »

¹⁹ Waaye Yuusufa woosa ba ne : « Kanaat neyyoh, d̄u liib ne e mi Kooh e ?

²⁰ Wa keeh ne d̄u waadee so tum in modaadi, waaye Kooh boysida baahid̄. Laam, a waadee mucid̄ kiŋin laayid̄ ŋ findi d̄u hotoha an.

²¹ Mbaa kanaat neyyoh, ŋ hey d̄u taambkohe, d̄u na komaakciŋ d̄u. » Yuusufa giifdoh taambdoh ciŋ de daa, a ñaahha ba ne ba ndengduk.

Mirndaaniŋ kipes kiŋ Yuusufa

²² Yuusufa na bi kahan baab ba genee Misra. Ini a pes jen wa kiis teemet na kiis ndaŋkiyaah (110).

²³ A maasohid̄ kubuuci na set ciŋ Efrayim ; kubuuciŋ setiŋ de Makir yi kubkiŋ Manasse, a yi kod̄ ba.

²⁴ Bala a kaanan dah, Yuusufa woyeen taambdoh ciŋ de ne : « N̄ mand na kurkid̄ nga, waaye wa hoolid̄ to ne Kooh hey d̄u ambohe ; te a hey d̄u dokne ŋ kur ka a gapee Ibrahiima, Isaahha na Yanhooba.

²⁵ Waaye Kooh tum, d̄u kad̄ee dah, giŋdaat to ne, d̄u hey bayndohe yoh ciŋ ngo. »

²⁶ Yuusufa kaanoh Misra wa a raak kiis teemet na kiis ndaŋkiyaah (110). Ba habid̄ta fid̄aafan de na diw eeŋid̄, ba bekkaa ŋ jaat.

Saafi-Saafi Portions of the Holy Bible in the Saafi-Saafi language of Senegal

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Saafi-Saafi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Jun 2025 from source files dated 28 Jun 2025

5dd07cb3-0e14-5a60-9187-8f031f060239